

Gazino veya daire

Kadıköy - İskele caddesinde belediye karşısında denize nazır 180 m. mürabbaında gazino veya daireye elverişli salon ve üzerindeki aynı boyda taraçası ile kiralkıdır.

Seraft elverişlidir.

Altındaki YAFET deposuna müracaat

AKŞAM

YÜN-İPEK

Bugün saat 14 de açılıyor. Bu Millî müessesenin törenine saygı değer müsterilerini davet eder.

(Yeni Postane caddesinde 53 No. da)
(Husulî davetiye makamındadır)

Sene 21 — No. 7392 — Fıatı her yerde 5 kuruş

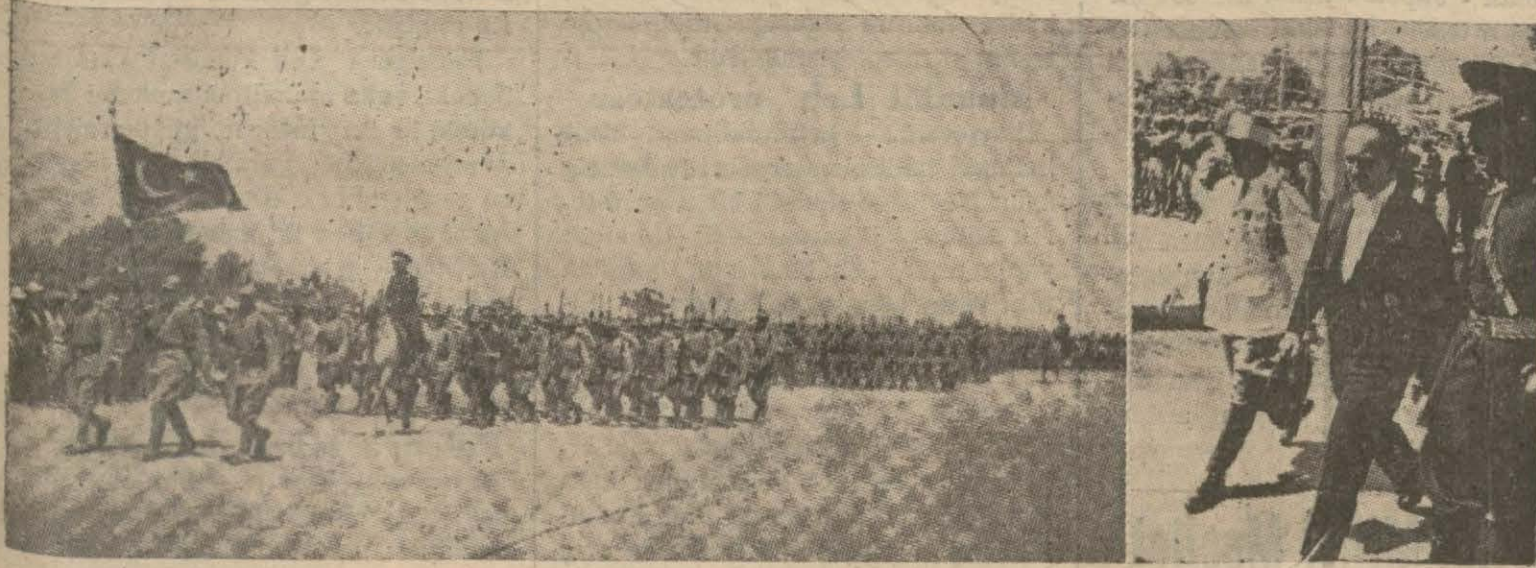
PAZARTESİ 22 Mayıs 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Hatayla Suriye arasındaki hudud tahdid edildi

Hazırlanan metinler Türk - Fransız delegeleri tarafından imzalandı

Heyetimiz protokolları alarak Ankaraya hareket etti. Hududa taşlar dikildi

Sağda Hatayda geçid resmi yapan kuvvetlerimiz, solda Fransız delegesi Albay Collet, daimî delegemiz B. Cevad Açıklan ve Albay Şükrü Kanadlı

Bütçeye başlarken

Cihan harbi, dünyayı siyaset bakımından hercümerc etmekle kalmadı. Bütün âlemin diğer faaliyetlerini de birbirine kattı. Bu harbin ne korkunç bir içtimai zelzele olduğunu, bilhassa sulhten sonra gördük... Anlaşıldı ki, iktisadî açgözlülükle siyasî körlük, insanlığın yalnız kafasını değil, vicdanını da iflâsa sürükleyen âfetlerdir. Dünyanın bütün ticarî, nakdî ve malî münasebetleriyle istihsal ve istihlak pazarlarını birbirine geçiren ekonomik tayfun senelerce sürdü ve dünya piyasalarında büyük yıkımlar yaptığı gibi, yeni fikirler, nazariyeler doğmasına da sebep oldu. Maliye âlemi bu zeminlerden biridir.

Son zamanın kaati şudur ki, politikacı ruhundan uzaklaşarak, tam ve kâmil devlet adamı seviyesine yükselen her ciddi kafa, her şeyden evvel denk bütçe fikrine sadık kalır. Ve hale

(Devamı 4 üncü sahifede)

Fazıl Ahmed Aykaç

Dikkatler:

Devletçilikle teşebbüs sahasının arasındaki müvazenesizlik

— Devletçilik! Evet, bu sahada ileri adımlar atıldı... Fakat serbes mesleklerin de aynı tempo ile inkişafını istiyoruz... Ancak ondan sonra memleket geniş bir terakkiye nail olacaktır... Ne yazık ki devletçiliğin dışındaki işler pek yavaş ilerliyor...

— Bunun sebebi, Maarif şeklimizdir. Mektepler devletçilik cihazı için münevver insan yetiştirdiği halde türlü türlü serbes meslekler için yetiştirmiyor. Pratik hayatın bin bir ihtiyacı var ki, bunlar, ihtisasları cihetinden ümmî olarak hayata atılanlar tarafından dolduruluyor. Devletçilikle teşebbüs sahasının arasındaki müvazenesizlikte bilhassa âmîl budur.

Bugün

16

sahife

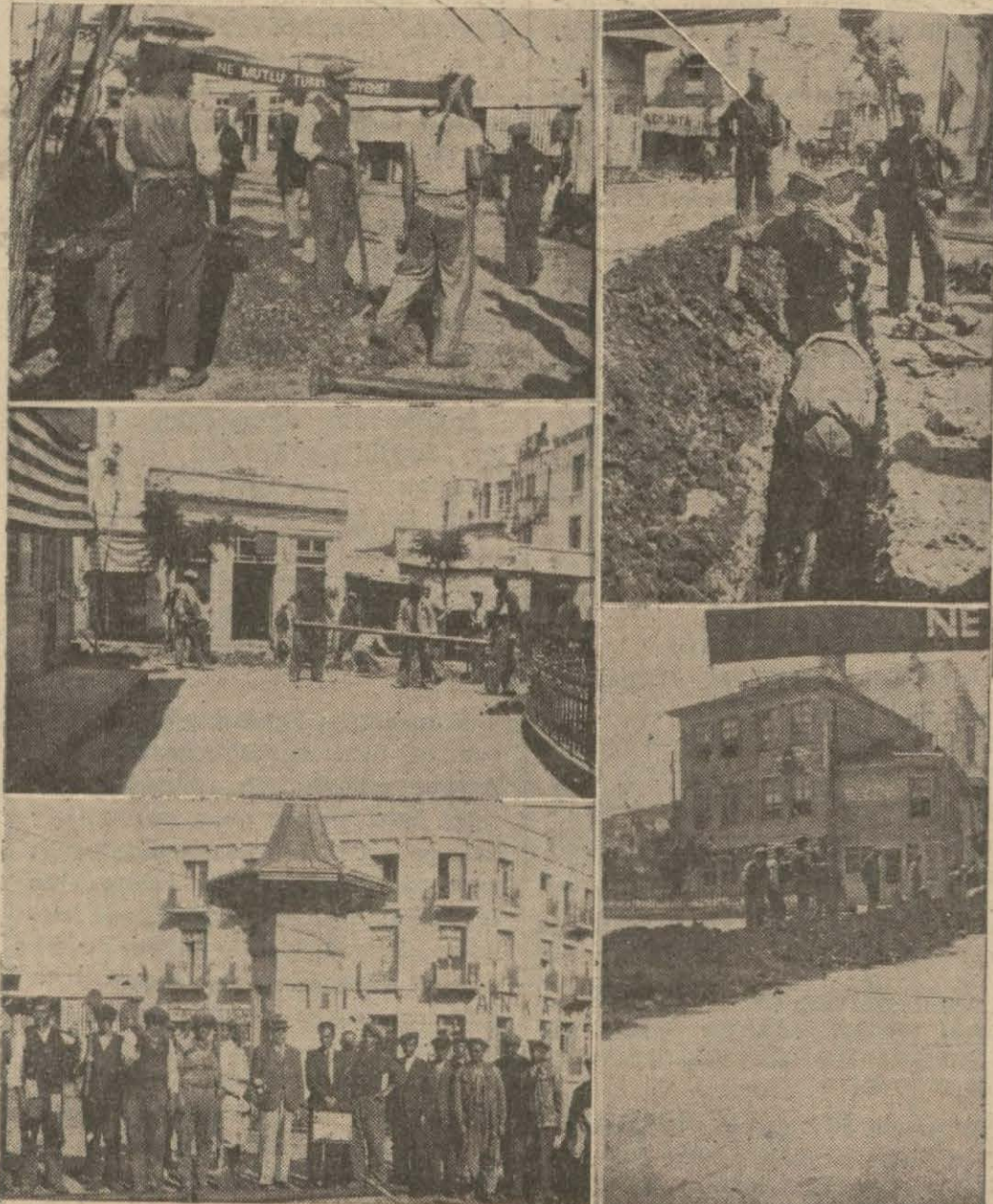
Antakya 21 (A.A.) — Hatayla, Suriye arasındaki hudutları tahdide memur komisyon işini bitirmiş, türkçe ve fransızca hazırlanan metinler dün akşam Türk ve Fransız murahhasları tarafından imzalanmıştır. Albay Hüsnünün başkanlığındaki

heyetimiz bu protokolları alarak bu sabah Ankaraya hareket etmiştir.

Komisyon tarafından tesbit edilen hudutların tahdit muamelesi de ikmal edilerek taşlar dikilmiş bulunmaktadır.

Büyükada bir ay sonra suya kavuşuyor

Vali ve Belediye Reisi B. Lütfi Kırdar müzminleşen bu işi halletmeğe muvaffak oldu

Büyükadada boru döşeme faaliyeti

(Yazısı 4 üncü sahifede)

İngiliz - Sovyet tezlerini birbirine yaklaştıran bir formül bulundu

Cenevrede bugün bu formül etrafında görüşmeler yapılacak. Paris mahafili salt günü bir anlaşma olmasını ümid ediyor

Cenevreye vasil olan İngiliz Hariciye Nazırı lord Halifax

Paris 21 — Alınan haberlere göre dün lord Halifax ile Fransız Başvekili B. Daladier ve Hariciye Nazırı B. Bonnet arasında yapılan görüşmede İngiliz - Sovyet tezlerini birbirine yaklaştıran bir formül bulunmuştur. Bu formül Sovyet Rusyaya bildirilecektir.

(Devamı 13 üncü sahifede)

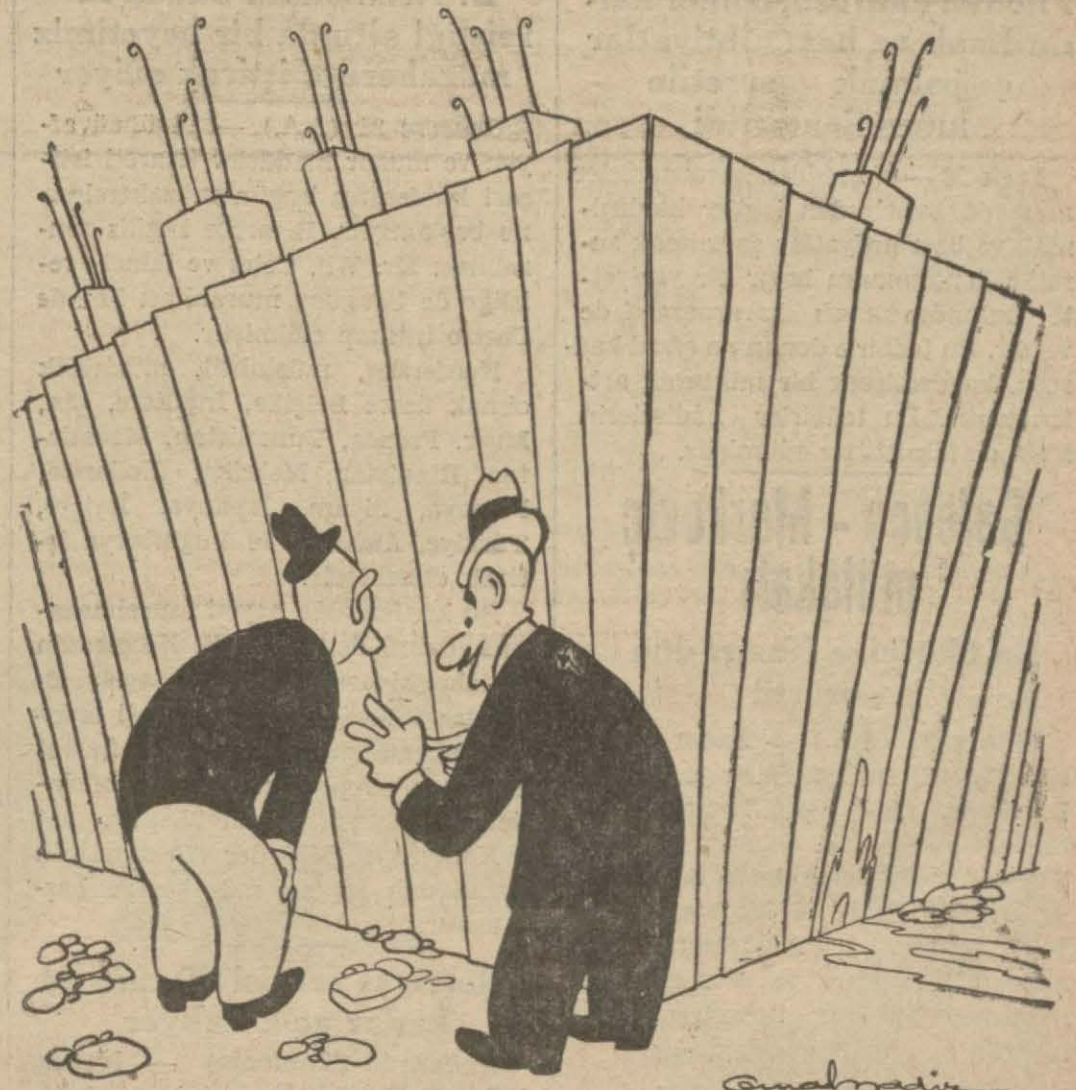
Dünkü millî küme müsabakaları

Galatasaray, F.Bahçeye 4 - 3 galib geldi

12 bin kişinin takib ettiği müsabaka çok heyecanlı oldu

Vefa, Ankaragücüne 3 - 1 mağlûb

(Tafsilât Spor sahifemizdedir)

— Yapıların etrafına böyle tahta perde çekmenin ne faydası var bilmem...
— Çok!... Evvelâ kullanılan malzemenin kötülüğünü örter!... Saniyen ibadet de gizli, kabahat da!... Salisen.....

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Alman - İtalyan ittifak paktının esas maddeleri

Pakt 7 maddedir ve mütekabil yardımı muhtevidir, müddeti 10 seneliktir

Başkumandanlık bir Alman generaline verilecek

Paris 22 — Exchange Telegraph ajansı bildiriyor: Bu sabah Başvekâleti dairesinde süfera salonunda Von Ribentrop'a Kont Ciano arasında bugün saat on bir 45 de imza edilecek askeri ittifak paktı 7 maddeden mürekkeptir. Bu maddelerin muhteviyatı hulasaten şunlardır:

1 — İttifakın müddeti on senedir. 2 — Pakt, akdinden yedi gün sonra mevkii meriyete girecektir. 3 — Bir harp vukuunda iki taraf yekdiglerine kayıtsız ve şartsız muavenet ve yardım edeceklerdir. 4 — İki taraf arasındaki müsavere, ancak askeri hususata inhisar edecektir. 5 — Bir harbin vukuu sebebiyet ve mesuliyeti münakaşa edilmeyecektir. 6 — İki

taraf, münferid sulh aktedemeyeceklerdir. 7 — 10 sene sonra feshedilmediği takdirde pakt otomatik bir surette temdid edilecektir.

İki tarafın askeri, bahri ve havai taesirli mesailerini için mütemmim itilâfnameler aktedilecektir. Alman ve İtalyan ordularının başkumandanlığı Almanlara verilmektedir.

Berlin 21 (A.A.) — B. Hitler, bugün öğleden sonra kont Ciano'yu kabul etmiş ve kendisi B. Von Ribentrop da hazır olduğu halde uzun müddet görüşmüştür.

Japonya, ittifaka girmiyor
Paris 21 — Japonya, Alman - İtalyan askeri ittifakına girmeyi kabul

etmemiştir. Japonya, Uzak şarkta vaziyetin hiç değişse şimdilik bu ittifaka girmesine imkân bırakmadığı kanaatinde.

Alman - Japon ittifakı mevcut bir vaziyetin tesbiti olmakla beraber Berlin ve Roma'da büyük ehemmiyeti haiz yeni bir hadise gibi gösterilmekte ve gazeteler bu hususta uzun neşriyatta bulunmaktadır.

Alman gazeteleri ne diyor?

Berlin 21 — Alman gazeteleri Alman - İtalyan ittifakının kıymetinden bahsetmekte, bunun harp tehlikelerine karşı olduğunu söylemekte, demokrasileri, Alman - İtalyan zırhına hücum etmek isteyen anlara benzetmektedir.

Kalthof'taki kanlı hâdise

Danzig Âyan meclisi Lehistan'a nota verdi

Lehistan da şiddetli tahkikat yapılmasını ve tazminat verilmesini Danzig'den istiyor

Mütecevizler Leh gümrük binasına girdiler komiserin odasına tecavüz edenlerden biri öldürüldü

Berlin 22 — Danzig âyan meclisi, Lek komiserine şiddetli bir nota vererek Kalthof'daki gibi hâdiselerin vukuu, Danzig ile Lehistan arasındaki münasebetler üzerinde iyi bir tesir yapamayacağını bildirmekte, hâdiseden dolayı Lehistanın tarziye vermesini, hâdisi failinin Danzig hükûmetine teslimini talep eylemektedir.

Mukabil Leh protestosu

Varşova 22 — Leh hükûmeti, Kalthof'daki hâdise münasebetiyle Danzig âyan meclisine şiddetli bir nota vererek hâdisi hakkında ciddi tahkikat yapılmasını, Leh binasında yapılan tahribatın tazmini ve teminat verilmesini istemiştir.

Hâdise nasıl oldu?

Varşova 21 (A.A.) — Pat ajansı bildiriyor: Dün akşam Danzig ile Şarkı Prusya arasındaki hududda kâin Kalthof'da bir Alman - Leh hudud hâdisesi olmuştur. Bu noktada ateş teati edildikten sonra, naziler Leh gümrük binasını istila ve tahrip etmişlerdir.

Saat 20 ye doğru naziler Leh gümrük müfettişlerinin oturduğu binanın önünde toplanmışlar ve birkaç el ateş ederek binayı istila etmişlerdir. Polonya müfettişleri mukabele etmemişlerdir. Saat 23 te Danzigli bir polis

komiseri, Polonyalı müfettişleri, binayı tahliye etmeye davet etmiş, aksi takdirde mesuliyet kabul etmeyeceğini söylemiştir.

Polonyalı müfettişler o zaman Simonsdorf'a hareket etmişler ve halk hücum ederek gümrük binasını tahrip etmişler.

Danzig'deki Leh komiseri Marian Şodaki, vaka mahalline muavini Perkowski ile iki memur göndermiştir. Âyan meclisi bunlara bir polis memuru terfî etmek istememiştir. Komiser muavini ile iki memur otomobille Kalthof'a geldikleri zaman, beş kişî şoföre taarruz etmiştir. Şoför kendini müdafaa etmek mecburiyetinde kalmıştır. Memurlar mütecavizlerden birini öldürmüşlerdir.

Polonya tahrik addediyor
Varşova 21 (A.A.) — Pat ajansının neşrettiği bir tebliğde ezümle şöyle deniliyor:

Polonya makamlarının yaptıkları tahkikat Kalthof tecavüz hâdisesinin tahrikçi mahiyeti üzerinde hiç bir şüphe bırakmamaktadır. Bilgassa şurası şayanı kayıttır ki Polonyalı umumî komiserin otomobiline hücum edenler, hâdisi mahalline, doğrudan doğruya Rayh arazisi dahilinde kâin Parlemburg mevkiinden gelmişlerdir.

Lord Halifax'la B. Maiski Cenevrede dün bir saat görüştüler

B. Bonnet, Paristeki konuşmaların neticelerinden çok memnun olduğunu söyledi

Cenevre 22 — Buraya gelen İngiliz Hariciye Nazırı Lord Halifax, dün Sovyet sefiri B. Maiski ile bir saat süren bir mülakat yapmıştır. Bu mülakat esnasında, Lord Halifax, B. Maiski'ye Pariste Fransız Başvekil ve Hariciye Nazırı ile yaptığı konuşmalar hakkında izahat vermiştir.

B. Maiski bu malûmatı Moskova'ya bildirecektir. Pek yakında bir İngiliz - Sovyet itilâfına varılması bekleniyor. Fakat bu itilâfın mahiyeti çarşambadan evvel öğrenilmeyecektir.

tir. Zira evveleminde İngiliz kabinesi tarafından tasvip edilmek lâzımdır.

Paris 22 — Hariciye Nazırı B. Bonnet, Cenevreye hareketinden evvel gazetecilere demiştir ki:

— Dünkü gün bende çok iyi bir intiba bırakmıştır. Lord Halifax'la yaptığımız konuşmalar, memnuniyetbahş neticeler vermiştir. Sovyet - İngiliz müzakerelerine gelince, iki tarafta hüsûniyet mevcut olduğunda daima bir itilâfa varılabilir.

Fransız filosu emre hazır bir vaziyette

Filonun kadrosu, izinler kaldırılmak ve bazı ihtiyatlar çağrılmak suretile kuvvetlendirildi

Paris 22 — Neşredilen kararnameler arasında bahriyeden izinler kaldırılmak ve bazı ihtiyatlar çağrılmak suretile donanmanın hazır bir vaziyette bulundurulması kararnamesi de vardır. Bu tedbirle donanma efrad kadrosu, kaydedilecek bir miktarda artırılmıştır. Bu tedbirler hâdiselerin icabı olarak itihâz edilmiştir.

Gafenco - Markoviç mülakatı

İki Hariciye Nazırı dün görüştü

Bükreş 21 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Romanya Hariciye Nazırı B. Gafenco dün akşam Turnuseverine hareket etmiştir. B. Gafenco, burada, Yugoslavya Hariciye Nazırı B. Markoviç ile görüşecektir. B. Markoviç Tuna yoluyla Belgrad'dan Turnuseverine gelmektedir. İki Hariciye Nazırının bu görüşmeleri, dostane haberleşme mahiyetini haiz bulunacaktır.

Yeni İspanya sefiri

İspanyanın yeni Ankara sefiri B. Karlo Rober Dunga ve refikası bu sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir. Sefir, bu akşam Ankara'ya gidecektir.

Afyon konferansı toplandı

B. Necmeddin Sadak'ın reisliği altında bir heyetimiz müzakereye iştirak ediyor

Cenevre 21 (A.A.) — 24 üncü afyon ve muzur maddeler ticareti istişari konferansı bugün müzakerelerine başlamıştır. Riyasete İngiliz murahhası Mr. Wh. Coles ve ikinci reisliğe de Uruguay murahhası Mr. de Castro intihap edilmiştir.

Konferans, müstahsil, müstehlik olmak üzere Belçika, İngiltere, Çin, Mısır, Fransa, Yunanistan, Macaristan, Hindistan, Meksika, Hollanda, Polonya, Siyam, İspanya, İsviçre, Türkiye, Amerika ve Yugoslavya iştirak etmektedir.

Bu konferansa heyeti murahhasımız, daimi delegemiz B. Necmeddin Sadak'ın riyasetinde Afyon sayırları B. Hamza Erkan, İktisad Vekâleti teşkilatlandırma şubesi müdürü Servet Berkin ve Toprak mahsulleri ofisinden B. Selmandan mürekkeptir.

Konferans Milletler Cemiyetinin hazırladığı raporu müzakereye başlamıştır.

Neşriyat sergisi 29 mayısa kadar açık kalıyor

Ankara 21 (Telefonla) — Maarif Vekâleti Neşriyat sergisinin gördüğü rağbeti nazarı dikkate alarak sergiyi 29 mayıs pazartesiye kadar açık bulundurmaya kararlaştırmıştır.

Büyük Millet Meclisi

Bugünden itibaren bütçe müzakerelerine başlıyor

Ankara 21 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi yarın (bugün) yeni bütçenin müzakeresine başlayacaktır. Bu münasebetle Maliye Vekili Fuad Ağralı yeni bütçenin ana hatlarını izah yolunda bir nutuk irad edecektir.

Bütçe müzakerelerinin önümüzdeki cuma gününe kadar devam edeceği anlaşılmaktadır.

Hamidiye mekteb gemisi Çenakkalede

Denizcilerimiz Atatürk anıtı önünde bir geçid resmi yaptılar

Çanakkale 21 (Akşam) — Hamidiye mektep gemisi Berk gemisiyle dün limanımıza gelmiş, bugün de gemilerdeki talebeler muntazam kıtalar halinde karaya çıkarak Cümhuriyet âbidesini ziyaret etmişlerdir. Burada istiklâl marşıyla başlayan bir merasimden sonra âbideye çelenk konmuş ve Atatürk anıtı önünde geçid resmi yapılmıştır. Kahraman denizcilerimiz halk tarafından çok alkışlanmıştır.

Denizcilerimiz Nara'daki deniz âbidesine de bir çelenk vazetmişlerdir. Burada yapılan merasimde Hamidiye mektep gemisi komutanı kısa bir hitabede bulunarak kahraman şehitlerimizin hatırasını hürmetle yad etmiş, şehitlerimiz selâmlandıktan sonra muzikanın çaldığı matem havasıyla merasime nihayet verilmiştir.

Denizcilerimiz Zafer âbidesine de bir çelenk koymuşlardır.

Sergi hazırlığı

On birinci yerli mallar sergisi komitesi bugün saat 16.30 da vali ve Belediye Reisi B. Lütfi Kırdarın riyasetinde ilk toplantısını yapacaktır.

Bugün yapılacak toplantıda serginin ağustos içinde açılacağı günün kararlaştırılması muhtemeldir.

Arnavutköyünde feci bir kaza

On yedi yaşlarında Eftim isiminde bir çocuk dün Arnavutköyde tramvay yolunda oynamakta iken şoför Muhlisin idaresindeki taksinin sadmesine uğramış, polis tarafından hastaneye kaldırılmak üzere iken ölmüştür.

Floryada bir genç boğuldu

Dün Floryaya yüzmek üzere giden on altı yaşlarında Yako isiminde bir Musevi genç boğulmuştur.

Polis, Yakonun cesedini denizden çıkarmıştır.

Fransız Hariciye Nazırı bir nutuk söyledi

Fransa cebir ve kuvvet darbelerinin birbirini takib etmesini istemiyor

Arachon 21 — Bugün muhabirler birliği kongresinde Fransız Hariciye Nazırı B. Bonnet, büyük bir siyasi nutuk söylemiştir.

B. Bonnet, evvelâ B. Daladier'nin büyük meziyetlerini tebarüz ettirmiş, bundan sonra, kolektif emniyet bahsinde ümidlerin nasıl kırılmış olduğunu anlatmış ve Fransanın bunun üzerine başka türlü yardım ve işbirliği tecrübelerine koyulduğunu hatırlatmıştır.

«Vaktile, demistir. Avrupadaki hayatı tehdit eden tehlikeleri sarıh surette göremiyen milletler, bir sene-denberi, yavaş yavaş, Fransız hükûmetinin daima müdafaa ettiği noktalarla yaklaşmıştır.

İngilterenin almış olduğu tedbirler, hakiki bir Avrupa siyasetinin esas unsurlarını teşkil etmektedir.

Bundan bir sene evvel vadettiği yardımların yükünü yalnız başına çekmeye mahkûm bir halde bulunan Fransa, bu suretle, bugün, büyük bir emniyetle yeni yardımlara güvenebilecektir.

Fransanın, kendisi gibi şeref ve emniyet hislerine bağlı dostları olan Avrupa milletleri ile rabitaları, gittikçe daha sıkı ve daha kuvvetli bir hale gelmiştir. Fransanın, daimî sulh azmi sarsılmış değildir. Fransa, hiç bir milleti çember altına almak istemiyor. Fransa, hiç bir millete düşman değildir. Fransa, herkesle, her türlü gizli niyetlerden âri işbirliği arzundadır.

Fransa bütün Avrupa meselelerinin sulh içinde halledilebileceğine kanidir. Fakat Fransanın katien arzu etmediği bir şey varsa, o da, bütün milletlerde gittikçe daha fazla olarak yarın için endişeler doğuran

cebir ve kuvvet darbelerinin durmadan birbirini takip etmesidir. Kabul etmeyeceğimiz bir şey varsa, o da tecavüz, cebir ve şiddetin adalet ve ahlâsım üzerine zaferidir.

B. Bonnet, nihayet Fransanın ve Fransız imparatorluğunun hududlarından bahsederek, bunların katiiye değişmez mahiyetini bir kere daha tebarüz ettirerek sözlerine nihayet vermiştir.»

B. Bonnet Cenevrede temaslarına başladı

Cenevre 21 (A.A.) — B. Bonnet, bugün saat 20.40 da otomobille buraya gelmiştir. B. Bonnet, daha bu akşam, Aland adalarının yeniden askerleştirilmesi meselesi hakkında konseydeki Finlandiya ve İsveç müessilleriyle görüşmüştür.

3 milyar kron

Almanyanın her sene Bohemya ve Moravyadan istediği para

Londra 21 — Observer gazetesi Alman gazetelerinin bir çok mühim vakalardan bahsetmediklerini kaydediyor. Bu cümleden olarak Japonyanın Çinde Kulang Lou beynelmilel münakasasına çıkardığı askeri geri çektiğinden, Şiliden bir çok Almanların tarafından, Arjantin'de Almanlara karşı alınan tedbirlerden bahsetmemişlerdir.

Almanyanın Bohemya ve Moravya, yani Çekyanın, himayesi için bulunduracağı ıssal kuvvetlerini mukabil istediği paradan da bahsedilmemiştir. Bu para 3 milyar kron yani eski Çekoslovakya bütçesinin yekünü kadardır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

"Etin altında tirit!,"

Girid fena halde sıkıştırılmış. Osmanlı sarayında bir asabi hava esmekteymiş. Mütemadiyen:

— Düşman girdi... Kaleyi aldı.
— Hayır tezkir ediyorlar... Henüz alınmış - der, dururlarmış.

Padişah kızmış:
— Keyfim kaçıyor... Bir daha kim bu bahsi açarsa kafasını keserim ha..

Kısa zaman sonra, kale düşmüş. Böyle mühim bir haberi devlet reisine bildirmemek olur mu ya? Fakat hangi babayıçit cesaret eder?... Kilerci başı:

— Durun... Ben meseleyi hallederim... - demiş.

Bir acayip yemek ısmarlayıp ortaya getirmiş. Padişah bir lokma almış:

— Bu nedir böyle?
— Etin altında tirit.
— Hiç hoşuma gitmedi.

— Hoşa gitsin diye değil, kafiyesi için yaptım.

— Kafiyesi mi?

— Evet padişahım: «Etin altında tirit — Gitti elden Girit»...

Her nedense bu münasebetsiz anlatış tarzı padişahça daha muvafık görülmüş... Cezameza verilmemiş...

Hayatta bir şey vaki olmayagörün... Olduktan sonra saklamakta ne mâna var?... İnsan, başını kuma sokup vücudü meydanda kalan devkusu benziyor... Bilâkis bir derd, bir hastalık varsa meydana vurmalı, münakaşasını etmeli, elbirliğiyle çıkar yol aramalı, bulmalı... İhtihar haberlerinin matbuata aksettiriş tarzı, «etin altında tirit» edebiyatını andırıyor mu?

Meklep disiplinine taallük eden hadiselerin gazetelere yazılması da menedildi. O tarihten itibaren bir salâh hasıl oldu demez. Ve niçin olsun? Sadece vakalar gazete sütunlarına geçmiyor. Amma, ağızdan ağıza dolaşıp daha dallanıp budaklanıyor. Efkârı umumiyeye daha şayanı arzı olmayan tarzda akse ediyor. Ortada bir içtimai hastalık vardır; gizli kalıyor, makul şekilde münakaşası edilmelidir. Tıpkı konudan komşudan, eş dosttan saklanan kapalı bir hastalık gibi için için, sinsi sinsi işliyor. Halbuki ihtimal derd söylense derman da bulunur!

Artık vakaları:

— Etin altında tirit! Gitti elden Girit! - tuhafliğile zamanın efendisine (efkârı umumiyeye) bildirmeğe ne hacet? Anlamıyorum. Elbette ki devir değişmiştir.

«Falanca müstekreh hareketi falanca mektep talebesinden falanca irtikâp etti!» diye yazmak, o talebe ye şeref mi veriyor ki bunun neşri teşvik mahiyetine geçecek? Bilâkis böyle bir teşhir ihtimalinin de kaldırılmış kötü teşebbüsü yapanları umumî lânete uğramak, rezil olmak cezasından da kurtarıyor.

Eski mücazâtın en büyüklerinden biri «teşhiri aleni» idi. Soyadı ile, ismiyle, cismile, resmile bir azgın caniyi gazetelere yazarak onun hakkında bütün matbuatın ateş püskürmesi zararlı değil, faydalıdır.

Kaldı ki, bu bile azdır. Ben kendi hesabıma, «yumuşak maarif» sisteminin aleyhindeyim. Bu münasebetle de bir kere daha tekrarlayayım: Dünyanın ekser memleketlerinde mekteplerin çoğu sıkı ve sertken bizde «pşam üzülmüş!» terbiyesinin tat-

ŞEHİR HABERLERİ

Valinin müracaatı
Kömür depoları
Kuruçeşmeden
kaldırılacak

Kuruçeşmedeki kömür depoları bu havalinin sıhhatine müzir tesirler yaptığından bahisle Kuruçeşme halkı depoların buradan kaldırılması için bir dava açmışlar ve davayı kazanmışlardır. Fakat liman idaresi henüz kömür deposu ihtihaz edilecek bir yer bulamadığından depolar eski vaziyetlerini muhafaza etmektedir.

Diğer araştıran vali Dr. Lütfi Kırdar da Kuruçeşmedeki kömür depolarının sıhhi mazarratlarını gözönüne alarak Vekâlete müracaat etmiş hem bu mahzurun kaldırılmasını, hem de Boğaziçi çirkinleştiren bu vaziyete nihayet verilmesini istemiştir.

Şehircilik mütehasısı B. Prost kömür deposunu müstakbel limanın yanında tesis etmek istediğinden hükümetle Belediye arasında bir anlaşma yapıldıktan sonra Kuruçeşme kömür depoları kaldırılacak ve yeni kömür depoları da tesis edilecektir.

Tıraş olurken kavga

Taksiminde oturan İsmail evvelki sabah saat 7 de tıraş olurken iki senedenberi beraber yaşadığı metresi Hayriye ile kavgaya utuşmuştur.

Kadın dostunun sinirli hareketlerine aynı şiddetle mukabele edince İsmail fena halde kızmış ve elindeki tıraş bıçağıyla Hayriyeye hücum etmiştir. Boğuşma esnasında düşen kadın baldırından jilette yaralanmıştır. Hâdisa zabıtaya aksettmiş, İsmail yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Gazi köprüsü

Belediye iki başındaki meydanları açmağa başlayacak

Gazi köprüsünün inşaatı nihayet sonbahara kadar tamamlanacağından Belediye köprüünün iki başını tanzime karar vermiştir. B. Prostun hazırladığı proje tasdik edildikten sonra Belediye işe başlayacaktır.

Azapkapı taraflarında eski fenerler idaresine aid binanın Belediyeye devri için yapılan teşebbüs neticelendiğinden bu bina da yakında yıktırılacaktır. Belediye ilk önce her iki meydanı açacak, bundan sonra Azapkapı ile Taksim ve Uukapanı ile Şehzadebaşı arasındaki yolun açılması için istimlâke başlayacaktır.

Bir kamyon bir tramvaya çarptı, tramvay hasara uğradı

2651 numaralı vatmanın idaresindeki 790 sayılı Fatih - Haybiye tramvayı Veznecilerden geçerken arkadan gelen bir kamyonun sadmesine maruz kalmıştır. Kamyon tramvayın sol ön tarafını koparıktan sonra süratle uzaklaşmış, numarasını zaptetmek mümkün olamamıştır. Kaza etrafında tahkikata başlanmıştır. Meçhul kamyon her tarafta aranmaktadır.

Böki işte böyle neticeler vermiştir.

Matbuatın elini kolunu bağlayan o kanun maddesini kaldırsın diye yazı kanunundan rica ederken, çocuk yetiştirme tarzımızın yanlışlığı üzerine de bir kere daha umumî dikkati celbederim.

(Vâ - Nû)

Karilerimizin
mektuplarıEkmek fabrikasının
mahzurları

Fırımlar yerine büyük bir ekmek fabrikası açılırsa bunun ne gibi mahzurları olacağını bir karimiz yazıyor:

1 — Ekmek fabrikası demek, menücat fabrikası demek değildir. Çıkan mal birbiri üstüne istif edilerek piyasaya arz edilemez. Rumelikavağundan Floryaya, Anadolukavağundan Pendik'e kadar vâsi bir hinterlandı ihtiva eden koca bir şehre bu fabrikanın çıkaracağı ekmek ne suretle tevzi olunacaktır? Fabrikadan çıkacak ekmekleri bu geniş şehrin şubelerine sevk etmek için: Sıcak ekmekleri birbiri üstüne kamyonlara doldurmağa kalkarsak ezilip hamur pidesi haline gelecek; kamyonlarda hususî tertibat yapmak istersek, bu hususî tertibatlı kamyonların kaç ekmek alacağı ve bu nakliye işinin kamyonun yakacağı benzin ücretine tekabül edip etmeyeceği cayı sualdır. Deniz nakliyatında ise aynı mütalâa varid değil midir?

2 — Her hangi bir âriza, kaza, belâ vukuunda şehrin ekmeği nereden temin olunacaktır? Şehir halkı günlerce ekmeksiz yemek yemeğe mahkûm olmayacak mıdır?

3 — Ekmek işinin bir de içtimai ve hazin cephesi vardır: Ekseriya hıfzı talıkla çalışan ameleler, ufak maaş sahipleri fırınlardan ekmeklerini defterle temin ederek haftada veya aydan aya hesaplarını görürler. Fabrika bu krediyi verebilecek mi?

Tophane 156 numarada: Kemal Erçin

Süt fabrikası

Müstahsil hayvanını koyarak sermayeye iştirâk edecek

Belediyede süt işlerini tanzime memur komisyon bu ay sonuna kadar çalışmasını bitirecektir. Komisyon, işe müstahsilden başlamış ve İstanbul süt ihtiyacını karşılamak üzere sütün nasıl istihsal ve hangi ellerden geçerek halka tevzi edildiğini tedkik etmiştir.

Komisyon, müstahsilin vaziyeti ıslah edilmeden süt hususunda alınacak tali tedbirlerin faydalı olmayacağı kanaatinde. Bu itibarla yapılan teşkilâtın başında müstahsilin Belediye ile teşriki mesaisi işi vardır. Bunun için Belediyenin koyacağı sermayeye müstahsil de hayvanla iştirâk edecektir. Süt fabrikası, ancak Belediyenin müstahsille yapacağı teşriki mesaiden sonra tesis olunacaktır.

Sokakların temizliğine daha fazla itina edilecek

939 Belediye bütçesinde Belediye temizlik amelesinin miktârı artırılacağından Belediye bu sene şehrin temizlik işlerine daha ziyade itina edecektir. Şehrin bazı sokaklarına çöp arabaları haftanın bazı günlerinde uğradığı için çöp toplama işi gecikiyordu. Belediye, bunun önüne geçecektir. Bundan sonra şehrin en ücra köşesinde bile her eve çöpü uğrayacaktır. Şehrin temizlenmesi için de esash tedbirler alınacaktır. Sabah erkenden sokaklar süpürüldüğü gibi büyük caddelerle başlıca sokaklar da birer amele bulundurulacak ve bu amele sokakları daimi surette temizleyecektir.

Taksim meydanı

Kışla yıktırılırken
meydan yeniden
tanzim edilecek

Şehircilik mütehasısı B. Prost Beyoğlunun nazım planını hazırlarken bugünkü Taksim stadyumunun bulunduğu Taksim kışlası ile müstemilâtının yerinde şehir tiyarrosu, sergi binası, şehir klübü ve gazinosu inşa edilmesini muvafık görmüştü. Taksim kışlası ile müstemilâtının maliyeden şehre devrine karar verildiğine göre Belediye biran evvel bu sahanın tatbikat planının hazırlanmasını istemiştir.

Büyük şehir tiyatrosu, şehir gazinosu ve klübü burada yapılacaktır. Ancak büyük sergi binası için hükümet henüz karar vermediğinden bu hususta alâkadar makamların mütaleası alınacaktır. Hükümet sergi binasını Taksimde inşa etmek fikrinde bulunursa B. Prost da tafsilat planını ona göre yapacaktır.

Taksim kışlasının müstemilâtından olan ve Taksim Cumhuriyet meydanına bakan gazino vesaire gibi binalar da yıktırılacağından meydanın yeniden tanzimine lüzum görülmektedir. Yeni planda burasının tanzimi için de bazı esaslar bulunacaktır.

Bir otomobil yandı

Sarıyerde oturan Şoför Mehmed Ali otomobilinin benzin deposunu ve makinelarını temizlerken yakıtı munda benzin parlamış ve otomobil yanmıştır. Mehmed Ali kazayı tehlikesiz atlattır.

Deniz banyosu

Dün Floryada denize girenler
çoktu

Adalara ve Anadolu kıyısına yüzde elli tenzilâtı göç tarifesinin tatbikine diinden itibaren başlanmıştır. Bu itibarla sayfiye yerlerine göç mevsiminin ilk günü dündü. Şirketi Hayriye eşyaları ücretsiz taşıdığı için bir çok kimsele de tatilden istifade ile Boğaziçi göç etmişlerdir. Henüz mektepler tatil olmadığı için sayfiye yerlerine tehacüm çek fazla değildir. Haziran içinde göç faaliyeti artacaktır.

Bu sene yaz erken geldiğinden pazar günleri sayfiye yerlerine gezmeğe gidenler pek çoktur. Dün de havanın çok güzel olması dolayısıyla Adalara ve Boğaziçi vapurlar binlerce yolcu taşımışlardır. Şirketi Hayriye bir aydanberi pazar günleri zuhurat postaları kaldırmaktadır. Dün de mutad ilâve seferler yapılmıştır.

Akşamları serin olmasına rağmen gündüz hava o kadar sıcak olmaktadır ki, henüz deniz mevsimine bir aydan fazla zaman varken bir çok kimselelerin banyoya başladıkları görülmektedir. İki pazar halkın hücumu karşısında Devlet Demiryolları dokuzuncu işletme müdürlüğü Sirkeçiden Floryaya ve Floryadan Sirkeçiye ilâve trenler kaldırmış, aynı zamanda yaz tarifesini de vaktinden evvel tatbika mecbur kalmıştır. Dün sabah da trenler dolusu halk Floryaya gitmiştir.

Bir çırpıda

GÜZELLİK

Dünyada en çok değişen şeylerden biri de muhakkak ki insanların güzelliği telâkkileridir. Geçenlerde kırk yedi sene evvel basılmış bir roman elime geçti. Bu romanda güzel bir erkek şöyle tasvir ediliyordu:

Kordonunu kulağının arkasına attığı mavi gözlükleri, yukarıya doğru kıvrık bıyıkları, alının altında yekdiğerile iltihak eden gür kaşları ile Necip hakikaten yakışıklı bir erkekti.

Şıktı, üstü podösiet, altı rugan, yandan düğmeli fotinleri daima yeni idi. dik ve sert yakasının alt tarafına sıkı bir düğüm halinde bağladığı boyun bağında her zaman bir inci takılmış bulunurdu.

İşte okuduğum romandaki güzel erkek böyle bir yakışıklı delikanlı idi.

Romanda ne kadar kadın geçiyorsa bu mavi gözlüklü, yukarıya doğru kıvrık bıyıklı, kaşları burnunun üstünde birleşmiş erkek için yapıp tutuşuyorlar, uğrunda can vermeği bir saadet addediyorlardı. Kitabı okuduktan sonra kendi kendime düşündüm. Acaba bugün dimdik ve kuyu çemberi gibi yüksek yakalı, yukarıya doğru kıvrık kocaman bıyıklı ve mavi gözlüğü ile bir adam ortaya çıksa ne olurdu? Şüphesizki romandaki kadınların kendisi için yapıp tutuşmasına rağmen bugünkü kadınlar bu erkeğe ancak alaycı bir tavırla gülerler... değişen yalnız erkek güzelliği telâkkisi değil, kadın güzelliğinin ölçüsü de büsbütün değişti, zivanadan çıktı. Eski güzel kadında, bugünkü güzel kadın arasında ki fark ne kadar büyüktür? Bugünün güzel telâkki edilen bir çok kadınları, kalın çatlak sesleri, büyük ağızları ile eskiden ortaya çıkmış olsalardı herkes:

— Aman ne mendebur şey!... diye başını çevirirdi. Şimdi de hemen her sene yeni bir güzellik modası ortaya çıkıyor. Sinema kumpanyaları harp tebliği resimleri gibi ilânlar veriyorlar: «Bu sene ragbette olan güzel erkek tipi şunlardır:

Boyu Garry Cooperin boyu gözler Charles Boyerin gözleri, dişler Robert Taylorun dişleri vesaire vesaire...

Tıpkı her sene çıkan radyo ve otomobil modeli gibi, güzel erkek veya güzel kadın modeli çıkıyor. 1939 güzel erkek modeli, 1939 güzel kadın modelidir...

Belki bir gün gelecek ki bugün erkekler arasında dünya güzeli addedilen meselâ Robert Taylor gibi adamlara tahammül edilmeyecek... Nitekim bir vakitler Rudolf Valantino zamanının en güzel erkeği addedilmiş. Geçenlerde bu artistin eski bir filmini görenlerden bir çoğu:

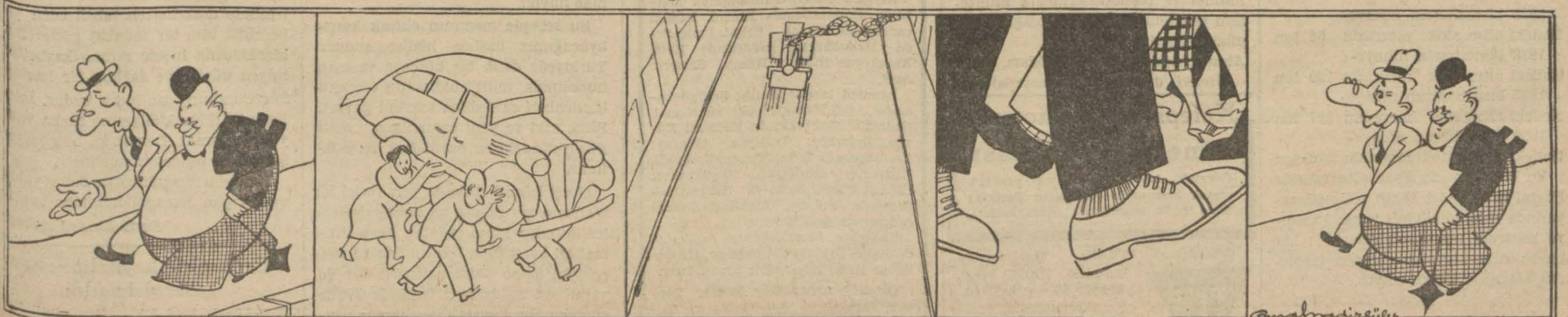
— Aman o zamanki zevk ne garipmiş... bu mu dünya güzeli erkek... diye şaşılar.

Hikmet Feridun Es

Parti Küçükpazar kamununun
Çınarcık gezintisi

Cumhuriyet Halk Partisi Küçükpazar kamunu tarafından 28 mayıs pazargünü Çınarcığa bir vapur gezintisi yapılacaktır. Gezinti için Şirketi Hayriyenin 71 numaralı vapuru tahsis edilmiştir. Vapur sekizde Köprüden kalkacak Kadıköyüne, Büyükdada uğrarak Çınarcığa gidecektir. Çınarcıktan 13 de hareket edilecek on dokuzda Büyükdada muvasalat edilecektir. Vapur Büyükdada iki buçuk saat kalacak, bu müddet zarfında mehtap gezintisi yapılacaktır. Buradan hareket ettikten sonra 22,30 da Kadıköyüne uğruracak, 23 de köprüye muvasalat edecektir.

Bay Amcaya göre!..

— Asfalt yol inşaatında anlamadım bir nokta var Bay Amca...

... Malûm a, asrımız otomobil asrı!... Amerikada dört kişiye bir otomobil düşüyormuş...

... Bu bakımdan, yenilediğimiz eski yolların otomobil kısmını yaya kaldırımlarından çok geniş tutmalı...

... Yayalar için geniş kaldırıma artık ne ihtiyaç var, işte bunu anlamıyorum!...

B. A. — Çok ihtiyaç var bayım, resmî otomobiller bir nizama girince yüzlerce vatandaş yaya kalacaktır...

İktisadî ve malî hafta

Fransadaki malî kalkınma - Memleketimizde esham ve tahvilât vaziyeti

Fransada Blum ve Auriol gibi kızıl sosyalistlerin idare ettiği (Halk cephesi) siyasetinin makûs bir netice vermekte kalmıyarak Fransayı gerek finans ve gerek ekonomi bakımından uçuruma sürüklediği iki senelik acı bir tecrübe ile sabit olduktan sonra, radikaller, iktidar mevkii ele geçirmiş ve üç sene zarfında tatbik edilecek bir ıslahat programı hazırlamışlardır. O vakit sosyalistlerle komünistler kıyameti kopardılar, plânın tabikına mani olmak için ellerinden gelen her şeyi yaptılar, devlet memurlarının da iştirâk edeceği umumi bir grev hazırladılar; bizzat Blum, kendi tevabii ile Âyan meclisine hücum ederek onu dağıtmak tehdidinde kadar ileri gitti.

Muayyen gün ve saatte Fransanın her tarafında grev başlayacak ve içtimai hayat felce uğratabilecek idi. Hükümet uyanık davrandı; Parisde ve memleketin mühim mevkilerinde küliyetli miktarda asker tahşid etti. Amme hizmetlerini ve vesaiti nakliyeyle zorla temin etti ve greve de mani oldu. Bu suretle halkın itimadını kazanmak sayesinde mevkii bir kat daha kuvvetlenen hükümet, sosyalistlerin ve komünistlerin vesayetini tamamille üzerinden atarak yalnız başına, daha doğrusu millî partilere dayanarak iş görmeğe başladı ve memleketde ancak mucize ile tavsif olunabilecek bir tahavvül husule getirmeğe muvaffak oldu.

Geçen hafta zarfında (beş aylık bilânço) namile Fransa hükümeti tarafından Reiscümhura arzolunan mufassal raporda bu tahavvülün takibi ettiği merhaleleri ve saiklerini büyük bir alâka ile okuduk.

Ekonomi ile finansın yekdiğerinin lâzımı gayri müfariğı olduğunu ve bunlardan yalnız birisinde yapılacak ıslahatın muhakkak ademî muvaffakiyetle neticeleneceğine bir kere daha kanaat getirdiğini söyleyen hükümet, bu hakikati daima gözönünde bulundurarak işe başladığını ve binaenaleyh millî paraya asgarî bir had tayin etmek suretile fiatını tesbit etmekle beraber Fransanın ekonomi rejimi, kâr ve riziko esaslarına dayandığı için, bu kâr arzusunı körletmek değil bilakis teşvik eylemek icab eylediğini ve bu maksadla endüstri ve ticaret erbabına ucuz kredi istihsaline imkân bahş olmak üzere bir taraftan bizzat kendisinin piyasada uzun vadeli istikrazatta bulunmaktan sarfı nazar ettiğini, ve diğer taraftan da kırk saatlik mesafî haftasında bir çok tadilat yaptığını, çünkü kırk saatlik mesafî usulünün işsizler miktardırın azalmasına değil bilakis çoğalmasına sebebiyet verdiğinin anlaşılmış olduğunu ilâve ediyor.

İktisadî sahada gösterilen bu kolaylıklarla müterafik olarak devletin masraf bütçesinde yapılan tasarruflar ve ihdas olunan bazı yeni vergilerin neticesi şu olmuştur ki memlekette büyük bir itimad hasıl olmuş, fikri teşebbüs yeniden doğmuş, iktisadî faaliyet artmış ve ihracat günden güne çoğalarak Fransanın harici hesap müvazenesi düzelmeğe yüz tutmuştur.

Hükümet, şimdiye kadar gizli tuttuğu (Fondo de stabilisation) un geçen kânunusani sonuna kadar muamelâtını da ifşa ederek âtidedeki belîğ erkamı neşrediyor:

1938 birinciteşrin nihayetindeki altın stok mevcudu 55 ton
1938 ikinciteşrin nihayetindeki altın stok mevcudu 129 ton
1938 birincikânun nihayetindeki altın stok mevcudu 327 ton
1939 ikincikânun nihayetindeki altın stok mevcudu 376 ton

Ve bu neticenin Para hususunda liberal bir siyaset takip edilmesî sayesinde elde edildiğini, yoksa kambiyo kontrolü vaziedilmiş olsa idi, hiç bir vakit bu servet memleketi girmemiş olacağını beyan ediyor.

Türk - İngiliz anlaşması üzerine Avrupa matbuatında - totaliter mem-

leketler hariç - müsaid tefsirler devam etmekte ve yakında Türk - Fransız anlaşmasının da imza olunacağı bildirilmektedir. İngiliz - Rus mütakabil garantisi işi ufak bir tevakkuf devresi geçirmektedir. Maamafih Avrupa umumi siyasetinde şimdilik bir tehlike yok gibidir. Avrupa ve Amerika borsalarında endüstri ve devlet eshamı fiatlarının telkin ettiği fikir budur.

Memleketimizde esham ve tahvilât vaziyeti

Haftanın son iki günü bayram mü-nasebetile Ankara borsası kapalı bulunmasına rağmen hacim itibarıyla yapılan muamelât zararsız idi. Cüz' olmakla beraber fiatlerde gene tereffüfler vardır. Şöyle ki:

Yüzde yedi buçuk faizli harici Türk borcu tahvilleri 19,92 lirada; ikramiyeli Ergani, 19,05; Sivas - Erzurum birinci tertip 19,57 lira; diğer tertipler 19,67 lirada kaldılar.

Yüzde beş faizli 1938 seri hazine bonoları 94,87 lira etmektedir.

Anadolu grubunda da ufak bir te-zayüd vardır.

Hisse senedleri 24,50 lira
Tahviller 37,10 lira
Mümessiller 39 lira

Merkez Bankalarında gene üç liralık bir tezatid var: fiat 107 liradır.

Endüstriyel kâğıtlar: Aslan çimento 8,25 lira; tramvay 5,35 lira; Umum sigorta 14 lira; İttihadi Millî 18,50 lira; Terkos 4,50 lira; Bomonti 8,45 lira; İttihad değirmenciligi 10,90; Şark değirmenciligi 0,76 lira; Telefon 9,25; Şirketi Hayriye 19 lira; Ominum 0,82 liradır. Türk Altını 1025 ve gayrimübadi bonoları 9,25 kuruşta sabittir.

Mısır kredi fonsiyeleri:
1903 tertibi 112,5 lira
1911 tertibi 107 lira etmektedir.

Mesud bir nikâh

Geçende nişanları icra edilen Narda eşrafından merhum Sadık İbrahim Berkanın kerimleri Saadet Berkan ile Konya valiliğine tayin edilen Üçüncü Umumi Müfettişlik Başmüsaviri Nizamî Asım Atakerin dün nikâhları kıyılmış ve bu mesud hâdisi ailece kendi aralarında tesid edilmiştir.

Açık Teşekkür

Babamızı bütün hastalanmalarında olduğu gibi kendisini başımızdan ayıran son hastalığında da yalnız ilimleri, meslekî kudretleri ile değil bütün kalpleri ile kardeş gibi kendisini kurtarmaya çalışan çok muhterem profesör Âkil Muhtar ve Nihad Reşad'a ve babasına hizmet eden bir oğul muhabbeti ile son dakikasına kadar yanında bulunan çok kıymetli ve muhterem doktor Hasan Ferid'e en derin minnettarlığımızı sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Ahmed Ağaoğlunun çocukları, hemşireleri, damadı ve amcazadeleri

Teşekkür

Babamızı başımızdan ebediyen ayıran büyük felâketimizi paylaşmak ve onun son teşyiinde bulunmak suretile bizi minnettar etmiş olan başta pek muhterem İstanbul Valisi B. Lütfi Kırdar olmak üzere bütün dostlarına fikir ve kalem arkadaşlarına, talebelerine Çapa Kız Muallim mektebine, çelenk gönderen resmi ve hususî teşekküllere, memleketin muhtelif yerlerinden telgrafla gösterilen alâkaya karşı duyduğumuz sonsuz minnet ve teşekkürlerimizin muhterem gazeteniz vasıtasile iblâğını saygılarla dileriz.

Ahmed Ağaoğlunun çocukları, hemşireleri, damadı ve amcazadeleri

Kelepir satılık komple

Sinema makinası

Görmek, sesini işitmek ve pazarlık etmek arzusunda olanların Beşiktaş Suad Park sinemasına müracaatları.

Şehzadebaşı (TURAN)

Tiyatrosunda

Bu gece: HALK gecesi

Heryer 20, paradi 10,

localar 100.

(KARABATAK)

Vodvil, okuyucu Aysel, Macar varyetesi.

Büyükkada bir ay sonra suya kavuşuyor

Büyükkadalıları yıllardanberi bekledikleri suya nihayet kavuşuyorlar. İki gündenberi Büyükkadada iskeleden başlayarak Nizam caddesine doğru boru döşenmektedir. Bu iş bir aya kadar bitecektir. Bu müddet zarfında Maden cihetindeki muvakkat iskele ve depo da yapılacaktır. Vapurlarla getirilecek su buradaki depoya boşaltılacak, oradan yükseğe çıkarılarak her tarafa tevzi edilecektir. Nihayet haziranın sonunda her tarafa su verilecektir.

Vali ve Belediye reisi doktor Lütfi Kırdar müzmin bir şekil almış olan bu meseleyi halletmekle şehre yeni bir hizmette bulunmuştur.

14 üncü Dağ alayına sancak verildi

Bu münasebetle Kilis bir bayram günü yaşadı

Kilis 21 (A.A.) — Orgeneral İzzettin Çalışlar 14 üncü dağ alayına sancak vermek üzere Kilise gelmiş ve kaymakam, muhtelif teşekküller müesseseleri ile on binlerce halk tarafından coşkun tezahüratla karşılanmıştır. İzzettin Çalışlar saat 17 de bilumum memurin ve mektepliler ve halkın huzuriyle yapılan merasimde kahraman alayımıza milletin en kıymetli armağanı olan yüce ve şerefli sancağı Dağ alayına vermiştir.

Bu güzel hadise, Kilisin senelerdenberi görmediği bir bayram günü yaşamasına vesile olmuştur.

Sayın orgeneralimiz bu akşam belediye tarafından Halkevi salonunda şereflerine verilen elî kişilik ziyafette bulunmuşlardır.

Edirne mebusu Şeref Aykutun cenazesi Edirne'de ihtifalâtla kaldırıldı

Edirne 21 (A.A.) — Edirne mebusu Şeref Aykutun cenazesi bugün merasimle kaldırılmıştır.

Törende başta general Kâzım Dirik, başmüsavir, vali, kumandan, belediye reis vekili, Edirne mebusları olduğu halde halk, mektepliler, polis ve asker hazır bulunmuş ve cenaze Ayşekadın mevkîinden alınarak eski camide namaz kıldıktan sonra Kiyık mezarlığında hazırlanmış olan makberesine tevdi olunmuştur.

Tören esnasında söz alan general Kâzım Dirik kısa bir nutukla merhumun hizmet ve meziyetlerinden bahsetmiştir.

General Kâzım Dirikten sonra söz alan muallim İhsan da bütün hayatı müddetince tükenmez bir heyecan ve imanla memleketi hizmet eden büyük ölünün hatıralarını gençlik adına saygı ile anmıştır.

Cracovie tayyarecilik konferansı işini bitirdi

Cracovie 21 (A.A.) — Merkezi ve garbi Avrupanın sekiz milleti murahhaslarının iştirak etmiş olduğu kırkinci beynelmilel tayyarecilik konferansı mesaisini hitama erdirmiştir.

İsveç, Belgrad'da bir elçilik açıyor

Stokholm 21 (A.A.) — Mebusan meclisi, Pragdaki İsveç orta elçiliğinin ilgası üzerine Belgrad'da bir elçilik ihdasına karar vermiştir.

Bu geceki

Nöbetçi eczaneler

Beoğlu ciheti: Tünelbaşında Matkovik, Bostanbaşında İtimad, İstiklal caddesinde Kemal - Rebul, Pangaltıda Halâskargazi caddesinde Halk, Karaköyde Hüseyin Hüsnü, Saryer: Asaf.

İstanbul tarafı: Fatih: Şehzadebaşı Asaf, Karagümrük: Ali Kemal, Eminönü: Bahçekapıda Mehmed Kâzım, Bakırköy: Terziyan, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Fener: Emiliyadi, Kumkapı: Asadoryan, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alendâr: Ankara caddesinde Arif Neşet.

Kadıköy: Muvakkithane caddesinde Halid, Üsküdar: Ahmediye, Heybeliada: Halk, Büyükkada: Şinasi Ruza.

Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgan ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece açıktır.

Kanun Bilgileri

H A C İ R

Vakit gece yarısını çoktan geçmişti. Uykudan uyanan kadın, kocasının henüz gelmediğini anlayınca büyük bir yeis içinde düşünmeğe başladı. Bu gidişle hâlleri ne olacaktı?

Vakia şimdilik ufak bir servetleri vardı. Lâkin kocası ayyaşın, sefihin biri olmuştur. Bir seneden fazla bir zamandanberi böyle gece sabaha karşı körkütük sarhoş olarak eve geliyor, sabahleyin ayılınca da evde eline geçen parayı alarak doğru kumar oynamaya gidiyordu. İşini, gücünü çoktan terketmişti. Velhâsıl kocası bambaşka bir adam olmuş, âdetâ insanlıktan ayrılmıştı.

Böyle hâllerde Kanunu medeni-nin 356 ncı maddesine dayanılarak israfı, ayyaşlığı, suihâli ve suidare-sile kendisini veya ailesini zarurete maruz bırakan kimse için bir vasi nasbolunması mahkemeden talep

edilebilir. Mahkeme, işi tedkik ettikten ve mevzuubahis şahsı dinledikten sonra muvafık görürse, o şahsın hacrine karar vererek kendisine bir vasi tayin eder.

Muhik sebepler olmadıkça, sulh mahkemei vasileğe yakın kan veya sıhrî hımlardan bu vazifeye ehil olan birini, yahut hacir edilecek kim-senin karı veya kocasını tercihan tayin eder.

Umumi mahiyette ifade edilmek lâzımgelirse, vasi vesayeti altında bulunan kimsenin, yani mahcurun şahsına tekayyüd ve mallarını idare ve medeni tasarruflarda onu temsil eder. Demek ki mahcurlar, mümey-yiz olmyanlar gibi, küçükler gibi medeni hakları kullanmak salâhiyetinden mahrumdurlar.

Avukat: Emcet Ağış

Moskovada gripe karşı bir serom bulundu

Serum atlardan alınmaktadır. Tecrübelere devam ediliyor

Moskova (Tas) — Moskovadaki Sovyetler Birliği Tecrübevi Tababet Enstitüsü Virüsler şubesi sefi profesör A. Smordintzev, gripe karşı bir serom bulmuştur.

Bu antigrip serom, uzun müddet, derisinin altına epidemik grip mikrobu enjeksiyonları yapılan atlardan alınmaktadır. Bu seromda toplanan muazzam miktardaki tahaffuz maddeleri, grip virüsünü iş görmez bir hale sokmaktadır.

Bu serom, evvelâ hayvanlar üzerinde, bilâhare de, bizzat kendi istekleriyle, enstitüde çalışan ilim adamları ve Yüksek Tıp mektebi talebesi üzerinde kullanılmış ve tecrübe edilmiş-

tir. Bu serom, hususî bir âlet vasıtasile, gayet ıce toz halinde ağızdan ve burundan çekmek suretile istimal olunmaktadır.

Bu senenin şubat ayı içinde, fena havalar, kuvvetli bir grip salgınına sebebiyet vermişti. Profesör Smordintzev, bu esnada serumu geniş mi-yasta kullanabilmiştir. Netice çok iyi çıkmış ve bu seromu kokliyanlar arasında grip, kokliyanlara nisbetle on defa daha az tahrifat yapmıştır. Kokliyanlardan on grip vakasına mukabil, kokliyanlarda ancak bir vaka kaydedilmiştir.

Profesör, grip ile mücadelede sahasındaki tecrübelerine devam etmektedir.

Bütçeye başlarken

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

büyük bir kolaylık vermediği halde geleceğin önüne bin türlü felâket manzarası çıkaran maliye lâübaliliklerinden kaçır. Artık bu davada şüphe götürür nokta yoktur.

Ne mesud tesadüf; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1939 senesi bütçesini tedkike koyulacağı günlerde meşhur bir üstadın aşağı yukarı şu mealde bazı sözlerini okudum:

«Bütçe denklîği, iktisadî refahla içtimai sükün ve rahatin ilk ana şartıdır. Şüphe yok ki, bir iki yıl devlet geliri ile masrafı arasında biraz fark bulunması, derakap ekonomik felâketlerle siyasi devrilemeler husule getirmez, lâkin önüne geçilmek ihtimali olmyan şematiî hakikat şudur ki, eğer ehemmiyetli bir bütçe açığı devletin müvazenesinde devam edip durursa, iktisadî inhidamların ve içtimai karışıklıkların men'ine imkân bulunamaz.»

Bir an için bile tereddüd mümkün mü? Değil sade kendimizin imparatorluk zamanındaki mali tarihimizi, son devirlerde en büyük Avrupa devletleri tarafından başvurulmuş bazı mağuş tedbirlerin dahi ne korkunç neticeler verdiğini kolayca hatırlamamız mıyız?

Şu sebeple memnun olarak karşılayacağımız başlıca hâdisi şudur: Türkiye'de denk bir bütçeye varmak hususunda, millî hükümetin teşekkülündenberi sarfedilen samimi gayret. Bizce eski ve yeni zamanların mali zihniyetindeki en esaslı fark bu noktadır.

Gerçi tekmiî cihanda yeis verici bir manzara görülüyor; ya birçok devletler, günden güne çoğalan harp ihtimalleri karşısında Millî müdafaai bütçelerini şişire şişire çatlıyacaktı ve yahut bu müdafaayi teminde kusur ederek daha kuvvetli düşmanlar pençesine düşeceklerdir. Şu fikri bugün müdafaai eden mühim irfan adamları

var; ancak metod ve itidalle düşünmek prensipini kendine şiar edinen hükümet bu sahada mutedil bir yol aramış bulunuyor.

Türkiye kendi Millî müdafaasını her vakit en hayatî mesele bildi ve Türk unsuru hayatını da, parasını da bu uğurda her defa büyük cömertlikle sarfetti. Hiç değiştirmeyeceğini bu haslet, milletimizin ezeli şiarıdır. Yarın millet vekilleri, bütçenin müzakeresine başlarken bu hakikati elbette unutmayacaklardır. Ancak bu hakikat, onlara fedakâr milletin bütçesini dahi kayıtsızlıkla sarfettirmemek hususundaki kısıkanç dikkat ve özenli itina vazifesini bir kere daha hatırlatacaktır. Boşuna sarfiyatla bulunan, lüzumlu yerde para bulamaz, derler. Gayet doğrudur. Yalnız hususî maişetimizde değil, devlet hayatında dahi...

Hükümetin ileri hamlelerimizi durdurmayacak verimli inkişafı, iktisadî ve mali şartlarımızın icaplarıyla bağdaştırmak için sarfettiği gayret biliyorduk. Bütçe encümeni de uzun ve derin incelemelerle vaziyeti büsbütün aydınlattı. Şimdi sıra sayın mebusların...

Alacağımızı hak, adalet ve nispet dairesinde mükelleften tahsil eden ve borcuna tam bir sadakat göstererek alacaklısına hiçbir zaman kaybettirmiyen dürüst ve sağlam bir hazine. İşte Cumhuriyetin ideali budur. İnklâpçı Türkiye Maliyesine başka vasi yakıştırılmaz. Demek ki, bütçe siyasetinde de umdemiz şu olmalı:

Her gün demokrasiye daha yakın ve her gün demagogiden daha uzak-

Fazıl Ahmed Aykaç

Brükselde beynelmilel su sergisi açıldı

Brüksel 21 (A.A.) — Beynelmilel su sergisi, bugün merasimle ve parlak bir surette açılmıştır.

POLİTİKA

İspanyanın yeni vaziyeti

Üç senedenberi dahili harb dolayısıyla yirmi dört milyon nüfuslu bir millet olan İspanyolların huzur ve emniyeti kaçmıştı. Gerek Akdenizden gerek Atlas Okyanusunda sevkulceys cihetinden mevkii mühim olduğundan İspanyanın bu hali Avrupada sulhü tehlikede bırakmıştı.

Nihayet general Franco taraftarı galib geldiğinden İspanya eski millî ve mülki vahdetini bulmuştur. Tabii vaziyetin avdet eylediği Madridde 19 mayısta yapılan zafer bayramı ve büyük askeri geçid resmile bütün dünyaya ilân edilmiştir. Bu merasime yetmiş bin piyade ve bir o kadar süvari ve topçu ve yüzlerce batarya ve tank iştirak etmiştir.

Dahili harpte general Francoya yardım için İtalya ile Almanyanın göndermiş olduğu gönüllü kuvvetleri dahi memleketlerine avdet için bu merasimi bekliyorlardı. Alman ve İtalyan kıtaları geçid resminde hazır bulunduktan sonra memleketlerine dönmek üzere limanlara sevk edilmişlerdir. Bunları almak için İtalyadan nakliye vapurları gönderilmiştir. Bu vaziyete göre artık İspanya toprağında cebebi müsellâh kuvvetler kalmamış oluyor.

İtalya İngiltere ile geçen sene akdettiği Akdeniz anlaşmasında müvazelenin mahfuz kalması için dahili harbin nihayet bulmasını müteakib İspanyadaki gönüllü kuvvetlerini geri alacağını teahhüd etmişti. Bu teahhüd şimdi yerine getirilmekte olduğundan iki büyük devlet arasında anlaşmanın tatbikine devam edilmesine mâni olacak bir engel kalmamıştır.

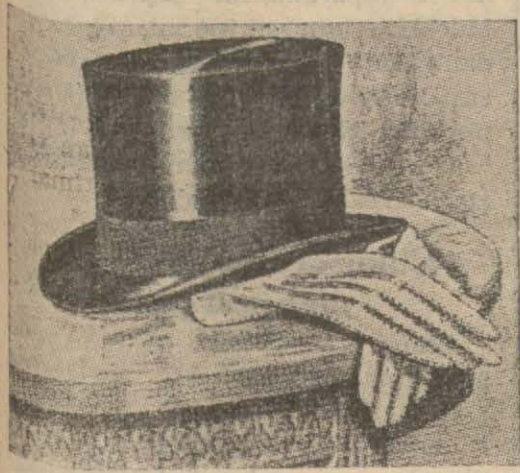
Şimdi İspanyanın devlet şefi general Franco müstakil bir siyaset takib edecektir. Zafer alayında söylediği nutukta bunu izah etmiştir. İspanya hariçteki devletlerin siyasetlerine bağlanmayacak, hariçten de istikraz almayacaktır.

AKŞAM

DÜNYADA neler oldu? neler oluyor?

HAUT-DE-FORME

Yüksek biçim şapka

yapılır, bugüne kadar hiç bir makine yüksek biçim şapkaya aynı biçimi veremedi.

Bir de «Calque = Klak» denen yüksek biçim şapkalar vardır ki yaylı gibi açılıp kapanır; tepesine vurulunca şapka yamyası olur, itilince açılıp şapka biçimini alır. Bu şapkayı de yüz sene evvel Fransız Antoine Gibus icad etti.

Fransızların alay kabilinden «so-ba bacası» dedikleri yüksek biçim şapkalar artık kullanılmıyor, bizde olduğu gibi Fransada da yalnız resmi merasimlerde giyiliyor.

Amerika ve İngilterede ise yüksek biçim şapka ile gezenler pek çoktur. Fransada da at yarışlarına ceket-atayla gidenler hodöform şapka giyerler.

Haut - de - Forme şapkayı yüz kırk sene evvel Londra John Herrington icad etti. Bu şapkayı giyip sokağa çıktığı zaman halk peşine takılır, çocuklar taş atardı.

Haut - de - Forme şapkalar elde

Amerikanın definesi

Amerika devleti bütün altınlarını demir ve beton-dan yapılmış muazzam ve müstahkem bir kasada saklamaktadır. Bu kasa hiç bir topun yıkamayacağı müthiş bir kale kadar sağlamdır. Bu kasanın içinde 12 x 20 metre ebadında bir çelik çekmece vardır. Altınlar bu çekmecenin içindedir. Bu çelik, demir ve beton definenin

muhafazası için her türlü tertibat alınmıştır. Definein etrafı mitralyöz yuvasıdır. Mitralyözlerin arasına zehirli gaz tüfekleri konmuştur. Nöbetçilerin önünde bir ayna vardır; definenin tekmi sathı mesahası bu aynalara aksetmekte, nöbetçiler oldukları yerden definenin her tarafını gözlemektedir.

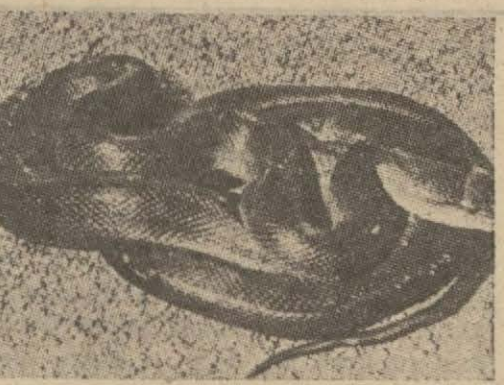
Definde dokuz milyar altın dolar vardır.

Yılanın birinci düşmanı

Meksika, zehirli yılanlar diyarıdır. Meselâ cıngıraklı yılanlar gibi, en tehlikeli yılanlar, çifçilerin her an hayatlarını tehlikeye sokmaktadır. Tarlada çalışanlar her sene birkaç kurban verirler ve her köylü tarlasını korkarak sürer.

Bunun için Güney Amerikanın bazı yerlerinde halk «Road runner» adlı kuşa âdeta tapar. Bu kuş, uçmaktan ziyade yaya yürür. Halk arasında adı, «Yol tepen» dir. Bir kereki büyüklüğündedir ve yılanların birinci düşmanıdır. Uzun gagası, sık tüyleri vardır.

«Yol tepen» yılan görünce irkilir, başındaki tüyleri diken diken olur, kanadlarını gerer, bir ileri, bir geri gider, sağa sola kaçır, yılanı saatlerce

şaşırtmaca verir, tâ ki yılan yorgunluktan bitap düşsün. Yılan eninde sonunda yorulur. Yorulunca, kuş üstüne çullanır, uzun gagasıyla yılanı delik deşik eder ve bu deliklere kaktüs dikenleri saplar ve böylece işkence yapa yapa yılanı öldürür.

Numaralı biletler

Devlet Demiryolları umum müdürü halka kolaylık olmak üzere numaralı biletler ihdas etmiştir. Bu biletler yalnız uzun yolculuklarda muteber olacaktır. Kompartımanlarda numaralar vardır. Bu numaralı biletlere de yazılacak, bu suretle herkes yerini evelden tedarik edebilecektir.

Yeminli eksperler kurumu bugün toplantısını yapacak

Yeminli eksperler kurumu bugün ticaret odasında senelik heyeti umumiye iktirama yapacaktır.

NEVYORK SERGİSİNDE PAVİYONUMUZ

Türk paviyonuna serginin en güzel yeri diyenler pek çoktur

Türk paviyonu çinilerle mücevher gibi işlenmiştir. Hele geceleri ışıklar yandığı zaman o kadar güzel oluyor ki insan gözünü ayıramıyor

Açılış günü verilen ziyafetin yemek listesi : Tavuklu pilâv, börek, dolma, Tulumba tatlısı, dondurma, alaturka kahve

[Yazan : AHMED EMİN YALMAN]

Nevyork: 9 Mayıs 1939

Eskiden gazetelerimizin tefrika sü-tunlarında çok tesadüf edilen, çok se-vilen bir roman tipi vardı: Kısa bir zamanda çetin, umulmaz bir gayeye varmak lazım... Romanın kahramanı büyük bir cüretle işe sarılıyor. Fakat her adımda karşısına aşılmaz müşkül-ler çıkıyor. Her köşeden birer düşman fırlıyor. Dört taraf duvar kesiliyor. Fakat bütün bunlara rağmen icab eden gayeye varılıyor, işin sonunda her şey tatlıya bağlanıyor. Tıpkı sek-sen günde devriâlem gibi bir şeyler...

Nevyork sergisinde, iştirakimize ait meseleleri yakından takip ederken, daima şöyle bir his duydum: Gayeye varılması, paviyonlarımızın gününde tamamlanması imkânsız görünüyor. Fakat nasıl olursa olacak, tam gününde Türk binaları hazır olacak, gül-ler yüzle misafirlerini karşılayacak...

Birbirinin arkasından gelen müş-küller karşısında üzüntüler duydu-ğum olur. Fakat serginin açılış günü Türk binalarını hazır göreceğimden bir saniye bile şüphe etmedim. Neden? Çünkü Türk seciyesini tanıyo-rum. Memleket meselesi, şeref mese-lesi diye kabul edilen bir işde gayet vaktinde varmamak imkânı yoktur.

Nevyork sergisi muhitinde herkes çok çalıştı. Günde bir insan şu kadar çalışır diye düşünmek kimsenin ha-tırından geçmedi. Fakat şunu iddia edebilirim ki, acele diye kabul edilen bir millî işi benimsemek, bunun uğ-runda rahat, sıhhat hatıra getirme-den çalışmak hususunda Türklerle boy ölçebilecekler azdır.

Nevyork sergisi, bu gibi meziyetle-rimizle beraber, bütün zayıf tarafla-rımız için de dikkate değer bir imti-han meydanı olmuştur. İnkılâb Tür-kiyesinin en kuvvetli tarafı, tecrübe-den ders almak ve aynı hatayı bir da-ha tekrar etmemektir. Bunun için vaktinde yetişmek ve ortaya bize şe-ref verecek bir eser çıkarmak husu-sunda iltihâr duymakla beraber, nok-sanlarımıza göz yummak hatıra gele-mez. Böyle noksanlar vardır ve çok-tur. Fakat bunlardan bahsetmeği başka bir yazıya bırakacağım. Çünkü açılış günümüzün tatlı hikâyesini on-dan evvel anlatmak istiyorum.

Türk paviyonları, Nevyork sergisin-in umumî açılış günü hazırды. Fa-kat altmış milletin sergisine ait me-rasimi aynı dakikada yapmak müm-kün olmadığı için, her millet, mayıs ayı içinde bir gün seçti. Bize mayısın altısı düştü.

Bugünden haftalarca evvel Türk heyetinin bürolarında bir düğün evi halli vardı. Binlerce kişilik listelerden mutlakla seçilmesi lâzımgelen da-vetîlileri çekmek, ayırmak, davetname-leri hazırlayıp göndermek, radyo, si-nema, fotoğraf, gazetelere iptidadan malûmat vermek gibi hazırlıkları yap-mak, misafirleri ağırlamak, Türk ye-mek ve içkilerini yetiştirmek, hediye diye verilecek albüm ve broşürleri ta-mamlamak kolay işler değildi. Yer mahdud olduğu için, beş yüz davetli diye başlayan liste, kıymeli Türk dâst-larını ihmal etmemek endişesiyle, az zamanda bin yüzü taştı.

Havalar aksi gidiyordu. Binden faz-la misafir karşısında Devlet paviyo-nunun içinde açılma merasimi yap-mak imkânsız bir şeydi. Açıkta yapı-lınca, ya yağmur yağarsa? Bu korku-ya rağmen, hava ile kumar oynamak-tan başka çare yoktu. Bir de açılış sa-bahı güneşli, parlak bir ilkbahar ha-vasıyla karşılaşıncı herkesin yüzü güldü.

Güneş bize yalnız böyle bir nezaket göstermekle kalmadı, Bizim merasim

devam ederken, serginin beş bin kişi-lik küresine o şekilde aksetti ki, küre üzerinde güzel bir hilâl şekli belirdi. Bunun resmini almak için herkes fo-toğraf makinelerine sarıldı, bütün gazeteler tesadüfün hoşluğundan bah-setti.

O sabah büyük elçimizle sergi he-yetinin, şehrin göbeğinden sergimize gitmeleri için resmi bir alay hazırlandı. Ellerinde Türk ve Amerikan bayrakları tutan yedi motosikletli polis yol açtıkları halde, altı otomobilden mürekkep bir kafilâ ile sergiye gidiydi. Yeşil, kırmızı münakale işaretlerin-den alay istisna edilmişti.

Merasim çok samimi oldu. Büyük elçimiz B. Münir Ertegün'ün ve Dr. Vedad Nedim Tör'ün samimi bir bar-ış ve terakki sevgisi ifade eden nu-tukları çok iyi karşılandı. Gazeteler bu nutuklara, diğer açılış nutukların-dan çok bir yer ayırdılar. Amerika hü-kûmeti adına söylenen nutuk, dik-katle okunmağa değer. Bu nutukta hiçbir beylik söz yoktur. Resmi Ame-rikanın bize karşı duyduğu yakınlık ve sevgi pek iyi ifade edilmiştir. Gün-de iki nutuk söylemek zaruretinde bulunan sergi reisi B. Whacen bile candan nutukla Türkiye'yi ne kadar iyi anladığını ve ne kadar saygı duy-duğunu ifade etmiştir.

Devlet paviyonu, Türk milletinin kendine mahsus yüksek ideallerinin sembollerle doludur. Avrupa ile As-yayı barış içinde birleştiren heykel, bunun önünden akan kaskadlar, birbirleriyle zincirlenen medeniyetle-rin beşiği sıfatla Türkiye'yi tanıtan resim ve eserler, yeni Türkiye'nin bar-ış, tolerans ve demokrasi ideallerini ifade eden fotomontajlar çok dikkati celbetti.

Burada herkese, üzerine beyaz yal-dızla Türk sergisinin açılış hatırası ol-dğu yazılmış kırmızı birer zarf hedi-ye edildi ki, içinde güzel bir Türkiye

albümü, Türkiye ve Türk sergi pavi-yonu hakkında umumî fikirler veren bir rehber, Türk kadınılığına dair bir broşür, bir seri de Türkiye kartpostalı vardı.

Bundan sonra diğer Türk paviyo-nuna gidildi. Burasına serginin en güzel yeri diyenler az değildir. Gaze-teciler arasında toplanan bir reyde Türk paviyonu güzellik ve sanat ba-kımından birinciliği kazanmıştır. Bi-na çinilerle mücevher gibi işlenmiş-tir. Hele gece ışıklar yandığı zaman o kadar güzel oluyor ki, insan gözünü ayıramıyor. İçerisi de insana fe-rahlık ve istirahat hissi veriyor. Her tarafta serviler, yeşillik, çinili havuz-lar, fıskiyele... Sonra güvercinlikler de göze çok çarptı. Bin türlü iş ve te-lâş arasında buraya güvercin alıştırıl-mıştı. Yuvalarına çok çabuk alıştırıl-an güvercinlerin uçuşması ortalığı çok canlandırıyor.

Bu çerçeve içinde misafirlere rakı ile yapılmış Ay yıldız kokteyli, tavuk-lu pilâv, börek, dolma, sandviçler, tulumba tatlısı, dondurma, Türk kah-vesi ikram edildi. Bine yakın davetli bu muhitten o kadar memnun kaldı-lar ki, herkes bu gibi merasimden bir an evvel kaçmak istediği halde, bizim davetimiz saatlerce sürdü.

Şimdi düğün oldu, bitti. Çalışma günleri başlıyor. Sergiyi ziyaret etme-si beklenen doksan milyon kişiye, Tür-kiyeyi daha yakından tanıtmaya, daha çok sevdirmeye çalışmak, Ame-rika ile daha sıkı münasebetlerin ha-reket noktası haline getirmek, büyük ölçüde olarak memleketimizin giriş-tiği ilk bu şekilde hamledir.

Serginin her şeye rağmen, vak-tinde yetişmesi, paviyonlarımızın be-ğenilmesi, açılışın bu kadar samimi bir hava içinde yapılması, bu çalış-malar için her halde güzel bir başlan-gıçtır.

Ahmed Emin Yalman

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

New - York şehri

Sergi münasebetile, New - Yark, bütün dünyanın alâkasını cel-bediyor. Manhattan adasının ucun-da bulunan ve yedi milyon nüfusu olan bu şehir, dünya içinde yektadır. 1623 senesinde Flamanlar «Yeni - Avesnes» i tesis ettiler. Burası son-radan «Yeni - Amsterdam» haline çevrildi.

İngilizlerin zaptından sonra, yani 1664 de, 2,500 nüfusu olan şehir New - York ismini aldı. İstiklâl harbi esnasında 21,000, on dokuzuncu as-rın başında 60,000, aynı asrın orta-sında 515,000, 1897 de iki milyon nü-fusu ihtiva ediyordu.

Bu tarihte, Kongre'nin bir kara-rile civardaki Brooklyn, Long - İs-land City ve bunlara tâbi yerler New - Yorka ilâve edildi.

İlk muhacirlerin ahfadı, bu büyük Amerikan şehrinde pek azdır. Ekse-riyet Alman, İrlandalı, Polonyalı, Fransız ve İtalyan göçmenlerinin ço-cuklarıdır.

Eski Hollanda şehri Manhattan adasının cenubundaydı. Faaliyet mer-kezi olan bu alt kısım büyüymediği için «gök tırmalayan» denilen çok yüksek binalarla dolmağa başladı. Yukarı kısım ise, Amerikaya hâs olan bir şehircilik manzarası arzeder: Şi-malden cenuba doğru uzanan mû-vazî sokaklar... Bunları da, aynı şe-killde müvazî ve muntazam fasıllı sokaklar kateder.

New - Yorkta dikkate şayan pek az bina vardır: Belediye, müze gibi... Büyük bahçeler de mevcuttur. Bun-lardan başlıcası Central Park'tır.

Devâsâ bir köprü, New - York'la Brooklyn'i birbirine bağlıyor. Lima-nın medhalinde, Bedlové adacığı üze-rinde 1886 senesindenberi «dünyayı aydınlatan hürriyet» heykeli fener vazifesini görür.

Amerikanın en zengin havalisine yakın bulunan, Hüdson nehrinin mansubında olan New - York, Avru-paya da en yakın şehir olduğu için dünyanın en büyük sanayi ve ticaret merkezi haline gelmiştir. Türlü türlü kara ve su yollarile buraya servetler akar.

New - York'un başlıca ihracatı buğ-day, salamura gıda maddeleri, kon-serveler, makineler, âletler ve saire-dir. Fantezi kumaşlar, sanat âsarı, biblolar, hulâsa lüks eşyası ithal eder. Burası, muhacirler iskelesi ol-muştur. İrlandalıların, Almanların çoğu buradan girmiştir.

Şehir, iki senede bir halk tarafın-dan seçilen bir «mayor» ve yirmi dört kişilik bir heyet tarafından ida-re olunur. New York'ta 1754 tenberi Columbia üniversitesi, 1831 denberi de New - York üniversitesi açılmış bulunmaktadır.

Bir çocuk pencereden sokağa düştü, muhtelif yerlerinden yaralandı

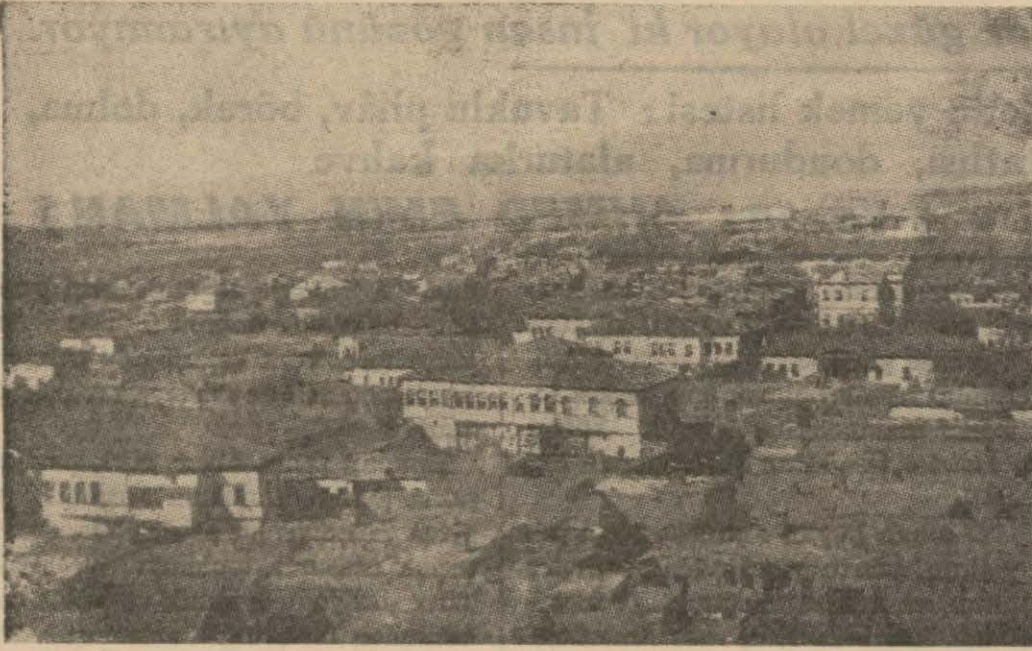
Beşiktaşta oturan B. Ganinin iki ya-şındaki kızı Gülfirri Evin penceresi önünde oynarken pencerenin kenar çı-taları kırılmış, bu esnada odada kim-se olmadığı için kurtarılmasına imkân kalmadan çocuk 8 metre yükseklikten caddeye düşmüştür.

Küçük Gülfirrinin sağ bacağı kalça-sından kırılmıştır. Vücudunun muhtelif yerlerinden de yaralar alan çocuk derhal çağırılan İmdadı sıhhi otomobili hastaneye nakledilmiştir.

Erzincan mektupları

Erzincan halkının çoğu yazı köylerde geçirir

Şehirde kalanlar, pazar günleri mesirelerde eğlenmek fırsatını kaçırmazlar

Erzincandan bir görünüş

Erzincan (Akşam) — Erzincan'ın hoş giden hususiyetlerinden biri de her yıl bu mevsimlerde başlayan köy göçüdür. Yazın sıcaklarını köylerde geçirmeye alışmış olan şehir halkı ilkbahar başlangıcından mayıs sonlarına kadar köylere taşınırlar, bu suretle yazı sayfiyelerde zevk ve safa içinde geçiren halk üç dört ay sonra tekrar şehre dönmeye başlarlar. Fakat şu kısa müddet içinde geçen ömür pek neşelidir. Çünkü senenin dokuz ayını iş ve gücüyle uğraşmakla bunalan kasabalı bütün yorgunluğunu köyde içtiği bir bardak soğuk su ve yüzüne çarpan serin bir rüzgârın tesiriyle unuttur.

Köy denince, şehrin haricinde kurulmuş bir ziraat veya çiflik yeri olmaktan ziyade akla gelecek şey suyu ve havası iyi, yemiş ağaçlarla sık ormanları andıran ve hüdaynabî envaî türlü çiçeklerle ovasını dolduran güzel bir mesire olmalıdır. Erzincan köyleri böyledir.

Köye taşınmak imkânını bulamayan ve şehirde oturmağa mecbur kalan halk ta yaz mevsimlerini geçirmek için türlü türlü eğlenceler tertip etmekten geri kalmazlar. Bu kısım ahali de her pazar kararlaştırdıkları bir mesireye giderek akşama kadar eğlenirler ve her hafta bir köye gitmek suretile hava almak ihtiyacını tatmin ederler.

Halkın en çok rağbet ettikleri mesireler şehrin beş kilometre cennetinde suyu ve havası güzel, manzarası hoş bir sırtta kurulmuş olan (Tilhas) ve şehrin dokuz kilometre şimalinde akar ve bol suyu ile meşhur (Vaskert) köyleri ve yine şehre

yedi, sekiz kilometre mesafede Fırat nehri yanında (Beytahtı) ve üç kilometrede (Palanya), (Fırat adası) gibi mesirelerdir. Buralara her hafta binlerce aile gider, yiyecek ve içeceklerini alarak eğlenirler. Mevsim itibarıyla buralara halk şimdiden akın etmektedir.

Yapılması henüz bitmemiş olan Vasket deresi sedleri bu yıl da selin gelmesine sebep olmuş, bir miktar su da şehre düşmüştür. Biran evvel bu sedlerin yapılmasına çalışılıyor. Gelen sular çarşının içinden üç gün akmıştır.

Şeker pancarı ekimi tecrübeleri başladı

Geçen yıl yapılan şeker pancarı ekimi ve yetiştirilmesi tecrübeleri bu yıl yeniden başlamıştır. Ziraat mektebinde yapılan bu tecrübeler için bir tarla tahsis edilmiştir.

Bir mebusumuz evini fakir talebeye terketti

Erzincan mebusu B. Ablülhak Fırat Kale civarındaki geniş bahçeli ve senede 300 lira irad getiren büyük evini memleketin hayır işlerine tahsis etmiştir. Mebus bu binanın şehirde tahsilde bulunan fakir ve kimsesiz çocuklarla köylü talebeleri barındıran bir talebe yurdu haline ifrağını istemektedir. Vilâyet hayır sever mebusa halkın teşekkürlerini bildirmiştir.

İzmirde bir hırsızlık

İzmir (Akşam) — Karataş mahallesiinde Aras sokağında mühim bir hırsızlık vakası olmuştur. Kahveci B. Hüseyinin evinden - kimse bulunmadığı sırada - 400 lira para ile 350 lira lık mücevherat çalınmıştır. Zabıta ca tahkikata başlanmıştır.

İktisadi meseleler

Köylü nasıl elbise giyer?

Bugünkü sanayiimizin kaçta kaç köylü için çalışıyor? Hesap edecek olursak, bin beş yüze yakın büyük ve küçük fabrikalarımızdan, pek azı köylünün muhtaç olduğu eşyayı yapmaktadır.

Bu kadar fabrikalarımız arasında köylüye istihsal âletleri yapan bir traktör, yahut ufak bir puluk fabrikamız yoktur. Köylünün giyecek eşyasını yapan müesseseler de pek azdır. İstanbulda köylüye mahsus kasket, hazır elbise yapan küçük bir kaç imalâthane vardır. Fakat henüz köylüye hazır elbise ve ayakkabı yapan büyük bir müessese kurulmamıştır.

Sanayiimize verilecek istikametlerden biri de, köylü ihtiyacını düşünerek ona göre mal yapmaktır. Halbuki köylüye mahsus eşya yapan hususî imalâthaneler, bu ihtiyacı tamamiyle temin edemiyor. Burada 25 kuruşa mal olan bir kasket, Anadolu köyünde 2 liraya kadar satılmaktadır. Demek oluyor ki, köylüye eşya yapan imalâthanelerle köylü arasında bir sürü mutavassıtlar vardır. Yapılacak iş köylüye ucuz giyecek eşyası yaparak, bunu köylüye mümkün olduğu kadar gene ucuza tevzi etmektir. Henüz böyle bir kontrol altında bir endüstrimiz ve aynı zamanda tevzi cihazımız mevcut değildir. Halbuki bunu düşünmek millî sanayiimizin bir hedefi olmalıdır.

Sümerbank, son zamanlarda köylüye mahsus elbise, çarık yapmak suretile, bu sahada bir adım atmıştır. Fakat Sümerbank tarafından yapılan bu elbiselerin köylü tarafından giyileceğinden şüphe ediyoruz. Sümerbank'ın bir terzi tarafından yapılan bu elbiseyle köylünün giydiği elbise arasında büyük bir fark vardır. Bu, elbise şehirler ehâlisinin köylerde tarla işleriyle meşgul olmayan kimselerin giyebileceği bir elbisedir.

Esasen köylü için aynı tip elbise yapmak hatahdır, dikkat edilmelidir. Memleketimizdeki köylü elbiseleri arasında şekil farkları vardır. Acaba bu farkları, falan muntakanın bir modası diye mi telâkki edeceğiz? Bizce bu elbise farkları, iklim, mahallî hussusiyetler, çalışma şartlarından doğmuştur. Gayet tabiidir ki bol paça pantolonla tarlada çalışmak kabîl değildir. Bu itibarla tarladaki çalışma şartlarına tevafuk eden pantolonun paçaları pek dar olmalıdır. Bu, bir misaldir. Muhtelif muntakalardaki köylülerin kıyafetlerini tedkik ederek, mahallî hususiyetleri gözönünde tutarak, muhtelif tiplerde köylü elbiseleri yapmalıyız. Yoksa Sümerbank'ın bir odasında, bir terzi ile başbaşa vererek yapılan elbiseyi köylünün giyemeyeceğine şüphe yoktur. Her şeyden evvel bu elbiseleri giyen köylülere, nasıl elbise giydiklerini sormalıyız. Hüseyin Avni

Weidman idam hükmünün infazını bekliyor

Vasiyetini avukatına bildirdi. İdam günü dinî âyin dinlemek ve sigara içmek istediğini de ilâve etti

Paris civarında Versayda kiraladıkları villâda ve başka yerlerde altı kişiyi öldürmüş olan Weidman ile arkadaşları Millionun idama mahkûm oldukları ve af komisyonunun cezalarının tahfifi için yapılan müracaatı reddettiği malûmdur. Şimdi iki mahkûmun yegâne ümidi, Fransız cumhurreisi B. Lebrun nezdinde cezalarının müebbed küreğe indirilmesi için avukatları tarafından yapılacak teşebbüsün vereceği neticeye bağlıdır. Fakat bu son müracaattan da bir netice çıkmazsa beklenmemektedir.

Son gelen Paris gazeteleri iki idam mahkûmunun bugünkü vaziyetleri ruhi hâletleri hakkında şu tafsîlatı veriyorlar:

Weidman her sabah ayaklarında bir parmak kalınlığında zincir bulunduğu halde münferid höcrenin önünde küçük avluda yirmi dakika dolasmakta ve bu esnada oldukça neşeli görünerek bir dakika bile yanından ayrılmayan gardiyanla şakalaşmakta, arasıra da başını yukarıya kaldırarak avluyu çeviren yüksek duvarlara gözlerini dikmektedir. Weidman idam hükmünü yediği gündenberi mütevekkil bir vaziyet almıştır. Gardiyanına diyor ki:

— Öleceğimi biliyorum, idam hükmü ne kadar çabuk infaz edilirse benim için o kadar iyidir. Ağırceza mahkemesinde muhakeme edilirken yaşadığım feci saatleri tekrar yaşamak istemiyorum.

Avukatları cezasının müebbed küreğe indirilmesi için af komisyonu nezdinde yaptıkları müracaatın reddedildiğini Weidman'dan saklamışlardır. Maamafih, mahkûm bu reddi biliyor. Zira kalın hapisane duvarlarının bile, haberlerin içeriye sızmasını temin eden esrarengiz kulakları vardır.

Weidman sık sık avukatlarından biri ziyaret ediyor. Cani, bu ziyaret esnasında sık sık ebeveyninden ve bilhassa annesinden bahsetmektedir. Annesi, artık oğluna mektup göndermiyor. Zavallı kadın için oğlu çoktan ölmüştür. Weidman avukatile son görüşmesi esnasında vasiyetini söylemiş ve demiştir ki:

— Bir idam mahkûmunun son arzuları is'af edilebilir mi? Eşyam pek azdır. Fakat beni idam ettikten sonra elbiselerimin bir bohçaya konularak anıme gönderilmesini isterim. Eşyam arasında tevki ediliğim ve muhakeme olduğum zamanlar sırtımda bulunan lâciverd bir kostümüm vardır. Bu kostümü 800 franga yaptırım. Bana biraz büyük gelen perdesim de vardır. Sonra bir valizin içinde iç çar-

maşım ve usturam mevcuttur. Kaç tenin bana göndermiş oldukları mektupları fotoğrafla beraber uzun müddet muhafaza etmenizi isterim.

Weidman kıyotini makinesinde kâfasi kesilmeden evvel dinî bir âyin dinlemek ve bir sigara içmek istediğini de ilâve etmiştir.

Caninin suç arkadaşı Millione gelince, ilk şaşkınlığından sonra kendisini toparlamıştır. Akşamları ayaklarındaki zincirlerin çözülerek ellerine kelepçe takılmasından küplere ko- nuyor ve:

— İnsan böyle kelepçeler ile uyuyabilir mi? diye bağıyor, sonra ilâve ediyor:

— Ben bigünahım, Weidman yalan söyledi ben ne Blonde öldürdüm ve ne de Alsaslı kadının katlinde hazır bulundum. Günahsız bir adam 15-20 sene zindanda yaşayamaz. Bu uzun hapse kıyotini tercih ederim.

Million, avukatlarını cumhurreisi nezdinde son bir müracaatta bulunmaktan menetmiştir. Caninin avukatları ne yapacaklarını şaşırılmışlardır. Mükemillerinin emrine mi, yoksa vicdanlarının ilhamlarına mı tebaiyet etmeli? Avukatlar, bu nazik mesele- nin halli için Versay barosuna müracaat edecekler ve baronun kararına göre hareket edeceklerdir.

Çukurovada yeni arpa mahsulü çıktı

Adana 17 (Hususî) — Çukurovada yeni arpa mahsulü çıktı, tarialarda patozlar işlemeğe başladı. Yeni mahsul anbarlara taşınmaktadır. Borsaya ilk gelen arpa mahsulü, kilosu üç kuruştan satılmıştır. Satışlar çok hareketli olmaktadır.

Taşra gazete bayilerinin nazarı dikkatine

Bazı taşra bayilerinden aldığımız mektuplardan «AKŞAM» mutlake şu veya bu mutavassıtlardan tedarik etmek hususunda kendilerini mecbur addettikleri anlaşılmaktadır.

Bu zehab hakikate uygun değildir. Binaenaleyh taşra bayilerinden arzu edenler her zaman «AKŞAM» idarehânesine müracaatla doğrudan doğruya muameleye girişebilirler. Bu hususta «AKŞAM» idaresine mektup yazarak bayi şartlarını öğrenebilirler.

Tefrika No. 3

Ç E T E

Yazan: REFİK HALİD

Bundan evvelki iki tefrikanın hülasası:

Beyrutta Suriye ve Lübnan Fransız yüce komiserliği istihbarat dairesi reisini, yüzbaşı Ernest'in madamı ziyaret ediyor. Bu ufaktefek, dolgun vücudlu, güzel kadın tüyler ürpertici maceralarla şöhrat bulmuş, orduları korkutan Rus Grandüresi Nina Daniloviç'tir. Türk cetesinin faaliyetinde bulunduğu Adanaya, kocasının yanına gitmek istiyor. Halbuki zabıt ailesinin bu muntakaya girmeleri memnu. Vagon - lye müracaat ediyor. Yüce komiserlikten bir lesepase istiyorlar. Kadın Tatar uşağına dönüyor:

— Şehri dolaşırsın; bu seyahat için lâzım gelenlerden malûmat alırsın; bana akşama neticeyi bildirirsin.

Uşak, heyecansız bir sesle fısıldadı:

— Takip olunuyoruz!

Nina, arkasına dönmedi, alâkadar değildi gibiydi:

— Olabilir.

Ağır ağır yollarına devam ettiler. O gün Beyrutta şubat bir temmuz gibi sıcak, boğucuuydu.

Çok su karışmış süt mavisinde bu-

lanıkça bir gök ve bunun ortasında, başka bir yerden aldığı ziyayı derleyip toplayıp bir noktaya biriktirdiği zan-nedilen koca bir pertavsız adesi...

Güneş, sanki, yalnız sizin tepenize ışık ve sıcaklık aksettirmeye çalışıyor.

Biraz gölge bulmak için yan ve dar sokaklara sapıtlar. Kâh yasemin, kâh amonyak kokan Yakın Şark sokakları... Bazen bu iki çeşid koku, güneşin altında buharlarını birleştirerek Pompeia losyonile Kaloderma pudrası sürmüş fahişelerin dolastıkları büyük jımanların gemicilere mahsus eğlen-ce mahallelerini hatırlatıyor.

Duvarları bol bol ıslatılmış âdi mahalleler.. Prenses Daniloviç (Nevrosiska) da kızlarının izleri peşinde veya beyazlara malûmat toplamak için böyle mahallelerde epeyce dolaşmış, bu tahrik edici çiçek ve insan usaresile dolu yarı yaş havayı epeyce teneffüs etmişti. Burnunun delikleri acayip, şehvetli, kaba bir zevkle gıcıklanıyor, yıllardanberi duyamadığı

bu şark sokağı havası, genzini yakarak hatıralarını canlandırıyor.

İki tarafına duvar yerine tikenli frenk inciri ağaçları dikilmiş portakal ve muz bahçeleri arasından tekrar denize indiler. Buraları, şehrin asıl kalabalık, işlek caddelerine pek yakın olmakla beraber henüz kur ve tenha idi. Yukarıda, Amerikan üniversitesinin geniş bahçeleri içindeki yer yer, dağınık binaları görünüyor, tramvay çanları bahçeler üzerinden yuvarlana yuvarlana tizliğini kaybedip kulağa, dağda çan sesleri gibi, yumuşak ve düşündürücü aksediyordu.

Durgun ve ılık denizde fazla bir iyod, bir midye içi ve istakoz eti kokusu vardı.

Nina acıktığını hissetti. Boş geçen ilk arabaya atladılar.

Memin Kuk acentesinden çıktıkları sırada, yüce komiserliktenberi arkalarından ayrılmayan fesli bir adam içeriye girmiş, etrafını kolladıktan sonra memura yaklaşmış bir hüviyet kâğıdı göstermişti. Memur yüzünü buruşturarak sormuştu:

— Ne öğrenmek istiyorsunuz?

— Şimdi yanımızdan ayrılan madamın sorduklarını...

Tatlı bir tebessümün tesiri altında hâlâ küçük bir zevk dalgası geçiren

yaşlı memur yutkunmuştu. İçinden öyle gelmişti ki istihbarat dairesinin bu ajanına doğrudan söylemesin. Başkalarını daima şaşırtmak... Her zaman bir İngilizin, yahut, İngiliz terbiyesi ve parası alan herkesin yap-mak istediği budur. Adanaya şu sırada ısrarla ve belli ki Fransızların arzusu hilâfına gitmek isteyen o kadının şüphesiz bir Fransız dostu değildi. Ajanın bozuk bir Arapça ile sorduğu sualden, karşındakinin Ermeni olduğunu derhal anlayan memur şu cevabı verdi:

— Mısra gidecek vapurları sordu.

— Yalnız o kadar mı?

Ajanın gözlerinde efendilerine sadakatle hizmet etmek, doğrudan bulup çıkarmak inadı, azmi dolu idi.

— ... Önce Adanaya gitmek istediğini söylemişti; yol olmadığını anlaşıncaya vazgeçti, İskenderiye postalarını tahkik etti.

— Rica ederim, neresi için bilel ahırsa hatırımda tutunuz, sizden soracağım.

— Hatırama güvenmeyiniz. Kayıtlarımız daha sağlamdır.

Dünyanın en marifetli ve teşkilâtî gizli polisi yetiştirilmiş İngilizler için başka milletlerin istihbaratı kamuyot maldan, gülünç bir taklidden başka bir şey değildir. Memur gözlüğü-

nü burnuna geçirdi, «pöh! Fransız ajanı... Ne olabilir ki?...» diyen bir halle gazetesine daldı.

Akşamüstü, Nina oteleki odasında beş çayını içiyordu. Pijamalıydı. Fakat bu pijama yakasına, kol kapaklarına ve pantolonuna şerit kalınlığında vaşak kürkü dikili, gene bu kürkten kuşaklı Kafkas biçiminde yapılmıştı; gene oralara mahsus leylâk renginde bir cins parlatılmış lastandı.

Belli ki kadın, bunun içinde bütün bütün çıplak. Kombinezonsuz, sütyen gorsuz tam bir çıplaklık... Zira sigarasını yakmak için gene pijama atlasından yapılmış terliklerini sütyenle hafifçe yürüttüğü zaman bütün göğsünde ve kalçalarında, kumaya koyulu açık, ılık ılık harelendiren başboş, fakat sert bir titreyiş seziliyor.

Şimdi, şapkasız olarak, açık başlı gördüğümüz Ninanın kumral saçlarında, alınının ortasından arkaya doğru bir tutam kırmızı saç... Cigarasını edan kopan duman parçası, şöyle, asıp giderken, orada sinmiş, kahverengi gibiydi...

(Arkası var)

İSTANBULUN KUNDURA BOYACILARI..

“Elli erkek iskaripini boyayalım, fakat bir çift kadın iskaripini...”

“İstanbulcular gün geçtikçe kunduralarının boyalarına daha fazla meraklı oluyorlar..”

Lostra salonları daima böyle doludur

Başka memleketlere nazaran bizde en fazla ilerlemiş küçük sanatlardan biri de muhakkak ki kundura boyacılığıdır. Hatta bundan bir kaç sene evvel İstanbul'a gelen bir Amerikalı seyyah kafilisi şehri dolaşmağa çıkmış. Amerikalılardan biri bir lostra salonuna girerek kunduralarını boyatmış. Biraz sonra - boyacıların boyatma - ayna gibi parlayan ayakkabılarının karşısında hayran hayran: — Bizim Amerikanın kundura boyacıları denince meşhurdur amma İstanbulun lostracıları bizimkilere de taş çıkartmış... diye takdirini gizleyememiş.

Doğrusunu isterseniz ben de bu seyyahın fikrindeyim. İstanbul'da kundura boyacılığı, bu meslek erbabını gururlandıracak, derecede ilerlemiştir. Hele insan son zamanlarda Beyoğlu'nda aynalarla süslü lostra salonlarını gördükçe bu işin gün geçtikçe ilerlediğini de anlıyor. Evvelki gün böyle bir lostra salonuna girmiştim. Baktım sağım solum ayna... Bütün boyacılar kahve renginde aynı elbiseyi giymişler, başlarındaki aynı biçimde kasketler... Köşede bir radyo... İstedığınız gazeteyi burada bulabilirsiniz. Kapının yanında vezne... Uzun iskemlelerde sık sık kadınlar, erkekler oturmuşlar. Boyacılar önlerindeki iskaripinlere fırça sallamakla meşguller...

O zaman aklıma geldi. Acaba İstanbul'da ne kadar kundura boyacısı var? İstanbulluların eskisine nazaran ayakkabılarının parlaklığına merakları artmış mıdır? Yoksa eksilmiş midir? Kimler daha ziyade kundura boyatırlar? Hangi zamanlarda iskaripinler daha çok boyanır? Böyle bir sürü sual düşündüm. Bir köşede oturup işçilere nezaret eden ihtiyar bir boyacıya sordum: — Acaba İstanbul'da ne kadar kundura boyacısı var bilir misin?.. Kendisine itimad eden bir adam tavırla gülmüştü:

— Tabii bilirim, dedi, tamam 28 senedir kundura boyacılığı ediyorum. 28 senedir elimden fırça düşmüş değildir. Eskiden, operatör bay Emin Şehremini iken biz bütün kundura boyacıları birleşmiş bir cemiyet yapmıştık. O zaman hepimiz cemiyete kaydolmuştuk. Bugün İstanbul'da lostra salonu olarak 142 dükkân vardır. Bu 142 dükkânda 500 boyacı çalışır. Seyyar kundura boyacılığı edenler de aşağı yukarı 3000 kişidir.

Yirmi sekiz senelik kundura boyacısına sordum:

— İstanbullular eskiden mi yoksa şimdi mi kunduralarının boyalarına daha meraklı oluyor? Eskisine nazaran şimdi daha çok mu kundura boyatıyorsunuz? Yoksa daha az mı?..

— Şimdi daha çok... Eskisine göre İstanbullular kunduralarına çok daha fazla merak sarmışlardır. Şimdiki gençler, eskilere nazaran derli toplu hele ayakkabılarına, iskaripinlerine çok daha düşkün oldular. Bunun için şimdi daha fazla kundura boyuyoruz. Eski boyacı gülmüştü:

— Eeee... Dost başa bakar, düşman

ayağa... dedi. Sonra ilâve etti:

— Sonra eskiden İstanbullular sarı veya başka renkte ayakkabı az giyerlerdi. En fazla sürülen siyah boya idi. Onun için boyacılar da bu kadar ileriye gitmemişti.

İhtiyar boyacı bunları söylerken bir taraftan da arkasındaki dolabın camlı kapığını açtı. Oradan bir kataloğ çıkardı. Bunda bir takım renkler alt alta dizilmişti. Boyacı bunu bana göstererek:

— İşte... dedi, bizim kullandığımız boyalar... Tam kaç çeşid bilir misiniz? 54... Siz zannedersiniz ki ayakkabı iki üç renktir. Ya sarı olur, ya siyah... Ya da beyaz, kurşuni... Halbuki yalnız sarı iskaripinlerin tam 21 çeşid boyası vardır.

Hani bazıları kundura boyacısı der geçer, halbuki kazın ayağı öyle değildir.

— En fazla kimler kunduralarını daha çok boyatırlar?

— En fazla gençler... Kadınlar da iskaripinlerini çok boyatırlar. Eskiden hiç bir kadının ayakkabı boyattığı görülmemişti. Bunların ayakkabıların pek bozulduğu zaman bir kâğıda sararlar bize getirirlerdi. Halbuki bugün kadın müşterilerimiz erkeklerden daha çoktur.

Boyacı dükkânındaki müşterilere şöyle bir göz gezdirdi. Kunduralarını boyatan kadınlara iştittirmek için sesini alçaltarak, sanki bana müdhiş bir sır tevdi ediyormuş gibi, şunları anlattı:

— Doğrusunu istersen biz kundura boyacıları elli çift erkek kundurası boyamağa razıyız. fakat bir çift «bayan iskaripini» boyamak bizi harap eder.

— Sebebi?

— Onlara kundura boyası beğendirmek deveye hendek atlatmaktan çok daha güçtür. Şimdiki bayanlarımız kunduralarının boyalarına pek düşkün oldular. Birkere dükkâna girer girmez evvelâ sıkı sıkı tenbih ederler:

«Bak sana peşin söylüyeyim... İyi boyayacaksan boya...» Oturlurlar... Bu sefer de: «aman çoraplarımı boyama... Vallahi kıyametleri koparıyorum!» derler.

Halbuki erkekler öyle değildir. Boyacının önüne otururlar, gazetelerini açarlar. Boya bitince parasını verirler, giderler. Kadınlar öyle mi ya? Gözleri hep boyanan iskaripinlerindedir. İkide bir:

— Bak... Topukları hiç parlamadı... Orayı da bir parlat... diye atılırlar.

— Demek erkekler nazaran kadınlar, kunduralarına daha meraklı... Başka böyle kunduralarına karşı kimler daha fazla merak gösterirler?

— Gençler... Bugün günde sabah akşam iki defa kunduralarını boyatan meraklılar vardır.

— Hangi zamanlarda daha çok kundura boyarsınız?

— Yağmurlu günlerden sonra... Biz yağmur bayramı gibi gelir... En fazla kundura boyadığımız günler de cumartesidir. Fakat her işte olduğu gibi bizim de bazı şikâyetlerimiz vardır. Meselâ iskaripin modaları... Dört beş renkli deriden yapılmış iskaripinleri boyamak bir azaptır. Düşünün bir ke-re... Birinin boyası ötekine geçmiycek. Halbuki böyle iskaripinleri de kadınlar giyer. Onların iskaripinlerine ne kadar meraklı olduğunu da söyledim.

İşte aksi şeytan... Bütün aksilikler de kadınların iskaripinlerinde olur. Ya dört beş parçalı bir iskaripinin bir parçasının boyası ötekine geçer, yahud çoraplara boya kaçar... Sakınan göze çöp batar derler... Her halde bir aksilik olur.

Bizim hiç sevmemiş iskaripinlerden biri de yılan derisinden olanlardır. Çünkü bu iskaripinleri kadınlar gayet seyrek boyatırlar.

Sonra şimdi bir çokları da iskaripinlerini evlerinde kendileri boyuyorlar. Bu usul gittikçe yayılıyor. İşte bu bizim için çok fena bir şey... H. F.

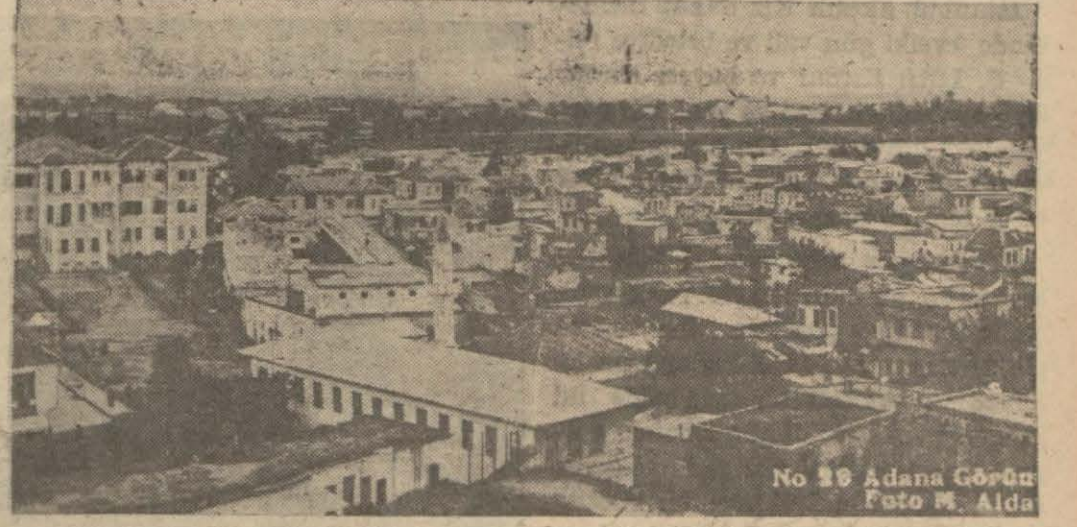

Seyyar kundura boyacıları

Adana mektupları

Vakıflar idaresi Adanada Apartımanlar yaptırıyor

Bundan başka ticaret binaları, memurlar gazinosu inşa edilecek

No 10 Adana Görüş Foto M. Alda

Adanadan bir görünüş

Adana (Hususî) — Adana Vakıflar idaresi, Belediyenin büyük imar hamlesinde, üzerine bir vazife almıştır. Vakıflar idaresi, şehirde aile meskeni olmak üzere apartımanlar, ticaret binaları yaptırmayı kararlaştırmıştır. Şehrin merkezinde dört büyük apartıman, mağazalar ve bir de Vakıflar idaresi binası kurulmaktadır. Apartımanlar ikişer katlı olacak, üçer, dörder oda ve birer salonlu olmak üzere her katta üçer daire bulunacaktır.

Vakıflar umum müdürlüğü, Adana'daki imar işleriyle ehemmiyetle alakadar olmaktadır. Umum müdürlük, Adana Vakıflar müdürlüğü kadrosuna mütehasşis mimar B. Honl'u tayin etmiştir.

Evkaf idaresi, yeni kurulacak Vakıflar binası altına bir de Memurlar gazinosu yaptırmaktadır. Ayrıca Orozdibak meydanında muazzam ticarethaneler binası kuruluyor. İnşaat için etüdlere başlanmıştır.

Evkaf idaresi, Belediye ile mutabık kalarak şehirde ikinci bir sebze ve kasa-saplar hâli inşa ettirecektir. Ayrıca Abidinpaşa caddesinde sekiz aile oturabilecek bir apartıman inşa edilmektedir. Bütün bu inşaat için âzami bir milyon lira sarfedilecektir.

Vakıflar idaresi, şehrimizdeki tarihî eserlerin tamiri için 15,000 lira sarfediyor.

Bu son büyük inşaat hamlesinden sonra Adana tamamen değişmiş bir şehir olacaktır.

Portakal cinsleri üzerinde tedkikler

Adana bölgesindeki portakal tecrübe bahçelerinde yeni portakal cinsleri üzerinde tedkikat yapılmaktadır. Bu bahçelere birçok narenciye cinsleri meydanında Filistin'den getirilen Valânsiya, Şamuti, Vaşington Neval fidanları dikilmiştir.

Bu portakal çeşitlerinden Şamutiler orta boy, meyvaları gayet sulu, iri ve çekirdeği azdır. Vaşington Neval cinslerinin de meyvaları gayet iri ve uzunca, kabuğu ince ve çok kokuludur. Bilhassa bu portakal cinsleri ihracat için, dayanıklı olduğundan, gayet elverişlidir.

Çukurovada 938 portakal mahsulünden hiç stok kalmamış, kâffesi satılmıştır.

Kozanda belediye faaliyeti

Adananın tarihi kazalarından birisi olan Kozanda Belediye faaliyeti genişlemiştir. Kozan Belediyesi beş senelik bir imar programı hazırlamış ve işe başlamıştır. Kozanda birçok yenilikler yapılacaktır. Halihazırda 18,000 lira olan Belediye bütçesinin tezyidi imkânları da aranmaktadır.

Adanada bir işçi bürosu kurulacak

Adana (Hususî) —Hükümetimiz Çukurovanın mühim bir meselesini halletmek için teşebbüsata geçmiştir. İş dairesi genel müfettişi B. Said Aydoslu Adanaya gelerek iş ve işçi meseleleri hakkında tedkiklerde bulunmuş, alâkadar müesseseler, büyük ve küçük çiftçiler, fabrikalar, sanayi, ziraat işçileri, bunların mutavassıtları olan ve «Elci» denilen kimselerle temaslar yapmıştır.

Müfettiş, Avradadaki emsalleri de

göz önünde bulundurarak Adananın hususî ihtiyaçlarına uygun bir «İş borsası» kurulması hakkında bir de mufassal proje hazırlamıştır.

Adanada, etraftan ihtiyaca kâfi miktarda işçi celbi, bunların işlere sureti tevzii, ücretlerinin tayini ve ihtiyaçtan fazla gelecek işsiz kalan işçilere yapılacak yardımların şekli mühim bir meseledir.

Çukurovada ihtiyaç bir takım iptidai teşkilât ta doğurmuştur. «Elci» denilen mutavassıtlarla, amele komisyonları bu meydana gelir. Ancak, bunların muntazam ve âhenkli işliyemedikleri de uzun zamanın tecrübeleriyle sabit olmuştur. Bundan dolayı dâli budağı memleketin birçok muntakalarına yayılmış olan bu çok ehemmiyetli davanın, içtimai ve iktisadî ilimlerin icaplarına ve dünyanın bu husustaki en son tecrübelerine uygun ve aynı zamanda tabiki kolay ve ameli bir tarzda halli zarureti gün geçtikçe ciddiyet ve isticlal ile kendini hissettirmekte idi.

İşin ehemmiyetine bir misal vermek için, Seyhan ve diğer cenup vilâyetler halkından her yıl 50 - 60,000 kişinin çalışmağa gelmesi ve bunun için beş altı yüz kadar mutavassıtın faaliyette bulunması, pamuk gibi, memleketin en mühim istihsal maddesinin bahis mevzuu olduğunu hatırlatmak kifayet eder.

Yapılan etüdlere, yalnız ziraat işçilerine inhisar etmiyor, her yıl yaz mevsimleri işçi tutmak hususunda ziraatin şiddetli rekabetine maruz kalan dokuma sanayii de bu tedkik çerçevesine alınmıştır.

Adanada kurulacak «İşçi borsası» işçi ücretlerine de bir istikrar verecektir. Bugün ne çiftçiler ne de fabrikacılar sabit ve müstakar bir mailyet hesabı tutamıyor.

Hükümetimizin ele aldığı bu mühim meselenin ameli neticesini, mühim bir ziraat ve endüstri şehri olan Adana sabırsızlıkla beklemektedir.

Adanada Atatürk parkında yeni tesisat

Adana (Akşam) — Adanadaki Atatürk parkında yapılacak tesisat için tanzim edilen avan projeler gelmiştir. Projeleri mütehasşis mimar Viotti Violi yapmıştır. Belediye projeleri tedkik etmektedir. Mimara yakında belediyenin noktai nazarı bildirilecektir.

Bornova ziraat mektebi talebesinin tedkik seyahati

İzmir (Akşam) — Bornova ziraat mektebi talebesinden 35 kişilik bir grup, başlarında mektep müdürü B. Avni Tunaboğlu olduğu halde Aydın, Nazilli, Burdur, Antalya, İsparta ve Eskişehir havalisinde on beş gün süren çok faydalı bir tedkik seyahati yapmışlardır.

İncir, portakal bahçelerini, pamuk tohumu üretme, narenciye, kuru ziraat, tohum ıslah ve pancar istasyonlarını, fidanlıkları, Nazilli basma kombinasyonu, gül bahçelerini ve gül yağı fabrikalarını, hali imalatını, şeker fabrikalarını, Çifteler harasındaki muhtelif faaliyetli gören ve tedkik eden talebeler, yakında Karacabey harasına giderek haşad ve harman işlerinde staj görecektir.

Eski ve yeni kadın kıyafetleri

Nevyork sergisine gönderilen 24 kıyafete ilâve olarak 15 tip daha bulunacak

Akşam Kız Sanat mektebinde canlı mankenler - Bu mektepler mezunlarının marifetleri karşısında Valinin tavsiyesi: "Evlenecek gençler, eşlerini Kız Sanat mekteplerinden seçsinler; kârlı çıkarlar,,

İstanbul Akşam Kız Sanat mektebinde evvelki gün vali ve belediye reisi B. Lütfi Kırdar ve bayan Kırdar ile gazetecilere, eski ve yeni Türk kıyafetleri gösterildi. Canlı mankenlik vazifesini yapan genç kızlar, birer birer önümüzden geçtiler.

Evvelâ, yüz sene evvelki İstanbul kıyafetini gördük. Başta renk renk çiçek, boyunda iki sıra inci, sırtta göğüs tarafı yarı bele kadar açık işlemeli ve kat kat bir şal, belde iki ucu sağ tarafta düğümlenerek aşağıya sarkıtılmış beyaz renkli geniş bir kuşak, sol bilekte ince bir bilezik, sağda ise müteaddid kalın bilezikler, bacaklarda ayak topuklarına kadar uzanan şalvara benzer siyah bir eteklik ve ayaklarda bir nevi terlik... İşte, yüz sene evvelki İstanbul modası...

Sarımsın, uzun boylu bir talebinin giydiği bu katmerli elbise canlı bir tarih halinde önümüzde serilirken insanın hayalinde saray, kafes, loş koridorlar, geniş bir çiçek bahçesi büyük bir havuz canlanıyor ve nihayet; sarı sivri hotuzlu başını bir tarafa eğmiş, yer yer işlemeli rengârenk kesimin uzun etekleriyle, topuklarına erişen örülmüş saçlarını saray bahçesinde sürüyerek edalı edalı havuz başına ilerleyen nüfuzlu bir cariye görür gibi oluyorsunuz.

Genç kız odanın ortasında döndükçe âdeta canlı tarihin, insana geniş hayal imkânları verebilen dolgun sahifeleri çevriliyordu.

80 - 90 sene evvelki Denizli kıyafeti ve bu kıyafetten alınan 939 modeli orada bulunanlar arasında çok büyük alâka uyandırdı. Her halde bu kıyafet kadınların çok hoşuna gidecektir. 80 - 90 sene evvelki Denizli kıyafetile, yüz sene evvelki İstanbul kıyafeti arasında epeyce fark görülüyor. Evvelâ Denizli kıyafeti diğerinden çok daha zarif. Saçları kısmen örten hotuzun arka kısmından sarkarak omuzbaşlarında geniş ledikten sonra bele kadar uzanan tül hem elbiseye, hem de giyene ayrı bir güzellik veriyor.

Kıyafetleri seyrederken müdirenin verdiği izahattan anladığımıza göre bütün bu çalışmalardan gaye esaslı bir kıyafet tarihi meydana getirmek, unutulmuş, eski, zarif kıyafetleri bularak yeniden canlandırmaktır. Maarif Vekâleti tahsisatı arttırırsa, daha doğrusu bu işe bir şey tahsis ederse şimdiye kadar bulunan 24 eski kıyafete ilâve olarak daha 15 kadar tip meydana çıkarılabilecektir. 24 eski kıyafet Nevyork sergisindeki Türk pavilyonuna gönderilmiştir.

Burada ancak ikisini, üçünü gördüğümüz bu kıyafetler, dünyanın en büyük sergisinde kimbilir ne kadar geniş alâka uyandıracaktır. Talebin kendi ellerinden çıkmış, vücudlerine göre yapılmış zarif elbiseler de az alâka celbedici değil...

Mektebin büyük odalarından birinde eski kıyafetlerden sonra gördüğümüz ropaların hepsi birbirinden güzeldi. Şapkadan ayakkabıya kadar, üzerlerinde ne görülyorsa hepsinin talebe tarafından yapıldığını öğrenince, B. Lütfi Kırdar genç kızları vakit vakit takirden kendini alamıyordu. Bir aralık odada bulunanlardan biri sordu:

— Erkekler için bir şeyler yapmıyor musunuz?

Müdire, gülüşmelere iştirak ederek cevap verdi:

— Yapmaz olur muyuz? Erkek çamaşırları, meselâ; gömlek, kravat, pijama ve saire... Kızlarımıza pasta yapmasını da öğretiriz.

Vali ve belediye reisi bu mektepten çıkan kızların yemek pişirmesini de

Eski ve yeni kıyafetler

100 sene evvelki İstanbul kıyafeti

Solda 100 sene evvelki Denizli kıyafeti, sağda bu kıyafetten alınan 939 modeli

becerdiklerini öğrendikten sonra dayanamadı ve:

— Gençlere tavsiye ederim, dedi, evlenmeye karar verenler eşlerini Akşam Kız Sanat mektepleri mezunları arasından seçsinler; kârlı çıkar-

lar. Bir defa, terzilik masrafı yok. Bu, aile bütçesinde yüzde 30 nisbetinde hafiflik temin edebilir...

Valinin sözü doğrudur. Kadınlarımızın bir kısmı, hele az okumuşları, hem terziden, hem de kumaştan alınamıyorlar. Meselâ; mektepte gördüğümüz yeni kostümler arasında 5-6 liraya çıkmış olanları vardı ki, terzide yirmi liraya yaptırılan kostüm onun yanında solda sıfır kalır!

Fakat, evlenecek gençlerin yüzde ellisi valinin tavsiyesini tutacak ol-salar, köşede kalmış yaşlıca kızlarla genç dulların tehacümü karşısında adım başında bir «Akşam Kız Sanat mektebi» açmak lazım gelecek...

Necmi Erkmen

İzmir fuarı

Devlet demiryolları mühim kolaylık gösterecek

İzmir (Akşam) — Devlet demiryolları umum müdürüğü bu yıl İzmir fuarına iştirak edeceklere ve getirecekleri mallara yüzde 75 nisbetinde tenzilat yapılmasını muvafık görmüş, bundan fuar komitesine malumat vermiştir. Fuarı ziyarete gidecekleri de aynı nisbette tenzilat kabul edilmiştir.

Denizyolları idaresi de fuar ekspozan ve ziyaretçileri için buna yakın tenzilat kabul etmekle beraber 15 ağustostan eylül sonuna kadar «45 gün müddetle» İstanbul - İzmir arasında haftada iki sürat postası işletmeği muvafık görmüştür. Fuar komitesi, bundan başka fuar mevsiminde İzmirin fazla kalabalık olacağını nazarı dikkate alarak icabında «seyyar otel» şeklinde kullanılmak üzere bir vapurun İzmir'e gönderilmesi ve fuarın devam ettiği bir ay İzmir limanında demirli bulunması hususunda Denizyolları idaresi nezdinde teşebbüs-te bulunacaktır.

Belediye ve fuar komitesi reisi B. Dr. Behcet Uz, sık sık Kültürparkta-ki inşaatı teftiş etmekte, belediye ve fuar mühendislerinin toplantılarına riyaset ederek onlara direktifler vermektedir.

İzmirde iri zeytin yetiştirilecek

İzmir (Akşam) — Ege zeytincilik mütehassısı tarafından Mİlâs havlisinden getirilen (Tavşan yüreği) veya (Ters yaprak) zeytin aşı kalemieri İzmir ve mülhakatında zeytin meraklılarına tevzi edilmiş, bir kısmı da Bornovadaki zeytincilik istasyonunda çekirdekten yetiştirilen fidanlara aşılanmıştır.

Bu zeytin nevinin taneleri gayet iridir, seksen tane zeytin bir kilo gelmektedir. Gayet iri bir zeytin tanesi ise 14 gram geliyor. Bu nevi zeytinin Ege muntakasında çoğaltılması muvafık görülmüştür.

50 milyon altın frank dolandıran kadın

80 yaşında iken bir kaç yüz liralık bir mirasa konabildi

Fransada Thérèse Humbert adında seksenlik bir kadın küçük bir mirasa konmuştur. Miras ancak bir iki yüz liralıktır. Fakat gazeteler uzun uzadıya bundan bahsetmekte ve mirasçının hayatı hakkında malumat vermektedir. Gazetelerin gösterdikleri bu alâka kadının mazisinden ileri gelmektedir. Thérèse bundan 40 sene evvel Parisin en meşhur kadını idi. Güzelliği, serveti, ihtisamı gözler kamaştırıyordu. Kocasile birlikte oturduğu mükelef konakta sık sık suareler verilir, suarelere Parisin en meşhur simaları davet edilirdi.

Thérèse bu muhteşem hayat için lazım gelen parayı çok garip bir surette tedarik etmişti. Günün birinde, Amerikada ölen Crawford adında bir akrabasından kendisine yüz milyon altın frank miras kaldığını, fakat diğer bir mirasçının itirazı yüzünden paraya tesahup edemediğini ilân etmişti. Bu ihtilâf üzerine kalan para ve tahvilât Thérèse ile kucasının oturdukları evde büyük bir kasaya konmuş, orada muhafaza altına alınmıştı. O zaman bir çok kimseler bu masala inanmışlar ve Thérèse ile kocasına, alacakları paraya mahsuben ikrazatta bulunmağa başlamışlardı. Her taraftan o kadar çok teklif vaki oluyordu ki Thérèse hangisini tercih edeceğini tayin edemiyordu.

Tam 20 sene bu suretle kendisine para ikraz edilmiş, kadın elli milyon altın franktan fazla para ele geçirmişti. Bununla malikâneler almış, mükellef eğlenceler tertip etmiş, hasılı emsalsiz bir hayat sürmüştür.

Günün birinde nasılsa bir alacaklı şüphelenmiş ve mahkemeye müracaat etmiştir. Mahkeme kasayı açtırınca içinde kâğıd parçaları ile kadının kocası ressam ve şair Fredric Humbert'in «Hakiki zenginler» adlı bir şiir mecmuasından başka birşey bulunmamıştır. O zamandan sonra karı koca ortadan kaybolmuşlardı.

Bunlar bir müddet izlerini kaybet-tirmişler, fakat sonra yakalanarak muhkeme edilmişler ve hapse tıklmışlardır. Aradan geçen zaman zarfında kadının kocası, kardeşleri ölmüş ve Thérèse bir kardeşile yalnız kalmıştır. İkisi ayrı oturuyorlardı. Daha doğrusu Thérèse mütemadiyen yer değiştiriyor, hüviyetini belli etmemek ve kendini tanıtmamak için çalışıyordu.

Louis Daurignac adındaki kardeşi, kız kardeşinin en parlak zamanında

Fredric Humbert
Fredris Humbert

bile kendisile temas etmiyerek münzevi hayat yaşamış bir adamdı. Küçük bir dükkânda termometre, barometre satar ve Paris civarında küçük bir evde otururdu. Bir kaç sene evvel karısı, çocukları ölmüşlerdi. Diğer kız kardeşleri de ölmüş bulunduklarından bıraktığı para Thérèse'e kalmıştı. Bu suretle bir zaman Parisin en meşhur kadını olan Thérèse hayatında ilk defa olarak hakiki mirasa konmuştur.

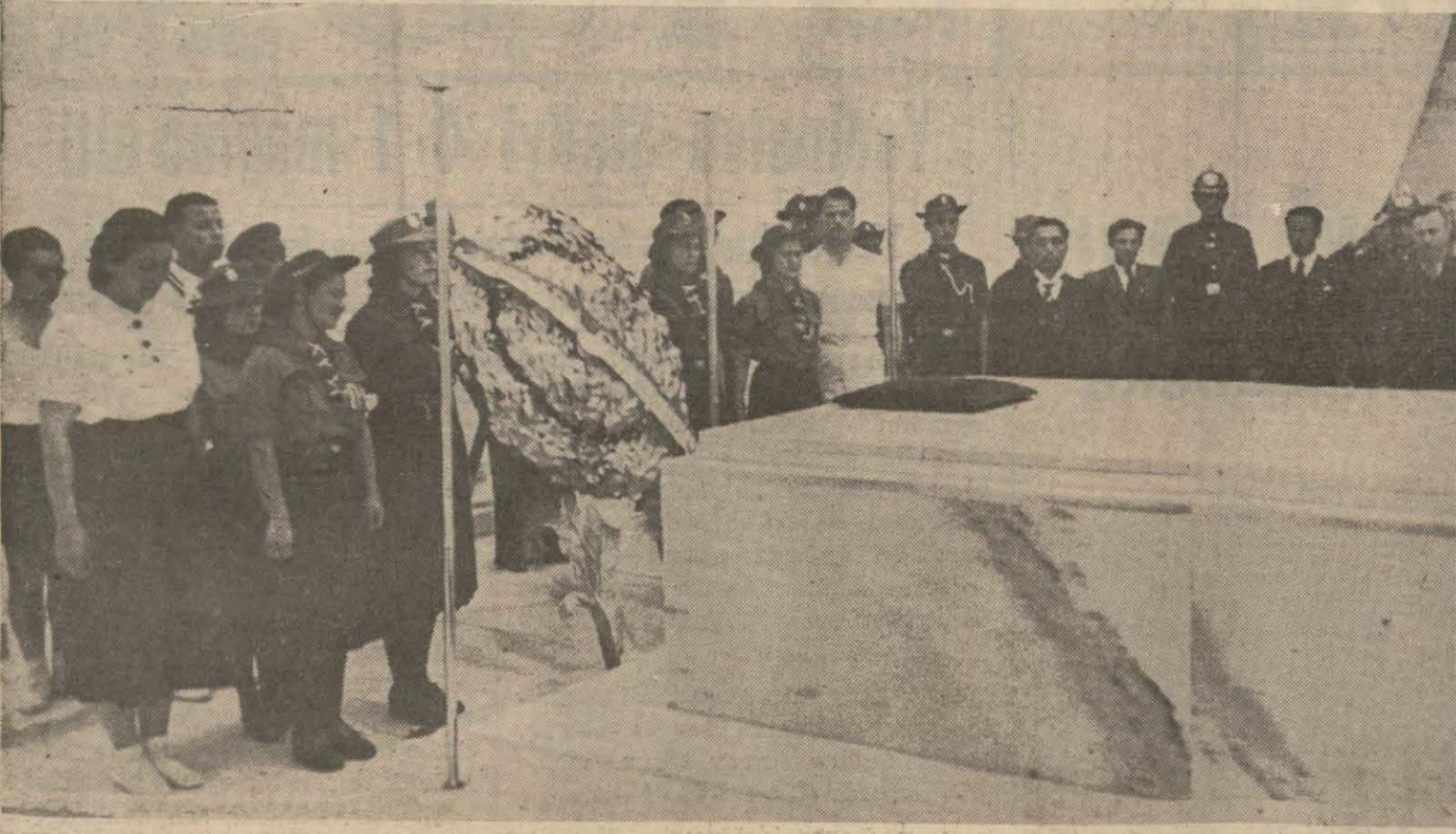
Manisa adliye sarayının temel atma resmi

Manisa (Akşam) — Hergün biraz daha imar edilmekte olan Manisada adliye sarayının temeli merasimle atılmıştır. Merasimde vali vekili B. Refik Noyan, tümgeneral Tevfik Öge, Parti ve Halkevi mensupları, askerî, ve mülkî erkân ve rüesa, kalabalık halk bulunmuştur. Her taraf bayraklarımızla süslenmişti. Ağırceza mahkemesi reisi B. Rasim Uz bir nutuk söyleyerek şimdi İstanbul valisi olan B. Lütfi Kırdarın mütevali teşebbüsleri neticesinde Adliye Vekâletinin, Manisa adliye sarayını inşa etmeğe karar verdiğini, böylece hem Manisa adliye kadrosunun geniş bir binaya kavuşacağını, hem de güzel Manisanın yeni bir esere kavuşacağını söylemiş, Adliye Vekili B. Tevfik Fikret Silaya Manisalıların namına şükranlarını bildirmiştir.

Müteakiben genç hâkimlerimizden B. Esad Cankar'da bir nutuk söylemiştir. Sonra temele ilk harcı vali vekili, komutan ve adliye erkânı atmış, inşaat başlanmıştır. Yukarıda merasimde bulunanlardan bir kısmı görünüyord.

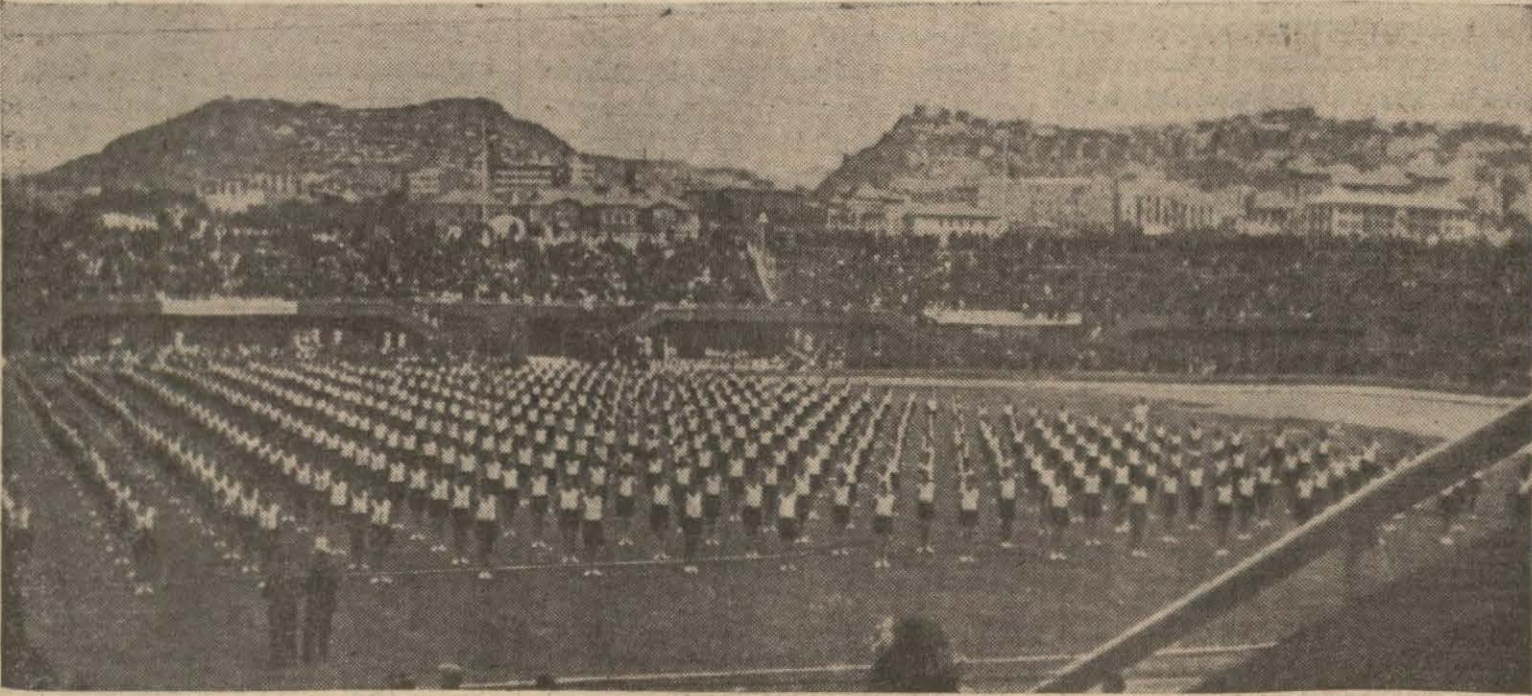
Ankarada gençlik bayramı

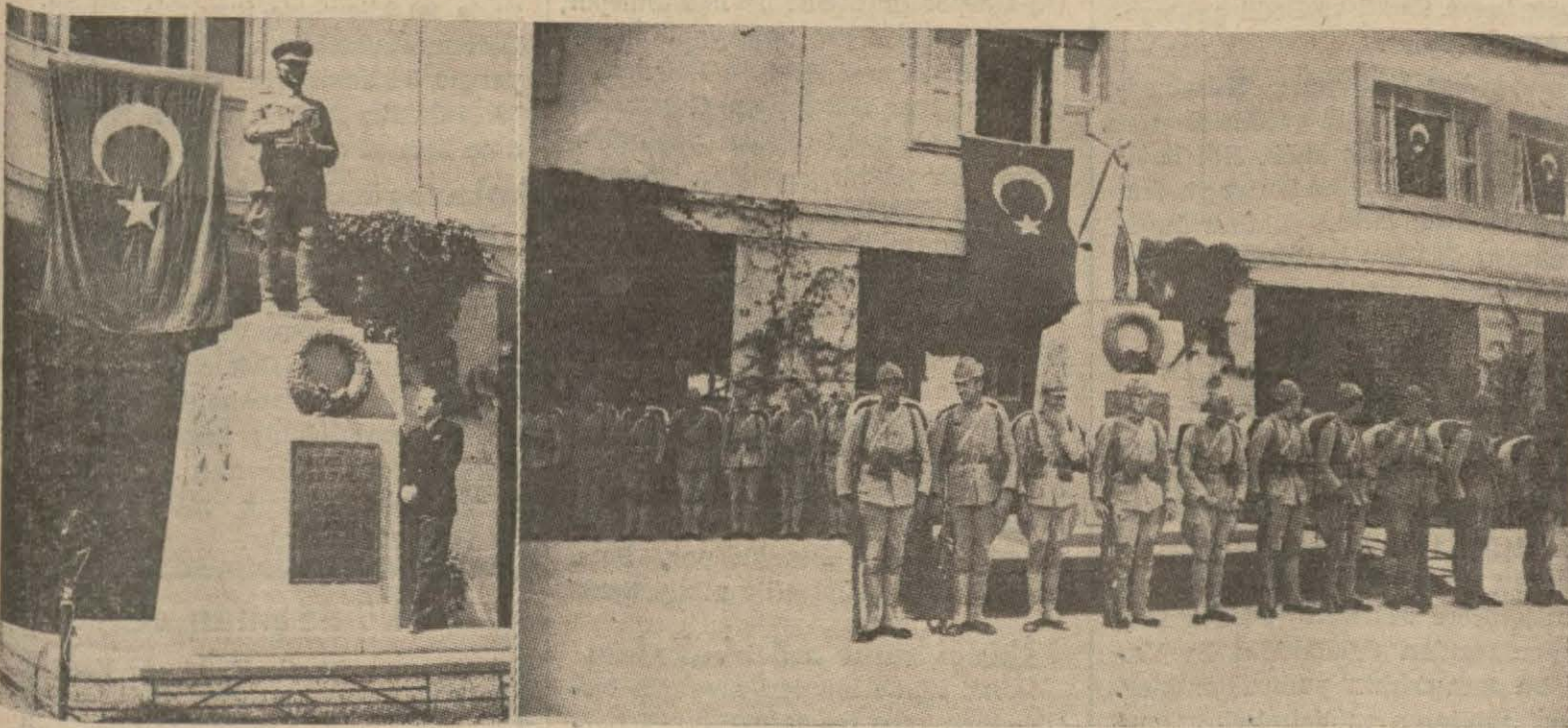
Atatürk'ün kabrine Ankara gençliği namına çelenk koyan heyet

Ankarada Gençlik bayramında gençlerin geçişi ve Maarif Vekili B. Hasan Ali Yücel nutkunu söylerken (A.A.)

Gençlik bayramında birlikte yapılan jimnastik hareketleri (A. A.)

Harp okulu için genç heykeltıraşlarımızdan Kenan Yontucu'nun hazırladığı Atatürk irşad âbidesi merasimle açılmıştır. Heykel kaidesinin yan taraflarından birinde orduya iltihak eden genç bir subay kumanda vaziyetinde, diğer tarafında harpte bir subayın siperden askerinin önünde hücum atışı, tecessüm ettirilmiştir. Yukarıda heykel açılışından evvel ve açılıştan sonra görünüyör

Ölülerin gözleriyle dirilere aşı yapılıyor

Sovyet Rusyada bu husustaki tecrübeler muvaffakiyetli neticeler verdi

Son zamanlarda doktorlukta aşı yapma işi çok ilerlemiştir. Bu aşı her hangi bir hastalıktan korunmak için iğne ile kana bir maddenin zerkedilmesi değildir. Hasta bir uzvu çıkarıp yerine sağlam bir uzuv koymaktır. Tıpkı nebatlarda, ağaçlarda cinsleri ıslah için yapılan aşilar gibi...

Göz hastalıklarında, hasta bir gözün yerine sağlam bir insanın gözünü koymak suretile hastanın tedavi edilmesi kabil olduğu epeyce zaman-danberi tahakkuk etmiştir. Fakat bunun için bir insanı tedavi ederken diğer bir insanı kör bırakmak lâzımgeliyordu. Bu sebeple bu usule mü-racaat edilemiyordu.

Bir aralık hasta insan gözü yerine bazı hayvanların gözlerini aşılamak düşünülmüştür. Fakat bu hususta yapılan tecrübeler tam muvaffakiyetle neticelenmemiştir.

Bu sırada Sovyet Rusyada ölen insanların gözlerinden istifade edilmesi düşünülmüştür. Bir ölünün gözü hemen hayatini kaybetmediğinden bu suretle istifade kabil olup olmadığı araştırılmış, yapılan tecrübeler iyi neticeler vermiştir. Hatta her hangi bir kaza neticesinde ölen ve vücudünde hastalık bulunmayan bir insandan alınan gözlerin buz içerisinde uzun müddet muhafaza edilebileceği ve icabında bir hastaya aşılanabileceği anlaşılmıştır.

Tas ajansı, Sovyet Rusyada bu ameliyatın çok ilerlediğini haber vermektedir. Ajans bir tebliğinde diyor ki:

«Tababet, göz aşısı ameliyatını bir asırdan uzun zamandanberi biliyor. Fakat son zamanlara kadar, bu gibi ameliyatlar çok güçtü. Çünkü bu iş için lâzımgelen maddenin yaşayan bir insandan çıkarılması icap ettiğine inanılıyordu. Bu ise bittabi çok güçtü ve bu yüzden ameliyatlar pek nadirdi.

Ukrayna ilim akademisi âzasından Odesa göz hastalıkları enstitüsü direktörü Filatov, 1931 senesinde, Odesa'daki kliniğinde, bu iş için kadavralardan alınan ve soğukta muhafaza edilen göz maddelerini istimal etmiş ve bunun muvaffakiyetle neticelenmesi üzerine bu tarz ameliyatlar için çok geniş ufuklar açılarak o zamandanberi yalnız Odesa'da bu tarzda 440 ameliyat yapılmıştır.

Odesa tecrübevi oftalmoloji enstitüsü ve göz hastalıkları kliniği, bu

gün, bu tarz ameliyatta çok ileri gitmiş bulunmaktadır.

Akademisyen Filatov, kadavradan alınan göz maddesinin, ekseriyetle, yaşayan bir adamdan alınan madde-den daha çok muvaffakiyetle tuttuğunu ve göz hastalığını binnetice iyi ettiğini teknik surette de müşahade etmiştir.

Filatov, gözler üzerinde müşkül ameliyatları mühim miktarda kolaylaştıran yeni âletler de icad etmiştir. Filatov'un «Trepan FM.» âleti, tababette çok tanınmıştır. Operatör, bu âletle, gözün çok nazık sahı üzerinde hiç korkmadan ameliyat yapabilir. Zira, âletin keskin tarafının göz bebeğine bir milimetre bile dokunmasının imkânı mevcut değildir. Bu âletle ameliyatlara büyük emniyet gelmekte ve aşı işini her tecrübeli göz hekimi yapabilmektedir.

Filatov usulile ve âletlerle aşı yapmak, Sovyetler Birliği hekimleri arasında çok taammüm etmiş ve büyük muvaffakiyetler vermiştir.»

Aydın kır eğlencesinde sürat koşusu

Aydın (Akşam) — Aydında talebelerin yaptıkları kır eğlencesinde yukarıda resimlerini gördüğünüz iki yavru sürat koşusunda birinci gelmiştir.

Kaçakçılığa karşı

Izmirde Yunan heyetile yapılan müzakerelerde mühim kararlar verildi

İzmir (Akşam) — Sahillerimizle Yunanistanın Sisam ve Sakız adaları arasında kaçakçılığın iki hükümet gümrük muhafaza teşkilâtı tarafından takip edilmesi ve tamamen önlenmesi için esaslı tedbirler alınması kararlaştırılmıştır. Müsterek takip şeklinin esaslarını tesbit etmek için Sisam adasından İzmir'e gelen, Sisam müddei umumisinin reisliğindeki Yunan heyeti, İzmir gümrük başmüdürlüğünde alâkadarlarla yaptığı müzakerelerden sonra Kuşadası tarikle Sisama dönmüştür.

İki gün süren müzakerelerde kararlaştırılan esaslar, İzmir vilâyeti tarafından Dahiliye, Gümrük ve İnhisarlar vekâletlerine, Yunan gümrük heyeti reisi tarafından da alâkadar Yunan makamlarına bildirilecek, neşredilecek kararnamelerle tatbik mevkiine konulacaktır.

Yunan gümrük heyetini teşkil eden yedi zat, İzmirdeki müzeleri, eski İzmir hafriyatını ve diğer görülmeye değer yerleri gezmişler, gördükleri hüsnükabul ve misafirperverlikten çok memnun kalmışlardır.

İzmir'e gelen Yunan heyeti

AKŞAM SPOR

Millî küme karşılaşmaları

Galatasaray 4-3 Fenerbahçeyi yendi

12 bin kişinin heyecanla takib ettiği müsabaka çok sıkı ve güzel oldu

Dün mevsimin en mühim maçı Fenerbahçe ile Galatasaray takımları Fenerbahçe stadında on iki bin aşan ve senenin rekoru sayılabilen muazzam bir meraklı kalabalığı karşısında yaptılar.

Bu mühim maçı seyretmek için Kadıköyüne öğleden itibaren tarife harici muhtelif vapurlar kaldırmak mecburiyeti hasıl olmuş ve saat on beşe geldiği zaman stadda ayakta duracak, hattâ kımıldanacak bir yer bile kalmamıştı.

Fener stadının bu mahşeri kalabalığı bize eski Fener - Galatasaray maçlarını hatırlattı. Güneş klübünün faaliyetten çekilmesi başlayan Fenerbahçe - Galatasaray rekabeti bugün yeniden eski hızını almış ve eski seneler tekrar canlanmış. Çünkü karşılaşma bunu çok açık bir şekilde göstermiştir. Hasılât (3100) lira olmuştur ki bu senenin rekorudur.

OYUN

Saat 16,30 da taraftarların büyük tezahüratı altında sahaya çıkan takımlar Beden terbiyesi umum müdürüğü tarafından yeniden tespit edilen merasim talimatına göre halkı selâmladılar ve şu şekilde dizildiler.

Galatasaray: Osman - Adnan, Faruk - Celâl, Yusuf, Musa - Bedii, Salâhaddin, Cemil, Boduri, Şarafim, Fenerbahçe: Hüsameddin - Yaşar, Muzaffer - Fikret, Esad, M. Reşad - Basri, Rebii, Ali Rıza, Naci, Fazıl, Hakem: Tarık Özerengin.

Rüzgârı aleyhlerine alan Galatasaraylılar oyuna sağdan yaptıkları seri bir hücumla başladılar. Müdafaa önünden geri çevrilen bu hücumdan sonra Fenerliler soldan ve merkezden yaptıkları akınlarla buna mukabele ediyorlardı. Fener hâfızının kademe oyunu hücum hatlarını desteklerken Galatasarayın bir hatası kendilerine pahalıya mal oldu.

FENERİN İLK GOLÜ

Henüz dört dakika olmuştu ki Galatasaray kaleşi önünde bir favul oldu. Verilen frikiki Esad ustaca bir vuruşla Galatasaray kalesinin boş bırakılmış köşesinden içeri atarak ilk golü yaptı.

Bu golle beraber Fenerliler oyun üzerinde nisbi bir hâkimiyet tesisine muvaffak oldular. Fakat bu üstünlük ancak devrenin on beşinci dakikama kadar sürdü. Bu dakikadan itibaren açılan sarı kırmızılılar mukabil hücumlarla Fener kalesine inmeğe başladılar. Yaptıkları her akın Fenerin aksayan müdafileri önünde tehlike oluyordu.

GALATASARAYIN İLK GOLÜ

26 ncı dakikada Salâhaddin'in solacağı geçirdiği topu Sarafimin güzel bir ortasından sonra Cemil kaptı ve Hüsameddin'in müdahalesine rağmen yenden bir şütle takımının beraberlik sayısını çıkardı.

Takımlar beşer beş oluncu oyun hızlandı. Her iki taraf süratle birbirine

Dünkü müsabakadan evvel her iki takım oyuncularını ve hakemleri halkı selâmlıyorlar

tehlike yaratacak akınlar yapıyordu. Galatasarayın sağdan yaptığı bir hücumda Fenerliler korner yaptılar.

GALATASARAYIN İKİNCİ GOLÜ

32 ncı dakikada yapılan bir korneri Bedii nefis bir vuruşla kale önüne düşürdü. Cemil Fener müdafilerinden fazla sıçararak kafa ile topu ikinci defa olarak Fener kalesine soktu ve devre bu vaziyet değişmeden 2-1 Galatasaray lehine kapandı.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye iki taraf da takımlarında tadilat yaparak çıkmışlardı. Fenerliler Fikret'i solacağı, Fazıl müdafaa, Muzaffer'i de sağa geçirmişler, Galatasaraylılar ise birinci devrenin sonlarına doğru sakatlanan Faruku sağa, Bedii'ye de sağa, beke almışlardı. İki taraf da bu yeni kadrolarla oyuna süratle başladılar.

Sarı lâcivetliler Fikret'in iltihakla kuvvetlenen sol taraflarından sıkı hücumlar yapıyor ve bu akınlar Galatasaray müdafasını müşkül vaziyetlere sokuyordu.

FENERİN İKİNCİ GOLÜ

Devrenin onuncu dakikasında sol taraftan yapılan yeni bir Fenerbahçe hücumunda Fikret'in nefis bir şekilde ortadaki topu kale önüne yakalayan Naci müdafilerin tereddüdünden istifade ederek ikinci defa olarak Galatasaray kalesine topu soktu ve takımını tekrar berabere vaziyet getirdi.

Beraberlik sayısından sonra Galatasaraylılar yeniden açılmağa ve rüzgâr üstünde olmalarından istifade ederek hücumlarını çoğaltmağa başladılar. Bu hücumlar bilhassa Salâhaddin tarafından çok bilgili bir şekilde idare ediliyordu.

GALATASARAYIN ÜÇÜNCÜ GOLÜ

19 uncu dakikada Galatasarayın merkezden yaptığı bir hücumda topu yakalayan Hüsameddin degajman yaptığı bir anda kendisine mani olmak istiyen Galatasaraylı Cemil'e

Fenerli Fazıl hiç bir sebep yokken favul yaptı. Kakem bu favulu penaltı ile tecziye etti. Bu penaltı Fenerlilerin itirazını mucib oldu. Bir çok münakaşalardan sonra Boduri sıkı bir şütle takımının üçüncü golünü penaltıdan yaptı. Bu sayıdan sonra oyun biraz sertleşir gibi oldu. Muhtelif vesilelerle tezahür eden sertlikler bilhassa seyirciler tarafından teşvik görüncü daha fazlalaşıyordu.

FENERİN BERABERLİK GOLÜ

27 ncı dakikada sağdan yapılan bir Fener hücumunda top âni olarak sol tarafa geçti. Avut çizgisine kadar topu götüren Fikret yavaş bir vuruşla Rebiye geçirdi ve Rebii sıkı bir şütle takımını tekrar beraber vaziyete getirdi. Bu sayı Galatasaraylıları fazla çalışmağa sevketti. Bilhassa sol taraftan yaptıkları seri hücumlarla Fener kalesine tehlike oluyordular.

GALATASARAYIN DÖRDÜNCÜ GOLÜ

31 inci dakikada merkezden yapılan yeni bir Galatasaray hücumunda Boduri uzaktan bir şüt çekti. Bu şüt Hüsameddin tutabilecek pozisyonunda iken anlayamadığımız bir sebepten yumrukla karşılamak garabetini gösterdi ve Salâhaddin'in önüne düşen top sıkı bir şütle dördüncü defa olarak Fener kalesine girdi.

Bu suretle müsabaka 4-3 Galatasarayın galebesile nihayet buldu.

NASIL OYNADILAR?

Galatasaray kalecisi Osman gelişli güzel yaptığı çıkışlarla takımını tehlikeye soktu. Müdafiler vazifelerini yaptılar. Haf hattı, Musa müstesna bozdu. Hücum hattında tam bir isticam mevcuttu. Başta Salâhaddin olmak üzere Cemil ve Bedii galibiyetin âmilî oldular.

Fenerbahçe takımında Hüsameddin son gol müstesna vazifesini yaptı. Müdafaa çok sönük kaldı. Haf hattı gerek geriye ve gerekse ileriye yardım ederek oyunun bütün yükünü üzerine almıştı. Hücum hattında Rebii ve Fikret güzel oynadılar, diğerleri vassattı.

MAÇTAN SONRAKİ HADİSE

Maç bittikten sonra takımların birbirini selâmlamak için ortaya gelmelerini bir fırsat addeden bazı seyirciler duhuliyeye tarafından sahaya hücum ettiler ve ortalık bermütad karıştı. Bu esnada soyunma odalarına girmek üzere bulunan Galatasaray oyuncularından Salâhaddin ile Yusuf bu karışıklıkta yumruklandılar. Yusuf zabitanın müdahalesiyle yarıl baygın bir halde dışarı çıkarıldılar. Her maçtan sonra hakem ve oyuncuların bu şekilde tecavüzlere maruz kalmasının önüne geçilmesi lâzımdır. Aksi takdirde sahalarmızda futbol oynamak imkânı kalmıyacaktır.

ŞAZİ Tezcan

Yedinstvo Şişliyi 4-1 mağlûb etti

Yugoslav futbolcular çok sıkı bir oyun çıkardılar. Üç gol son dakikalarda oldu

Bir gün evvel Pera klübüne 2-0 mağlûb olan Yugoslavların Yedinstvo takımı dün sabah Taksim stadında ikinci maçı gayrifedere klüplerin şampiyonu olan Şişli ile yaptı. Havanın çok sıcak olması yüzünden sahaya ancak iki bin kadar seyirci gelmişti. Hakem Adnan Akın'ın idaresinde yapılan bu maça takımlar şu kadro ile çıktılar.

Şişli: Armanak - Valâstardi, Alber - Martayan, İbrahim, Arşevir - Hıraç, Nubar, Suldur, Jirayir, Diran.

Yedinstvo: Novak - Vukiç, Popović - Petroviç, Lancaviç, Miyoviç - Mostelo, Arayebiş, Vukçević, Simić, Pošovski.

Yugoslav takımında en kıymetli oyuncularından Sekulić oynamıyordu.

Oyuna Şişlinin soldan yaptığı seri bir hücumla başladı. İlk anlarda Yugoslavlar hâkim oynuyorlardı. Şişli müdafaa da enerjik bir şekilde çalışıyordu. Bir gün evvelki maça nazaran daha sıkı oynayan Yugoslavlar üstüste yaptıkları tehlikeli hücumlarla Şişli kalesini tazyik ediyorlardı.

Nihayet 25 inci dakikada Yugoslav santrforu müdafilerin hatasından istifade ederek kafa ile ilk golü yaptı.

Bu sayı Şişli muhacimlerini harekete getirdi. Yaptıkları mukabil hücumda Yugoslav müdafii ceza sahası içinde topu elle tuttu. Verilen penaltıyı Valastardi kale direğine atarak ka-

çırdı. Ve ilk devre 1-0 Yugoslavların galebesile nihayetlendi.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Şişli bir kaç oyuncusunu değiştirerek çıktı. Yapılan bu değişiklik derhal tesirini gösterdi. Hâkimiyeti alan Şişli 16 ncı dakikada Yugoslav müdafinin yanlış bir vuruşile bir sayı kazandı. Ve müsabaka 1-1 vaziyete girdi.

Bu sayı Yugoslavları fazla çalışmağa sevketti. Yavaş yavaş oyun üzerinde tekrar hâkim vaziyete geçtiler. Teknik ve seri bir oyun göstermeğe başladılar. Bilhassa son dakikalarda üstünlükleri ezici bir şekil aldı.

38 inci dakikada solçilerinin sıkı bir şütle ikinci gollerini yaptılar. 40 ncı dakikada bir korner atışından merkez muhacimleri vasıtasile üçüncü sayılarını da çıkaran Yugoslavlar 43 üncü dakikada Şişli kalesinin elinden kaçırıldığı topla dördüncü gollerini de yaptılar ve oyun bu netice ile 4-1 Yugoslavların lehine bitti.

Yugoslav takımı bir gün evvelkine nazaran daha güzel ve enerjik bir futbol oynuyarak galibiyeti hak ettiler.

Dünkü akşam refiklerimizden birisi bu müsabaka esnasında bir hadise çıktığını bildirmiş ise de takib ettiğimiz bu maça böyle bir hadise çıkmamıştır.

Yugoslavlar üçüncü maçlarını salı günü yine Taksim stadında Şişli ile revanş olarak yapacaklardır.

Beden terbiyesi kupa maçları

Dün Taksim stadında Beden terbiyesi kupa maçlarına devam edilmiş ve Topkapı, Arnavutköy muhtelili ile Beykoz, Kurtuluş muhtelili karşılaşmışlardır.

Hakem B. Feridunun idaresinde yapılan bu maça Topkapı, Arnavutköy muhtelili 10 kişi ile başlamış ve bunun neitcesi olarak da derhal rakibinin hâkimiyeti altına girmiştir.

Oyunun üçüncü dakikasında Beykoz, Kurtuluş muhtelili Tanaş vasıtasile birinci golü kolaylıkla kazanmıştır. Topkapılılar buna 14 üncü dakikada İstavrinin şahsî bir gayretle mukabelede bulunmuşlardır. 18 inci dakikada Beykozular Turan vasıtasile ikinci gollerini de yapmışlardır. Bu sayıdan sonra büsbütün bozulan Topkapı, Arnavutköy muhtelili sıra ile Şahap, Prilenidis, Tanaş, Şohtaptan dört gol daha yemiş ve ilk devre 6 - 1 nihayetlenmiştir.

İkinci devreye dokuz kişi ile giren Topkapı, Arnavutköy muhtelili beş gol daha yiyerek müsabakadan 11-1 mağlûp çıkmıştır.

Günün ikinci oyunu Kasımpaşa, Galataspor muhtelili ile İstanbulspor, Pera muhtelili arasında yapılmıştır.

Hakem Ahmed Ademin idaresinde geçen bu maça Kasımpaşa, Galataspor muhtelitinin zayıf olması yüzünden zevksiz bir şekilde geçmiştir. Zaman zaman mütevazın olarak cereyan eden oyunun ilk devresinde fırsatlardan istifade etmesini bilen Peralılar Bambino ve Talea vasıtasile iki gol yaparak devreyi 2-0 galip bitirdiler.

İkinci devrenin 14 üncü dakikasında Bambino şahsî bir gayretle üçüncü, oyunun bitmesine bir dakika kala Canbaz dördüncü golleri yaptılar ve müsabaka 4 - 0 İstanbulspor, Pera muhtelitinin galibiyetile nihayetlendi.

İkinci küme müsabakaları

İkinci küme klüpleri arasında tertib edilen kupa maçlarına dün Fenerstadında devam edilmiş ve Anadoluhisar ile Galatagençler birliği karşılaşmışlardır.

Sıkı bir şekilde geçen bu maçın ilk devresi 1-1 beraberlikle bitmiş ikinci devrede Galatagençler bir gol daha yaparak maçı 2-1 galip çıkarmıştır.

Boğaziçi lisesi, Edirne lisesini mağlûb etti

Dün Fenerbahçe stadında Boğaziçi lisesinin misafiri olan Edirne lisesi futbolcuları ile Boğaziçi futbolcuları arasında hususî bir maç yapılmıştır.

Revanş mahiyetinde yapılan bu karşılaşma baştan başa Boğaziçi futbolcularının hâkimiyeti altında geçmiş ve ilk devreyi 2-0 galib bitiren Boğaziçi ikinci devrede de 4 gol daha yaparak maçı 6-0 galib çıkarmıştır.

Aynı mektepplerin voleybol takımları arasında sabahleyin Boğaziçi sahasında yapılan voleybol maçında Boğaziçi takımı kazanmıştır.

Bursada lig maçları

Bursa 21 (Telefonla) — Bugün Atatürk stadında büyük bir kalabalık önünde senenin en mühim lig maçı yapıldı. Merinos ve Güçlüspor takımları karşılaştılar. Çok heyecanlı geçen bu müsabakada Güçlüspor 1-0 galib geldi. Akınspor takımı da Muradiye'yi 3-0 mağlûb etti.

Motosiklet yarışı

Bisiklet federasyonu tarafından Türkiye'de ilk defa olmak üzere uzun bir mesafede tertib edilen motosiklet yarışı dün Çorlu ile Küçükçekmece arasında 90 kilometre üzerinde yapıldı. Dört motosikletinin iştirak ettiği bu yarışta 54 dakika ile Visem birinci, 59.14 dakika ile Süleyman ikinci, Arman üçüncü oldular.

Ankaragücü, Vefayı 3-1 yendi

Ankara 21 (Telefonla) — Bugün 19 Mayıs stadında büyük bir kalabalık önünde ikinci millî küme maçı Ankaragücü ile yanan Vefa takımı 3-1 mağlûb olmuştur. Çok sıkı ve çetin bir şekilde geçen müsabakanın ilk devresi 1-1 nihayetlenmiş, ikinci devrede hâkim bir oyun tutturan Ankaralılar iki gol daha yaparak müsabakadan 3-1 galib çıkmışlardır.

Millî küme puan cetveli

Takım	M.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
A. Gücü	12	7	1	4	30	19	27
Fenerbahçe	9	6	—	3	20	11	21
Demir S.	8	5	1	2	21	13	19
Beşiktaş	8	4	1	3	20	10	17
Vefa	10	3	1	6	25	26	17
Doğan	8	3	1	4	11	23	15
G. Saray	7	4	—	3	13	15	14
Ateş	9	1	1	7	6	23	12

Fener kalecisi Hüsameddin Cemilden topu kurtarıırken

AŞK VE MACERA NUVELİ

"KOCANI TANIMADIN MI?,"

Facia güyü bulunca bir çok insanla-
rın yüzünü endişe ve hüznü kapladı.
Kasid veya kaza yüzünden bir kimya
fabrikası alev almıştı. Yangın öyle
süratle ortalığı kaplamış ki amelele-
rin ekserisi çalıştıkları yerde boğula-
rak ölmüşler; bir kısmı da alevler
içinde yanmıştı.

Günlerce, dumanlar küller anka-
z arasında araştırmalar yapıldı. Feci
surette kömürleşmiş, tanınmıyacak
hale gelmiş cesedler çıkarıldı. Ahali,
heyecan içinde bekliyordu. Bir baba-
yı, bir kardeşi, bir kocayı arıyorlardı.
Sedyelerle ölümler geçtikçe kalbleri
sızlatıcı sahneler cereyan ediyordu.

Bu felâketzedeler arasında çok iyi
ahbab olduğum Nevvare hanım da
bulunuyordu.

Zavalı kadın, bu suretle yirmi beş
yaşında dul kalmıştı. Bütün araştı-
rmalara rağmen, kocasının cesedi bir
türli bulunamamıştı. Kimbilir, Rah-
minin parçalanmış vücudu nerelere
dağılmıştı?

Adamcağızla mekteb arkadaşaydım.
Evlenmesinden sonra dostluğumuz
devam etmişti. Hele küçük kızları
Ayla dünyaya gelince âdetâ evin ge-
diklisi oldum. Çocuk beni «amca» di-
ye çağırırdı.

Beş yaşındayken böyle birdenbire
öksüz kalan yavucak, babasının uzun
bir seyahate gitmesini, hele annesi-
nin bütün gün ağlamasını bir türlü
anlayamıyordum.

Elimden geldiği kadar onlara yar-
dım ettim. Acı günlerini teskine ça-
lışım, Rahminin cesedini haftalarca
arattım. Fakat imkânı çok, bulunma-
dı.

Matem içinde iki sene geçti. Sonra
gene yıllar birbirini takip etti. Facia-
nın üzerinden artık on sene geçmiş
bulunuyordu.

Nevvare kocasını unutmuyorsa da
zaman acısını sakinleştirmişti. Şimdi
Ayla, on beşinde güzel bir kız olmuş-
tu. Mektebe leyli gidiyor; her hafta
eve geliyordu. Ben onu âdetâ baba-
sıymışım gibi seviyordum. İşlerine
bakıyordum. Bekârdım. Günün bi-
rinde Nevvare ile evlenmeği düşün-
üyordum.

Son zamanlarda hissiyatımı genç
kadına söylemiştim. Çok hassas olan
kızından çekiniyordum. Fakat Ayla
meseleyi anlayarak aramızı buldu.
Sevdiği iki insanın birleşmesini mem-
nuniyetle kabul ediyordu. Çocuğun
bu hareketi sayesinde Nevvare de ye-
niden neşesini buldu. Artık karar ve-
rilmışti. İki ay sonra evlenecektik.

Bir akşam geç vakiç nişanım yat-
mağa hazırlandığı sırada kapısı şid-
detle çalınmış.

Ben henüz gitmiştim. Genç kadın
bir şey unutup döndüğümü sanarak
seslenmiş:

— Hayri sen misin?

Yegâne cevap olarak, kapı daha
giddetli vurulmuş. Nevvare endişeyle
le kanadı aralamış; burnuna kadar
kahn bir boyun atkısıle yüzü sarılı,
şapkası kaşlarına inik, siyah gözlük-
lü bir adamla karşılaşmış.

Meçhul ziyaretçi yağmurun altın-
da sıl sıklam olmuş. Serbes bir ta-
vurla içeri girerek:

— Bu havada köpek bile sokakta
bırakılmaz! - demiş.

Nevvare dehşet içinde, gireni süzü-
yormuş. Adam, genç kadının korktu-
ğunu anlıyarak:

— Merak etmeyin... Size fenalık
yapacak değilim... Üşüyorum... Kar-
nım aç.

— Yiyecek bir şey vereyim öyleyse.
Kadın, titreyen parmaklarıyla ma-
sanın üzerinde tabak, çatal, bardak
filân hazırlarken erkek, müstehzi bir
sesle:

— Beni tanımadınız mı? - diye sor-
muş.

Nişanım başını çevirip misafirine
bakınca dehşetle bağırışmış.

Şapkasını ve atkısını çıkaran ada-
mın yüzü artık görünüyör: İğrenç
bir yara... Ağzı çarpılmış... Kulağın
bir tarafı parçalanmış... Gözlüğünü
kaldırınca kan içinde göz kapakları
gözlerini insanı alâkası kalmıyor...

Artık insanlıkla alâkası kalmıyor
bu mahluk, bir kaç adım yaklaşıncı,
bicare Nevvare bayılacak gibi olmuş.

— Ne istiyor sunuz?

Herif, boğuk bir kahkahayla:

— Ne isteyeceğim?... Seni ve evim!
— Çıldırдың mı?

— Evet, bir aralık çıldırmıştım...
O feci yangından sonra günlerce zih-
nim altüst sokaklarda dolaştım...
Kim olduğumu, nereden geldiğimi
bilmiyordum... Beni kıldırдың. Ti-
marhaneye götürdüler. Tedavi etti-
ler. Senelerce deliller ortasında kal-
dım, nihayet kaçtım, seni aradım. İş-
te buldum.

Kısık sesi de, yüzü gibi bozuktu.
Nevvare feci hakikati anlar gibi ol-
du. Dehşetle muhatıbına bakıyordu.
Erkek devam etti:

— Öyleya... Ben Rahmiyim... Beni
ölmüş sanıyordunuz, değil mi?... Böy-
le beklenmeden gelişim sizi altüst etti.
Biliyorum, pek sırasız zuhur ettim.
İki günden beri evi gözetliyordum.
Dostunun girip çıktığını gördüm. İki-
niz de mesuddunuz, zengindiniz...
Bense, herkesin nefretini mucip
adam... Timarhaneye kapanmağa
lâayık... Değil mi?... Hayır... Fakat ar-
tık yeter... Burası benim evim... Bu-
rada kalacağım... Beni saklarsın...
Kimsenin yüzümü görmeyeceği saat-
lerde, yani geceleri çıkar, hava alı-
rım... Gündüzleri de evde kahrım...
Bu sözlerin karşısında cevap bulamı-
yan Nevvare perişan bir halde koltu-
ğa yığılmıştı.

Nahoş ziyaretçi devamla:

— Anlıyorum... Projelerinizi kar-
makarışık ediyorum... Beni ölmüş sa-
narak rahat rahat evlenebilecekti-
niz!... Fakat ne yapalım? İşte böyle,
arasıra, hortlaklar zuhur eder.

Sessiz evin içinde şeytanî kahka-
hası aksediyordu.

Genç kadın, başını elleri içine al-
mış; hiçkara hiçkara ağlıyordu.

Erkek şimdi daha munis bir sesle:

— Arzu edersen bu işleri düzeltmek
için bir kolaylık göstereyim.

Nevvare başını kaldırdı.

Aceba negibi bir pazarlık teklif edi-
lecekti?

— Oldukça mühim paran var, bi-
liyorum... Bana ver; ortalıktan kay-
bolurum... Sana yemin ederim ki
kimse benim sağ olduğumu bilmez...

Bu canavarın elinden biran evvel
kurtulmak için kadın teklifi memnu-
niyetle kabul etti.

— Yanımda iki yüz elli lira var...
Vereyim... Fakat hemen gidin.

— Alay mı ediyorsunuz?... İki yüz el-
li lira... Paramı bu?... Saadetini, dostu-
nun, kıymetini bu fiatla mı ölçüyorsunuz?... Ben on bin lira istiyorum. Ku-
zum...

— On bin lira mı?

— Evet... Ya verirsin, yahud da
gitmem...

Nevvare, aşkını, saadetini kurtar-
mak için tereddüd etmedi:

— Pek alâ... yarın bankaya gider,
vadeli paramı çıkartır, size veririm.

— Anlaşıktı öyleyse... Şimdi çok
yorgunum... Yatıp uyuyayım...

Genç kadın onu mektepte olan kız-
nın boş yatağına yatırdı. Kendisi,

sabaha kadar asabiyetle gözlerini
yummadı.

Erkenden, bankaya gitmeden ev-
vel, nişanım bana uğradı.

Perişan halini görünce, endişeyle
sordum.

— Hasta mısın?... Neden var?...
Kollarımın arasına sokularak der-
dini anlattı. Bu hakikatin karşısında
ilk önce fena halde sarsıldım. Fakat
sonra kendimi tophıyarak:

— Adamın kocan olduğuna emin
misin? - dedim.

Nevvare hayretle:

— Başka kim olabilir ki?
— Nebileyim?... Sen onu iyice ta-
mıdın mı?

— Yüzü insanlıktan çıkmış... Sesi
kısılmış... Tanınmaz halde... Kılığı da
dilenci gibi... Hem on sene de insan
o kadar değişir ki... Bilhassa ızdırap
çekerse...

— Doğru... Lâkin bir vesika, bir kâ-
ğid isteseydin... Baksaydın...

— İstiyemem... Korkarım...

— O halde bu işi bana bırak...

Bir şey aklıma geldi. Eğildim; ku-
lağına meseleyi anlattım.

— Aman Hayri... Korkuyorum...
Vaktile kocam olmasına ve uzun u-
zun matemini tutmama rağmen şim-
di ondan pek korkuyorum.

— İnan bana güzelim... Eğer bu
adam hakikaten kocan olsaydı, mad-
deten, manen ne kadar değişmiş ol-
sa, hisseder gene korkmazdım.

Nevvare misafirle öğle yemeğini
yerken kapıyı çaldım.

Erkek saklanmak istemiş. Kadın:

— Korkmayın... Bir ahababım...
Kendisine sizden bahsetmiştim; üs-
tünüzün, başınızın perişan olduğunu
söyledim. Çamaşırda elbise getiriyor.

— Ben kimseyle görüşmek, kimse-
ye çıkmak istemediğimi söylememiş
miydim?

— Fakat o, samimi bir ahabaptır...
Boşboğazlık etmez.

— Beni görmesini istemem... Belki
tekrar timarhaneye kaparlar.

— Yok canım, korkmayın.

Bu muhavere üzerine ben içeri gir-
dim... Yabancı ile bir müddet bakiş-
tık. Sonra elimi samimiyetle uzatarak:

— Size elbise getirdim. Üstünüzde-
kiler harap olmuş... Haydi, değişin...

Nevvare odadan dışarı çıktı.

— Çabuk olun... Vaktim yok...
Adam soyunmağa başlarken:

— Demek siz Rahmisiniz? - diye
sordum.

— Evet... E... Ne olacak?
Bu küstah hareketine kızarak:

— İspat edebilir misiniz?
Adam, omuzlarını silktili ve cebin-
den kirlenmiş, yağlanmış terhis tezke-
resini çıkardı:

«Ahmed oğlu Rahmi»
Muayene edip doğruluğuna kana-
at getirdiğimi anlayınca içi rahatla-

— İş bir halde: Alaycı alaycı:

— Artık emin oldunuz ya?...
— ...

Cevap vermeden yüzüne baktım.

Soyunuyordu. Şimdi beline kadar
çıplaktı. Tam gömleği geçireceği sı-
rada kolunu yakaladım.

— Yalancı!... Sahtekâr!... Sen Rah-
mi değilsin...

— Nasıl olur?... Kâğıdlarımı gör-
mediniz mi?

— Kâğıdlar doğru... Kimbilir ne-
reden çaldın, nereden gasbettin...

Sen Rahmi değilsin!

— Neyle ispat olur?

— Yüzünden kolay ne var? Rahmi
benim çocukluk arkadaşımı. Karşın-
da görsem onu gayet iyi tanırım... Sen
beni tanımadın; bir... Fakat asıl esas-
lısı, Sağ omuzunda büyük bir siyah
leke olacaktı. Sende yok...

— Yaaa...

— Söz bulamıyorsun, değil mi?
Şimdi seni polise vereceğim...

— Etme ağabey... Bir şey istemem...
Bırak, gideyim...

— Evet, başkalarına karşı gene bu
şantajı yap diye seni koyuvereyim,
değil mi?

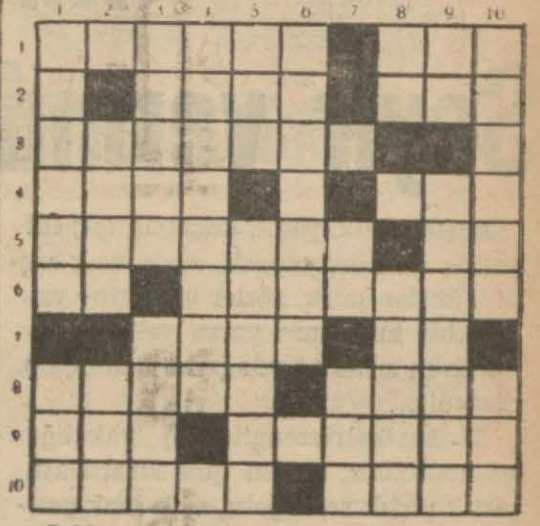
Herif kaçmak istedi. Fakat vaktile
ihtiyatlı bulunmuş, karakola haber
vermişti. İki polis onu kapıda ya-
kaladı.

Bir kaç gün sonra gazeteler bu ser-
serinin macerasını yazıyorlardı:

Sabıkahıldan biriyim. Adına «ya-
mahı Pertev» derlermiş. Vaktile gül-
zel adammış. Bir kıskançlık sebebiyle
yüzüne kezzap atmışlar. Böyle değiş-
mesinden istifade ederek kocaları
kaybolan kadınların hayatlarını öğ-
renerek karşlarına çıkıyor, onlardan
hep aynı tehditle para sızdırıyormuş.

Nakleden
(Hatice Süreyya)

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

- 1 — Ulus - Hisse.
- 2 — Geri verme - Valid
- 3 — Ruhani değil.
- 4 — Bir nevi Cübbe - Üzum bahçesi.
- 5 — Nüzül ederken - Sorgu lâhikası.
- 6 — Sonuna «S» gelirse sada olur - Ödünç olarak.
- 7 — Boyunum arka tarafı - Olmaktan emir.
- 8 — Tahrip eden - Bir Ermeni ismi.
- 9 — Sonuna «S» gelirse yakar - Ev ya-
pılacak yere.
- 10 — Nefes - Şübh eyler.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Toplanmış heyet - Basmaktan emir.
- 2 — Yardım - Otomobilin başı.
- 3 — Fihrist - İptidasızlık.
- 4 — Galvanize edilmiş saç lâvha.
- 5 — Tavır - Geniş tahta çember.
- 6 — İçinde yemek pişer.
- 7 — Sorgu edati - İtaatsız.
- 8 — Ayak - Çocukların döndürdüğü oyuncak.
- 9 — Lâhza - Ameliyat.
- 10 — Harik - Kışın yağar.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

- 1 — Gol, Müdafî, 2 — Anadolu, En,
- 3 — Limon, Tane, 4 — İkikova, Ek, 5 —
- Bisut, Gar, 6 — Enoba, Bu, 7 — Ye,
- Anaclar, 8 — Ezan, Ti, 9 — Tim, Mi, Açı,
- 10 — Karabiber.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Galibiyet, 2 — Oniki, Ezik, 3 —
- Lâmise, Ama, 4 — Dokunan, 5 — Mono-
- ton, Ma, 6 — Ül, Batib, 7 — Dutagacı,
- 8 — Ab, 9 — Fenerbahçe, 10 — İnek,
- Ur, Ir.

Yemeklerinizin

lezzet ve nefa-

setini, ancak

ÇAPA
MARKA

BAHARATINI

Kullanmakla

temin

edebilirsiniz.

15 gramlık Salep

ve baharat

paketleri

her yerde

5

kuruştur.

Beyhude ızdırap çekmeyiniz!

NEVROZİN

Bütün ağrıların panzehiridir.

Bir tek kaşe

Nevrozin

Bu muannid baş ve diş ağrılarını sü-
ratle izaleye kâfidir. Romatizma ev-
caı, sinir, mafsıl ve adale ızdırapları
NEVROZİN'le tedavi edilir.

Nezle, Grip ve Bronşite karşı en
müessir ilâç NEVROZİN'dir.

NEVROZİN'i tercih ediniz.

İcabında günde üç kaşe alınabilir.

İsmine dikkat, taklitlerinden sakının ve Nevrozin yerine başka
bir marka verilerse şiddetle reddediniz.

Kırk yıl evvelkiler

Seyir yerindeki musallatlar ve sailler

Başta soluk, yağlı, küçücük fes; iki yanda uzamış, yapışık, vicik vicik saçlar; kaşlar çatık, gözler birbirine yakın, bir kulağının yarısı yok; mütemadiyen sırttan ve ağzının içinde üç dört diş...

Kirden kahverengileşmiş yakalığı ve kollukları, şirden gibi kıraravati, yırtık pırtık redingotu, açık renk pantolonu, elinde bastonile Çolak Ali bey hangi piyasa yerinden eksikti ki?

Yalnız çolak değil aksak ta. Ya Harputlu, ya da Malatyalıydı. Mesire müdavimlerinden tanımadığı kimse yok, hem de hepsini isimlerle, şecerelerle...

Karşıdan gözü ilişir ilişmez, topallıya topallıya şıppadık arabasının yanında; göğsünü ilikleyip yerden temennahlar savurmada:

— Vay Mehmed paşazadem, Mahmud beyfendiciğim! Sizi görünce huzuruza buyurup keyfi âfinizi sual emez miyim efendim!...

— Maşallah Leman hanfendiciğim!... Müşerref olmağa, teveccühâtımı arzletmeğe koştum. Velinimet Mustafa paşa hazretleri pederiniz, Hasan beyfendi damad beğimiz âfiyettedirler işallah!...

Ve konaktakilerin ayrı ayrı isimlerini sayarak, hatırlarını istifsarda...

O esnalarda altın tabakasını çıkar-mış ta, kalıp sigarasını yakmak üzere bulunan bir bey - etrafa lâfife olsun diye - derhal bir tanesini buna uzatır, şamalı kibriti de çakacak gibi yapar.

Ali beyde bükümb üklüm, gene kandilli temennahlar:

— Eştâfirullah, haddim mi?... Önce siz, sonra benzeniz!...

Hanımlardan da litifatlara müstağ-rak:

— Geçen cuma gözükmedin Ali bey. Merak ettik, hastamıydın yoksa?

Gene sıvıya temennah:

— Teşrif edecektim. Efendilerime arzı ubudiyet etmeden durabilir miyim? Melmeketten mektup gelmişti. Kerime varyeniz biraz esirfiraşmış; cevab yazdım derken, kusura bakma-yın, bampuru kaçırdım!

Aşna fışnalarını ona soran sorana:

— Filânca bey bugün yok, neden acaba?

Cevap hazır:

— Köleniz gelirken Ada iskelesin-den geçmiştim. Beyimiz bilât alıyordu. Malûmatınız yok mu, bugün Büyükdada kayak yarışı var...

Kuzum Ali beyciğim, filânca hanıma rasladın mı?

— Kuşdilinde etekledim. Malak-yanın (yani Manakyanın) tiyatrosuna azimet ettiler. Oradan çıkışta gelecekler!...

Çiçekli ve kokulu kâğıda nameyi yazıp teslim et, yahut kulağına haberi fışla; çeyreği veya iki çeyreği de avucuma sıkıştır, mürseliyleye gitti bitti.

Fazla kışkançların derdierine de derman:

— Bizimki, hanımlara işaret mişaret ediyor mu?

— Bizimki, beylere gülümsüyor mu?

gibi suallere karşı ne çırpınma:

— Asla, hâşâ!... Ve yemin yemin üstüne!...

Seyir yerlerinin bir eksiksizi de Sarhoş Derviş... Arakiyeli, ağzı leş gibi rakı kokulu, kilise direği gibi enseli, boynunda pehlivan muskasi, deve tüyü renginde abalı, taşı sıkça suyunu çıkaracak bir herifiti.

Fehim paşanın hafiyesidir, derlerdi. O da her arabanın önünde duraklamada; yavaş değil, âdeta zorba:

— Ver kuruşu Dervişel!...

Fakat balta olmaz; âdet yerini bulsun diye bir defa istiyor. İşte bundan dolayı şüphelenirler, hafiyeliğine hükmederlerdi ya...

Erbabınca, aksata hususunda hepsinden emin sayılırdı. Ayyaş mayyaş amma, çenesi düşük, zırzop değil, itimada salih ve sır faş ettiği duyulmamış.

Çeyreğe, iki çeyreğe filân tenezzül etmez:

— Biz bugün nafakamızı çıkardık, başkasına ver!... deyip yürüyüverirdi.

Çolak Ali bey ve Sarhoş derviş

Avaidi, lâakal beyaz Mecidiye. Cepleyince de (halâl olsun) dedirtenlerden... Bir kenara çekilip kuşağının arkasına sokulu yüz dirhemlikten iki yutum çeksin, bir de etrafı dolansın, dalavere tükürüne girdi vesselâm...

Bir de top sakallı, çirişçi çanağı ağızlı, bodur, paytak, gayet sulu bir sarıklı vardı.

— On paacık, on paacık!... Hafıza sevindir, kırma gönlünü!... diye kollara, eteklere yapışır, çekip durur. (Allah versin), (İnayet ola!), (Bözukluğum yok!) bir türlü kulağına girmez.

Onluğu ver, yüz bularak gene peşte. Tersle faydasız, kov umurunda değil. (Seni polise teslim edeceğim!) dedin mi, tabanları yağlardı amma ne beddualarla...

Kuruşu veren yakayı kurtarırdı. Çeyreğe ufak tefek meyanecilikten geri kalmadığını da söylerlerdi.

Tombalacık âmâ Hafıza da unutmiyalım. Yaşı genç, çiçekten çöpur, iki gözden mahrum. Dokuz, on yaşlarında bir oğlan yederdi. Yanaştı mı, ağzını çarpıta çarpıta, kafasını sallıya sallıya, gayet tecvid üzere, idgamı maalgunne ve bilâgunne, kalkaleleri, sekteleri yolunda, asrı şerifi tutturur.

Yedicişi veled mi veled. Hafızıcığa sadaka uzatılırken, şayet kuruşsa, hemencecik elinde hazırladığı onluğu avucuna kor, kuruşu da yokediverir, ekseriya da arabacıardan, ağalardan şamarı yerd.

Ardından bir âma daha... Bu, bir kadındı; dilinden belli, muhacirdi. Onu yeden de sözüm yabana başı örtülü ve erkekten yeni kaçmış, sırtında şahrem şahrem entari, bacakları çiblak, ayakları takunyalı, Haymana beygiri gibi bir kız...

Ağzında sakız, kirli kukla mı kirli kukla ve lâkin çitlembik mi çitlembik: Çağla bademi misali yeşil gözler; ebru ebru yanaklarında gamzeleri; ufacık ağız; boy, endam...

Yanaşır yanaşmaz ilâhiye girişirlerdi:

Hazreti Bekir, dülden zikir
Hu diye döner efendim aşk
meydanında

Ve mabâdi aynı nakaratlarla: Hazreti Ömerin belinde kemerliği, Hazreti Osmanın cemetti Kur'anlığı, Hazreti Alinin şüphesiz velillği...

O! çitlembik, değme beylerin bile çenelerini titretir, her taraftan çağırılıp çeyrekler yağdırılırdı... Bununla beraber, haspa kurnazlardan; alârlıvayetin kızadelerden bir delikanlı aşık oluvermiş...

Kocakarı masallarındaki şehzadeler misillü yememiş, içmemiş, uyumamış, kuru kemik olmuş. Nihayet kıza konağa gelin almışlar; hanımhanumcık olup çıkmaz mı?

Akla da yatıyor. Zira birdenbire ortalıktan kayboluvermiş, muhacir kadın başka birle dolaşmağa başlamıştı.

Sırık boylu, kuzguni Arap sail de meşhurlardan... Kafasında acayip bir küllâhı, arkasında koyu kırmızı, harçlı marçlı, kolsuz bir camadan bozuntusu. Belinde şal örneği kuşak; dizlere kadar da üstündekinin renginde kısa bir şalvar. Değnek gibi bacakları, kalavî ayakları çiblak...

Haftanın her günü başka bir semtte, sayfiyede: Kadıköyü, Kızıltopraktan ötesi, Çamlıcalar, Üsküdar,, Boğazın Anadolu yakası, Rumeli yakası. Bingazlı idi. Gayet gevrek, zurnaya andırır bir sesi vardı. Köşkerin, yalıların bahçelerine sellemehfusse lââm dalar, hemen gözlerini kapayıp, elini yanağına koyup, gayet pesten girişerek, vecde geldikçe tizleşerek, (Veyselkarani) li arapça bir kaside okurdu.

Fazla cezbeyle gelişlerinde baygınlıklar geçirir, yüzüne gözüne sular serpillir, limonlar yetiştirilirdi. Büyüğünden küçüğüne, ağalara, kalfalara kadar herkesin muhabbetini celbetmişlerden. Hepsinden ayrı ayrı sadakalar:

— Hacıfendiciğim, kabul et, duanı eksik etme!...

— Hacıciğim, şuncağızı da al, bizleri de unutm!...

— Karnın açsa söyle, gel kahve ocağına, bir iki kap yemek getirelim Hacı!

Tokgöz, terbiyeli bir Arapcağızdi. Aynları çatılat çatılat:

— Maalmemnuniye ve lâkin taam etmişim âğafendil!... deyip kapıdan çıkardı.

El altından tellâllık mellâllık zanata yaptığını hiç duymadım.

Sermed Muhar Alus

Çocuğunuza Dadi

Bulmak için

«Akşam»ın KÜÇÜK İLÂNLARI
En strâtlı ve en ucuz yastadır.

Muharriri
—
Pearl
BUCK

ANA

Tefrika No. 10

Mütercimi
—
Mebrure
SAMI

— Yüzüne bakılır, genç dinç bir adamım, üstelik parmaklarımın arasından, oluk gibi kısmet akıyor da, tıpkı kuyuya düşmüş bir balık gibi, hâlâ burada çırpıp duruyorum.

Tepemin üstünde aynı gökyüzü, ister yağmur yağsın, ister güneş açsın hep aynı gökyüzü; evimde hep aynı kadın, birbirini ardına gelen, hepsi de ağlayan zırlıyan, yemek isteyen aynı çocuk sürüsü... Neden en ufak bir eğlence yüzü görmeden bunları doyuracağım diye etimi kemigimi çürüteceğim, canımı çıkaracağım bilmem ki?.. diye düşünürdüm. Onun için de, anabı son oğlunu doğurunca baba büsbütün suratı astı ve birbiri ardına, çabucak çocuk peydahlıyor diye kafattı. Halbuki bir kadın için, bunun kabahat değil, bir meziyet olduğunu da bilmez değildi. Kısır olsaydı eğer, haklı yere söylenebilirdi amma, böyle her yıl, en iyi mevsimde, hem de çoğun bir erkek doğuran bir kadına ne denebilirdi?

Amma neylenir ki, o sıralarda, hakkınca düşünmeği bilmiyordu ol. Bir çok şeylerde daha pek çocuk gibi kalmıştı. Zaten kocanın, daima daha genç olmasını uygun gören ora âdetince, karısından iki yaş küçüktü. Ve böylece gün günden içini bir küskünlüktür kaphıyor, babalığına, iki erkek evlâd sahibi olmasına falan hiç aldırımıyordu. Sadece eğlenme hasreti çekiyor, uzak uzak diyarlarda, aylak aylak gezmenin, meraklı türlü şeyler görmenin zevkini tasarlayıp duruyordu.

Kendisini, Allahın, sırf gülmek, neşelenmek için yaratılmış mahlûklarından sayıyordu.

Pek boylu postu değilse de, yapısı güzel ve biçimli idi; ince kemikli, narın, zarif halli idi.

Canı sıkılmadıkça da pırl pırl yanan, içleri gülen kara gözleri, güzel bir yüzü vardı. Hoşlandığı kimselerle oldu mu, hemen yeni bir şarkı tuttururdu. Hoş sözlü ve hazırcevaptı. Köylülerin alık alık dinledikleri iki mânaya gider, lâstikli, güldürücü lâkırdılar etmesini bilirdi. Onlar etrafında kahkah güldüler mi büyük bir iş görmüşçesine kabarıp, kendisini büsbütün beğenirdi. Eve dönüp te çeki taşı gibi ağır karısının, ona, hiç te başkalarinkine benzer iltifatlar savurmadığını gördükçe «kocasının ne fevkalâde bir adam olduğunu anlamıyan, bir bu kadındır işte!» diye içlenerek ona kızardı.

Gitgide, artık evinde hiç şaka yapmıyor, çocuklarla bile gültüp oynamıyordu. O, bütün güleriyüzlülükle, nezaket ve neşelerini elâleme kullanarak, kendi evlerine eli, şevki, boş dönenlerdendi.

Karı da bunu farkediyordu; komşuları:

«— Kocanın hikâyeleri bir kol çengiden fazla eğlendiriyor insanı; ne neşeli, ne canlı adam!» dedikleri vakit, hem tüzülüyor, hem kızıyordu.

Hiç bozmadan:

— Öyledir, çok neşelidir... diye cevap veriyor, duyduğu acıyı belli etmemek için de lâkırdıyı çeviriyordu; çünkü onu içinden çok, amma çok sevir ve kocasının kendisiyle beraberken hiç bir zaman öyle neşeli olmayacağını biliyordu.

Yaz başlarında, ana, dördüncü çocuğunu doğurduktan sonra idi ki, aralarında, şimdiye kadarkilere hiç benzemiyen, gürültülü büyük bir kavga çıktı.

Senenin altıncı ayında bir gündü; insanın içine yeni yeni saadet huyaları üfren bir yaz günü. Erkek pek dalgındı; öğle vaktine kadar, sanki açık gözlerle hep rüya görürdü.

Havada, içe ezilmek veren, tatlı bir sıcaklık vardı; yapraklar, otlar, öyle göz alıcı taze bir yeşile batıp çıkmışlar, gökyüzü öyle derin bir mavilikle parlıyordu ki, canı, hiç çalışmak istemiyordu. Uyumağa da gönlü yoktu, çünkü daha asıl büyük sıcaqlar basmamıştı ve etrafındaki her şeyde bir hayat ürpertisi, hayat fışkırmıştı. Kuşlar bile, durmadan ötüşüp cıvıldaşıyorlar, dağlarda açmış sarı

zambaklarla, kızıl demetlerini sarkıtan yabancı salkımların kokusunu almış tatlı bir esinti tâ tepelerden doğru iniyor, insanın içini gıcıkliyordu. Rüzgâr kar gibi beyaz bulut öbeklerini önüne katmış sürüklüyor ve parlak gök kubbesinin altında uçan bu beyaz kümelerden, vadiye, bir gölge yayıntısı çöküyorken, dağ tepelerinde göz kamaştıran bir aydınlanış belliyor. Manzara bir an ışıdarken, bir an da kararıyordu; daimi bir değişiklik vardı... Gölgenin ve aydınlığın... Erkeğin kalbini heyecanlandıran çok hoş bir gündü bu... Çalışmağa, hiç gönlü yoktu!

Öğleye doğru, köyün içinden omuzunda renk renk, çeşid çeşid kumaşlar yükli, bir ayak satıcısı geçti. Hem yürüyor, hem de bakına bakına:

«— Kumaşlarım var, âlâ güzel basmalarım var!» diye bağıriyordu. Onların evinin önünden de geçti. Söğüdün gölgesine oturmuşlar, ihtiyaç nine, çocuklar, karı koca öğle yemeği yiyorlardı.

Satıcı durdu:

— Açıp göstereyim mi?... Çok güzel mallarım var, diye seslendi.

Ana da, bağıra bağıra:

— Paramız yok bizim, olsa olsa şu son doğurduğuma avuç içi kadar bir kumaşcağız alırdık amma... O da, en ucuzundan, varsa eğer... Fıkara çiçilleriz biz... Ne yeni elbise, ne de kumaş alabiliriz... Çıplak gezmeyecek kadar bir şey geçirebilelim de sırtımıza... Yeni yapması kusur kalsın... diye cevap verdi.

Her işe burnunu sokmadan duramıyan nine de çatlak, keskin sesi ile:

«— Öyle ya, geliminin hakkı var; hem şimdiki kumaşlar pek kötü çıkıyor, bir iki kere yıkandı mı, lime lime oluveriyorlar. Hiç unutmam, gençliğimde, büyük anamın bir hırkası vardı, gelin oluncaya kadar giydimdi onu... Daha da giydim ya. Evleniyorum diye, ele göme karşı ayıptır dediler, yenisini yaptılar, yoksa sapasağlamdı... Şimdiki kumaşların hali sırtımdakinden belli işte... İkinci keneflik hırkamı giydim... Bu gidişle yakında üçüncü de nasip olacak galiba...» dedi.

Ayak satıcısı, bir alışveriş kokusu duymuş olacak ki, yaklaştı. Tam, geçinci esnafa uygun aldatıcı, çenebâz bir hali vardı, hem anaya hem de ihtiyar nineye iltifatlar savurmasını bildi:

— Büyük valide, tıpkı buyurduğum gibi eski dayanıklı kumaşların ayaında bir ketenim var... Tam da şu nartopu oğlunuza yakışacak bir şey kadını... Parça kaldı elimde. Bugün kasabada, zengin bir hanıma kestimdi de azıcığı arttı; o da bir-cik oğlu için alıvermiş. Güzelim kumaşıma, ilk onun için makas vurdum, diye, parasını da yüksekte attım, dediğime de razı oldu, bin, bereket versin, iyi kazandım... Zaten kalam çok bir şey değil... Kucağınızda, memesini eme eme ne güzel de uyuyan şu tosununuza hediye ol-sun, yok pahasına vereceğim size onu... dedi.

Hem bütün bunları, bir solukta karşısındakinin zihnini çelen bir ustalıklı sıralayıp döküyor, hem de bir yandan topların arasından, dediği gibi, sahiden güzel, çimen yeşili bir zemin üzerine kırmızı sakayık resimleri bezenmiş bir kumaş parçası çıkarıyordu.

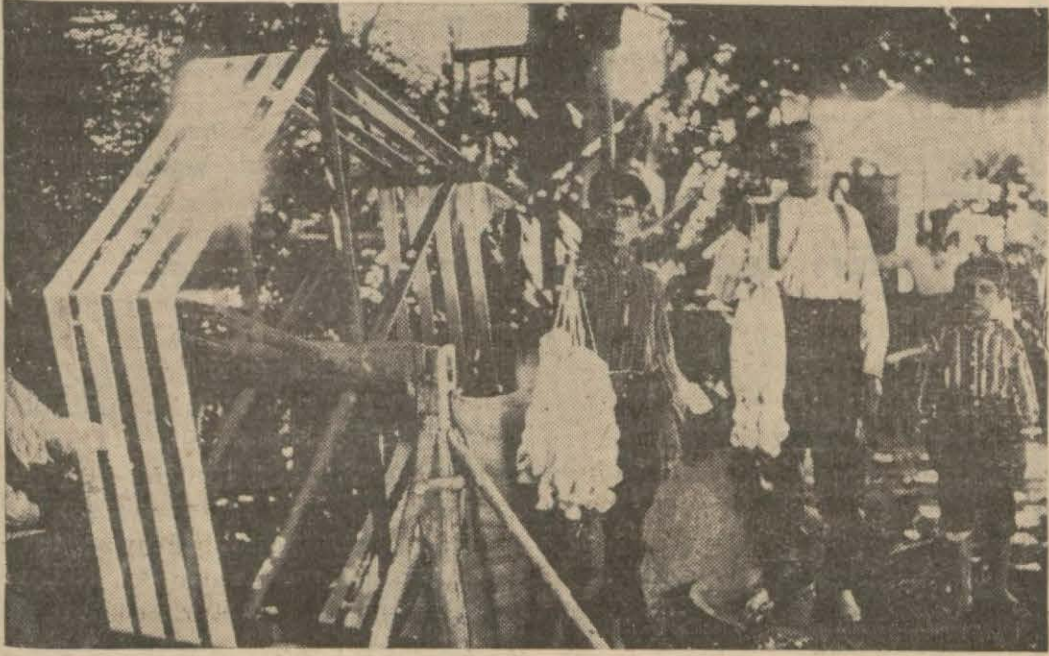
Renkler o kadar çiy ve canlı idi ki, ihtiyar nine bile körleşmiş gözlerle bunları seçebildi diye, sevincinden bir beğenme çığlığı kopardı. Ananın da pek hoşuna gitmişti.

Gözlerini indirip, kucağında memelen yavrusuna baktı; şöyle karnından dolayip sarıverdikleri eski bez parçası içinde, sahiden çırpıplak denecek haldeydi zavallı, hem ne de güzel bir çocuktu; hepsinin en güzeli, buydu. Babasına benziyordu. Bu çiçekli kumaşa, ona bir şey dikket olursa «kimbilir, ne şekerleşir!» diye düşündü. Ve zavallı ana yumuşamağa başladığını hissederek, istemiye istemiye: (Arkası var)

Diyarbakır mektupları

Diyarbakırda İpekçiliğe büyük ehemmiyet veriliyor

Diyarbakır iplikleri çeşit itibarile Bursaninkilerden aşağı değildir

Diyarbakırda bir ipek imalâhanesi

Diyarbakır (Akşam) — Şehrimizde ipekçilik çok eski zamandan beri başlamıştır. Umumi harp esnasında Mardinkapı aşağısındaki bahçelerde bulunan dutlukların kat'ı ipekçiliği bir müddet sekteye uğratmış ise de Cümhuriyet hükümetimizin bu işe verdiği ehemmiyet dolayısıyla yeniden canlanmış ve ipekçilik işleri de inkişafa doğru her sene yeni bir adım atmıştır.

Diyarbakır ipekçileri Çakar denilen el tezgâhlarında yapılmaktadır. Bu ipekçiler her ne kadar Bursa ipekçileri kadar yumuşak değilse de çeşit itibarile onlardan pek aşağı kalmaz. Bunun içindir ki ipekçilerimiz geçen sene İzmir fuarında çok büyük bir rağbete mazhar olmuş ve epeyce bir miktar kumaş satılmıştır. Yalnız daha iyi ipekli kumaş yapabilmek imkânlarını bulmak lâzım geliyor. Bunun için de Diyarbakırda bir Flâtür fabrikasına çok büyük ihtiyaç vardır.

Bu ihtiyaç her sene Ticaret odaları umumi kongrelerinde mevzu bahis olmakta ve hükümetten Diyarbakırda bir Flâtür fabrikasının kurulması istenilmektedir. Filhakika bu fabrika kurulduğu takdirde şehrimizin en büyük ihtiyaçlarından birisi karşılanmış olacaktır. Bu takdirde ipekçilerimizin haric piyasalarda bile müşterileri bulmasına büyük yardımcı olacaktır.

Yugoslavyada yeni kur'a efradı yemin etti

Belgrad 21 (A.A.) — Belgrad garnizonunun kura efradı, naip prens Pol, Harbiye ve Bahriye Nazırı general Nedîç, Belgrad mevki kumandanı general Kosiç ve bir çok yüksek rütbeli zabıter huzurunda dün yemin etmişlerdir.

Bu münasebetle naip prens Pol, bir nutuk söyleyerek ezümle demiştir ki: «Askerler, Krala ve memleketi sadakat yemini etmekle bu andan itibaren zaferden başka bir şey tanımamış olan bir ordunun hakiki efradı arasına giriniz.»

Yankee Clipper tayyaresinin seyahati

Newyork 21 (A.A.) — Yankee Clipper tayyaresi, saat 23,30 da vaziyetini bildirmişti. Tayyare, Newyorka 1772 kilometre mesafede bulunmaktadır. Saatte 275 kilometre bir süratle muntazam uçmaktadır.

Bir sarhoş kuyuya düştü, fakat boğulmadan kurtarıldı

Fenerde oturan Ahmed geçen akşam rakıyı biraz bazlaca kaçırmış, evine gittikten sonra helâli aramağa başlamıştır. Sarhoşlukla elektrik düğmesini de eline geçiremeyen Ahmed karanlıkta yolunu bulamıyarak gündüzden üzeri kapatılması unutulmuş olan evin kuyusuna düşmüştür.

Gürültüye evin halkı uyanmış ve Ahmed bir kazaya kurban gitmeden kurularak tedavi altına alınmıştır.

İpek böcekçilik mektebi ve faaliyeti

İpekçiliğin inkişafı üzerinde büyük tesirleri görülen ve 930 senesinde Elâzığdan buraya nakledilerek dokuz seneden beri çalışan ipek böcekçilik mektebi bu güne kadar pek çok böcekçi talebe yetiştirmiştir. Fennî bir surette böcek yetiştirmek gayesine matuf olan bu çalışmalar ipek işleriyle uğraşanlar üzerinde tesirini göstermiş ve seneden seneye böcek yetiştirenlerin adedi bir kaç misli çoğalmıştır.

İyi ipek istihsaline ehemmiyet veren Ziraat Vekâleti yirmi iki bin lira tahsisat göndermek suretile Urfakapı dışarısında ve istasyona giden bulvar civarında modern bir tarzda yeniden yapılmış olan (İpek böcekçilik) mektebine nakledilerek buradakilerle beraber böcekçilik muntakası olan Kulp ve Silvan kazalarında böcekçilikle iş tugal edenlerden idareî hususiye tahsisatı talebe getirilerek kurslara başlanmıştır. Mektepte bir taraftan kurslara devam edilirken diğer taraftan da mektepçe böcek yetiştiren evlere kadar gidilerek tedkikat icra edilmekte ve lâzım gelen tarifat yapılmak suretile böceklerin fennî bir tarzda meydana gelmesine çalışılmaktadır. Hükümeti cümhuriyetimizin ipekçilik işlerine verdiği ehemmiyetle bu sanat günden güne inkişafa doğru gidiyor.

Fransız komünist partisinin beyannamesi

Paris 21 (A.A.) — Fransız komünist partisinin merkezi komitesinin dün ittifakla kabul ettiği Fransız milletine beyanname projesinde parti, Sovyetler Birliği ile iş birliği halinde sıkı bir emniyet politikası takip olunmasını, İngiltere ile ittifakın sıkılaştırılmasını, bu ittifakın mutlak karşılıklı esaslar dahilinde Sovyetler Birliğine de teşmil olunmasını ve Fransız halkının büyük ekseriyeti üzerine dayanan Millî bir hükümet kurulmasını istemektedir.

Bir İsveç vapuru karaya oturdu

Sotkholm 21 (A.A.) — «Gun» isimindeki İsveç yük vapuru, sis yüzünden Maricham civarında karaya oturmuştur. Vapurun yüzdürülmesine imkân görülmektedir.

Tallinden gelen diğer bir yük vapuru da aynı noktada karaya oturarak batmıştır. Vapurun mürettebatı kurtulmağa muvaffak olmuştur.

Bir Amerikalı generalin mütalâası

Newyork 21 (A.A.) — General Mozeley, Amerikan, hayatını altüst etmek tehlikesini arzeden Yahudi komünist tehlikeleri gibi son derece vahim dahili meselelerle uğracak yerde, Amerikanın İtalya, Almanya ve İrlanda gibi diğer devletleri alâkadar eden ve kendisine taalluku olmayan meselelerle meşgul olmasının gülünç olduğunu söylemiştir.

Radyo
Türkiye Radyodifüzyon Postaları
DALGA UZUNLUĞU
1630 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.
ANKARA RADYOSU
TÜRKİYE SAATİLE

Pazartesi 22/5/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği (Pl.), 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14: Müzik (Operet seleksiyonları).

18,30: Program, 18,35: Müzik (Oda müziği - Pl.), 19: Konuşma (Doktorun saati), 19,15: Türk müziği (Halk türkülleri ve oyun havaları), 19,30: Türk müziği (Fasıl heyeti), 20: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20: Türk müziği (Klasik program) idare eden: Mesud Cemil, Ankara radyosu küme heyeti, 21: Konuşma, 21,15: Esham, tahvilât, kam-biyo - nukud ve ziraat borsası (fiat), 21,25: Neşeli plâklar - R., 21,30: Folklor (Halil Bedi Yönetken tarafından), 21,45: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 - Grunow - Berlin ve Viyana Valsi, 2 - Ziehrer - Aşk - Romans, 3 - Ziehrer - Karnaval çocukları, 4 - Hipmann - Fantazi, 5 - Kozmak - Viyana operetinden potpuri, 22,45: Müzik (Senfonik - Pl.), 23: Son ajans haberleri ve yarınki program, 23,15 - 24: Müzik (Cazband - Pl.).

Prağda eski farmason klübünde bir bomba patladı

Prag 21 (A.A.) — Şehrin merkezinde eski farmason klübünde bir bomba patlamıştır. Bina mühim surette hasara uğramış ise de insanca zayıat yoktur. Bu suikastın yahudi aleyhtarını bir hareket olduğu tahmin ediliyor.

Prag 21 (A.A.) — Dün şehrin merkezinde eskiden mason locasının merkezi olan ve şimdi yahudiler tarafından işgal edilen bir binanın önünde bir kestone fişengi patlamıştır. İnfilâk neticesinde kimseye birşey olmamış yalnız bina hasara uğramıştır. Mütecassirler ele geçirilememiştir.

Dünya posta kongresi 942 de Romada toplanacak

Buenos - Aires 21 (A.A.) — Dünya posta kongresi, kongrenin hususî içtimamın 1942 senesinde beynelmilel sergi münasebetile Romada toplanmasına karar vermiştir.

İngiliz ticaret heyeti Atınada daha bir kaç gün kalacak

Atina 21 (A.A.) — Sir Frederick Leithross'un başkanlığı altında bulunan İngiliz ticaret heyeti, birkaç gün ikametini temdid edecektir. Görüşmeler hakkında şimdiye kadar hiç bir tebliğ neşredilmemiştir.

OK!....

DÜNYA VARMİŞ...

Kansızlık, sıhhati harap ederek insana dünyasını haram eder. Bunun en hazin misalini, bir çokları arasından aldığımız, şu tıbbî müşahedede bulacaksınız:

Bayan L. S. «Bir kaç aydanberi tedricen başıyan zafiyet, dermansızlık ile beraber teessüs eden bir kansızlıktan muztariptir. İştihası yok, uykusu intizamsız ve sıkıntılı, vezni gittikçe dümede, sık sık baş dönmeleri, göz karması, kulak uğultusu, yürürken çarpıntı ve bir kaç adım merdiven çıkmakla nefes darlığı, kan muayenesinde HEMOGLOBİNE % 50 ya kırmızı yuvarlaklar 2 Milyona düşmüş. DESCHIENS şurubu ile muntazam ve devamlı tedaviden kısa bir zaman sonra HEMOGLOBİNE % 75 e kırmızı yuvarlaklar da 4 Milyona çıkıyor. Bu tedaviye biraz daha devam edilince HEMOGLOBİNE % 90 a, kırmızı yuvarlaklar 5 Milyon (Sihhatteki insan) a yükseliyor.

Hastanın kansızlığı tamamen zail olmuş ve hastaneye sedye ile geldiği halde, şimdi hastaneden neş'eler içinde yürüyerek çıkmıştır.

DESCHIENS şurubu buna benzer yüz binlerce hastayı kurtarmış ve hayatları bir zindan olan bu hastalar bu tedavi sonunda dünyalarına kavuştuklarını itiraf etmişlerdir. DESCHIENS şurubu kanın HEMOGLOBİNE gibi en mühim bir unsurunu hem mebzûl hem de hayatlar olarak havidir. Vücudu en fennî mânası ile besler kanı tazeler, Sıhhat ve Neş'eyi iade eder. Görünüşte basit bile olsa, sununun ne olacağı evelden kestirilemeyen her kansızlık âlâmetini görünce, derhal DESCHIENS şurubu ile tedaviye başlamalısınız. Muhakkak olan parlak neticeyi ve muvafakiyeti o kadar erken elde edebilirsiniz. DESCHIENS şurubu her eczanede arayınız.

İngiliz - Sovyet tezlerini birbirine yaklaştıran bir formül bulundu

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Paris — 21 Oeuvre gazetesinde madam Tabouis İngiliz-Rus müzakereleri hakkında diyor ki: «Salâhiyetkar Fransız ve İngiliz mahafilinde salı günü Cenevrede bir esas anlaşması olacağı ve haftanın sonlarına doğru paktın imza edileceği ümid ediliyor.

Berlinden gelen bir habere göre Alman gizli istihbarat teşkilâtı Fransa'nın, Sovyet Rusyanın muayyen bir plân dahilinde yardım hakkında Polonyayı ikna ettiğine dair haber almıştır.»

Havas ajansının bir tebliği

Paris 21 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Diplomatik mahfillerdeki ke-tumiyete rağmen, dün gece toplanan umumi intiba, Moskova ile yapılmakta olan görüşmeler neticesi hakkında oldukça nikbindir. Bu görüşmelere, Cenevrede devam edilecek ve Cenevrede görüşmeler kati değilse bile çok faal bir safhaya girecektir.

Lord Halifax, Londraya döndüğü zaman görüşmeler hakkında, çarşamba günü yapılacak toplantıda, Kabineye izahat verecek, Kabinde de pek muhtemel olarak kati vaziyetini alacaktır.

Dün öğleden sonra yapılan görüşmeler hakkında iyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre, iki memleket mümessilleri, bilhassa, Cenevrede pazartesi ve salı günü yapılacak müzakerelere bir esas aramakla uğraşmışlardır.

Kuvvetle tahmin edildiğine göre, Fransızlar, yardım bahsinde karşılıklı meselesi üzerinde, B. Daladiernin mebusan meclisindeki son beyanatı ruhuna uygun olarak, İngiliz ve Sovyet noktai nazarlarını uyandırmak için tekliflerde bulunmuşlardır. Maamafih, bu tekliflerin muhteviyatı bildirilmemiştir.

Dün akşamki görüşmeler haricinde, bazı mahfillerde, İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği arasında bir karşılıklı yardım formülü ileri sürülmektedir. Bu fikre göre bu üç memlekette biri, Almanyanın şarkında hemhudud devletlerin birine karşı vukua gelecek bir tecavüz takdirinde yardıma koşmak mecburiyetinde kalırsa diğer ikisi de yardıma gelecektir.

İngiliz gazeteleri ne diyor?

Londra 21 — Sunday Times gazetesinin haber aldığına göre Sovyet Rus-

ya ile anlaşma için dün Pariste bir formül tedkik edilmiştir. Bu formüle göre İngiltere, Fransa ve Sovyet Rusyadan birine bir taarruz vuku bulursa diğer iki devletin yardımı için üç taraflı bir askeri ittifak imza edilecektir. Formülde doğrudan doğruya taarruz ile bilvasıta taarruz, yani Fransa ve İngilterenin yardım etmeği teahhüd ettikleri devletlere karşı taarruz şıkları birbirinden ayrılmıştır. İttifak yalnız üç memlekette birine doğrudan doğruya taarruz vukuu hakkındadır.

Bilvasıta taarruza gelince, bunun için şu tarzda bir formül kabul edilecektir. Üç devletten biri tarafından istiklâlî temin edilen bir devlet taarruza uğrar ve yardım isterse üç devlet de kendisine yardım edecektir.

Bu suretle Sovyet Rusya ile çok sıkı birlikten çekinen memleketlerin endişeleri izale edilmiş oluyor.

Fransız gazetelerinin mütalâaları

Paris 21 — Fransız gazeteleri İngiliz - Sovyet müzakerelerinin neticesinden ümidli görünüşler. Excelsior gazetesi diyor ki:

«Dün Pariste mühim müzakereler olmuştur. Fransanın teklifi Sovyet Rusyayı memnun edebilecek mahiyettedir. Bu sebeple yakında anlaşmanın imzası ümid ediliyor.»

Petit Parisien de diyor ki: «Fransa 935 anlaşması ile Sovyetlere bağlanmıştır. Aynı zamanda İngiltereye de bağlıdır. İngilterede Türkiye ile bir anlaşma yapmıştır. Bu anlaşmaların bütün güçlükleri ortadan kaldıracak bir formül ile birleştirilmesi pekâlâ mümkündür.»

Lord Halifax Cenevrede

Cenevre 21 (A.A.) — Lord Halifax, B. Maiski ve refakatlerindeki zevat bu sabah saat 8 de Cenevreye gelmişlerdir.

Lord Halifax, hiç bir randevü almamıştır. Maamafih, daha bugün, B. Maiski ile ilk görüşmesini yapacağı muhakkak telâkki olunmaktadır. İngiliz heyeti âzaları, İngiliz - Sovyet anlaşmasının yakında akdini mümkün kılacak bir mahiyet arzemiş bulunan dünkü Paris görüşmelerinden memnundur. Maamafih, Cenevrede bir prensip anlaşmasına varılsa bile, bunun kati mahiyet alabilmesi için, çarşamba günü Londrada İngiliz Kabinesti içtimasında tasvib edilmesi lâzımdır.

Sağlığınızı koruyunuz:

KANZUK MEYVA TUZU

En hoş ve tabii meyva usarelerinden yapılmıştır.

Taklid edilmesi kabil olmayan bir fen harikasıdır. İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU - İSTANBUL

Akba müesseseleri

Ankara'da her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilden kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul, abone kaydedilir. Undervodd yazı ve hesap makinelerinin Ankara acentesi, Parker dolma kalemlerinin Ankara satış yeridir. Telefon: 3377.

Dünyaca Mâruf
"PEUGEOT,"
Bisikletleri
münhasıran
BAKER
mağazalarında satılmaktadır.

AKŞAM Abone ücretleri

	Türkiye	Ecebel
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750	1450
3 AYLIK	400	800
1 AYLIK	150	—

Posta ittimadına dahil olmayan ecebel memleketer; Senelik 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Rebülâhır 3 — Hızır 17
S. İmsak Güneş Öyle İkinci Akşam Yatırı
E. 7,02 9,11 4,44 8,42 12,00 1,54
Va. 2,28 4,37 12,10 16,09 19,26 21,19

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Dr. FETHİ

LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi
bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gatta tahlilleri ve (İDRAR VASİTASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATI TEŞHİSİ) yapılır.

Beyoğlu : Takasime giderken Meşelik sokakı Ferah apartmanı Tel. 40534

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası Şube ve Ajans adedi 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

Adet	1.000	Liralık	4.000 Lira
4	500	"	2.000
4	250	"	1.000
40	100	"	4.000
100	50	"	5.000
120	40	"	4.800
160	20	"	3.200

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

RAHAT ve HUZUR
REFAHLA OLUR

BİRİKTİR
TÜRKİYE İŞ BANKASI

AKŞAM NEŞRİYATI

AKŞAM okuyucuları bu güzel ve faydalı kitapları YÜZDE 20 iskonto ile alabilirler

FAİK SABRİ DURAN'ın eserleri

	Kuruş		Kuruş
Nereden geliyoruz?	40	Yeryüzü Gökyüzü	150
Çocuklara coğrafya kıraat-leri	50	Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	75
Coğrafyada ilk adım	50	Cüceler ve devler memleketinde Gülliver'in seyahat-leri	75
Don Kişot	25		
Arzın merkezine seyahat	25		

En tanınmış muharrirlerin güzel romanları

	Kuruş		Kuruş
Küçük Hanlar	75	VA - NÜ	75
Kıvrık paşa	75	Sermed Muhtar	75
Deli	30	Selâmi İzzet	30
Yalı çapkını	30	Bürhan Cahid	30
Bu perdenin arkasında	40	Z. İ	40
Düğün gecesi	100	Bürhan Cahid	100
Sümer Kızı	125	İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor	80	İskender Fahreddin	80
Penbe maslahlı hanım	70	Sermed Muhtar	70
Bir kadın geçti	20	Selâmi İzzet	20
Devler kaldırımı	75	Halid Fahri	75
Aşk fırtınası	50	Muazzez Tahsin	50
Dipsiz kuyu	25	VA - NÜ	25
Penbe pırlanta	25	"	25
İki cinayet gecesi	25	Hikmet Feridun	25
Karacaahmedin esrarı	25	VA - NÜ	25
Kardeş katili	25	"	25

Meşhur ARSEN LÜPEN serisi

Seri tamamlanmıştır. Resimli 6 büyük cild- Her cildin fiati: 80 kuruş

Muhtelif eserlerin listesi

	Kuruş
Edebi hatıralar	60
Fazıl Ahmed	[Kiymetli edibin muhtelif eserleri]
Sinema yıldızları	[Album gibi resimli]
İttihad ve Terakki tarihinde esrar perdesi	M. Ragıp
İtalyadan Amerikaya nasıl uçtular?	M. Saffet
Kadın asker olursa	Needet Rüştü
Tarih öğreniyorum	Ahmed Refik

% 20 iskonto kuponu

Bu kopunu keşip «AKŞAM matbaası kitap servisine» getirir veya gönderirseniz bu listedeki fiyatlar üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

AKŞAM neşriyatı tevzi yerleri

«AKŞAM» matbaası - İstanbul
Muallim Ahmed Halid kitaphanesi - Ankara caddesi, İstanbul
Para yerine mektup içinde posta pulu kabul edilir.

Vapurların Haftalık Hareket Tarifesi

22 Mayıs'dan 29 Mayıs'a kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına	— Salı 12 de (Tari), perşembe 12 de (Karadeniz), pazar 16 da (Ankara). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	— Salı 18 de (Antalya), cumartesi 18 de (Ülgen). Sirkeci rıhtımından.
İzmit hattına	— Salı, perşembe ve pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına	— Pazartesiinden maada her gün 8.45 de ve pazartesi günü saat 13 de (Trak) sistemi vapurlardan biri, ayrıca cumartesi 13.30 da ve pazar 20 de (Sus). Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	— Pazartesi, çarşamba ve cuma 8.15 de (Sus), ayrıca çarşamba 20 de (Ülgen), cumartesi 20 de (Antalya).
Karabiga hattına	— Salı ve cuma 19 da (Bursa). Tophane rıhtımından.
İmroz hattına	— Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rıhtımından.
Ayvahk hattına	— Çarşamba 15 de (Saadet), cumartesi 15 de (Bartın). Sirkeci rıhtımından.
İzmir sür'at hattına	— Pazar 11 de (Ege). Galata rıhtımından.
Mersin hattına	— Salı 10 da (Konya), cuma 10 da (Dumlupınar). Sirkeci rıhtımından.

NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentalardan öğrenilir.

Karaköy acentahğı	— Karaköy Köprübaşı	Tel. 42362
Galata acentahğı	— Galata, Deniz Ticareti Müd. binası altında.	" 40133
Sirkeci acentahğı	— Sirkeci, yolcu salonu	" 22740

80 derece

INHISAR KOLONYASI

Yakında piyasaya çıkarılıyor

Nakliye işi münakasası

SÜMER BANK

Karabük demir ve çelik Fabrikaları müdürlüğünden:

Ereğli (Karadeniz) Malmüdürlüğünce Satışa çıkarılarak Bankamıza ihalesi yapılan takriben 420 ton Manganez cevherinin halen bulunduğu Karadeniz Ereğli'sinin Akçe Kilise köyünden Filyos'a nakli ve vagona tahmili işi bir müteahhide ihale edilecektir. İhale 2 Haziran 1939 Cuma günü saat 14 de Karabükte kapalı zarf usulüyle icra edilecektir.

Talib olanların, tekliflerini 2 Haziran 1939 günü saat 12 ye kadar Fabrikalarımız müdürlüğüne 400 liralık muvakkat teminat akçesiyle birlikte teslim etmeleri ilân olunur.

Banka bu işi dilediği talibe ihale etmek hakkını muhafaza eder.

TÜRK HAVA KURUMU

BUYUK PIYANGOSU

İkinci keşide: 11/Haziran /1939 dadır. Büyük İkramiye: 45,000 liradır... Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertipten bir biletle alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangoonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

AKŞAM MATBAASI

Rotatif makinelerinde resimli ve renkli gazete ve mecmuaları, baskı adedli yüksek rısale, kitab ve her nevi matbuaları en temiz şekilde en ehven şeraitle basar.

★
Devamlı İşler İçin hususî şerait tesbit edilir. Fazla tafsilât için matbaa idaresine müracaat.
Telefon :20497

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

Türkkuşu teşkilâtında, motörlü ve motörsüz tayyareler üzerinde öğrenmen olarak çalışmak maksadıyla yetiştirilecek lise mezunu gençlere ihtiyaç vardır.

Aranılan belli başlı şartlar şunlardır:

- 1 — Türk soyundan olmak
 - 2 — İyi hal ve şöhret sahibi bulunmak
 - 3 — Sağlık durumu tayyareciliğe elverişli olmak
 - 4 — Boyu 18 yaşında olanların 1,60 dan 20 yaşında olanların da 1,63 den aşağı olmamak.
 - 5 — Lise mezunu olmak
- En az 18 en çok 20 yaşında olmak.

İsteklilerin 15 Haziran 1939 tarihine kadar müracaat etmeleri lâzımdır. Bu tarihten sonra sıhhi muayeneler yapılarak önümlü kampına sevkolunacaktır. İhtar ve orada muvaffakiyet gösterenler kabul edilecektir.

Daha fazla malûmat almak isteyenlerin Türkkuşu şubelerine müracaat etmeleri ilân olunur. (2842)

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat

Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg Gothenburg, Stockholm, Oslo, Dantzig, Gdynia, Copenhagen Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir akmot ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar:

Brangeland vapuru 21 Mayıs doğru.

Bardaland vapuru 4 Haziran doğru.

Gumborg vapuru 11 Haziran doğru.

Yakında İstanbuldan Hamburg Rotterdam - Kopenhagen, Gdynia Gothenburg, Dantzig - Stockholm, ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.

Brangeland vapuru 24 Mayıs doğru.

Bardaland vapuru 4 Haziran doğru.

Gumborg vapuru 11 Haziran doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentahına müracaat. Tel: 44991 - 2 - 3

ROMANYA SEYRİSEFAİN İDARESİ

Hareket edecek vapurlar:

BASARABIA vapuru 26 Mayıs cuma saat 12 de (Pire, İskenderiye, Telâviv, Hayfa ve Beyrut) a.

DACIA vapuru 26 Mayıs cuma saat 17 de (Köstence) ye.

«Romanya» ve «Dacia» vapurları 15 günde bir yaptıkları (Pire, Larnaka, Telâviv, Hayfa ve Beyrut) seferleri için çarşamba günleri saat 9 da ve gene 15 günde bir yaptıkları (Köstence) seferleri için cuma günleri saat 14 de limanımızdan kalkacaklardır.

Fazla tafsilât için Galata Yolcu Salonu karşısında Tahirbey hanında İstanbul umumî acentahına müracaat. Telefon: 49449 - 49450.

GÜZEL

Büyük Anneler

Genç ve taze görünmek için bu basit usulü tecrübe ediniz.

Yirmi senedenberi kullanılmakta olan meşhur (Yağsız) beyaz renkteki Tokalon budrasının mahrem formülüne taakim ve tasfiye edilmiş süt kreması ve Zeytinyağı, sair kıymetli cevherlerle karıştırılmaktadır. Bu krem cildinizi serian besler ve gençleştirir. Ve tenin buruşukluklarını ve sair gayri safi maddelerini giderir, cildi taze ve nermiş kılar ve nefis bir koku bırakır. Fazla kulların faaliyetine nihayet verir. Bugünkü insanlar bir kaç sene evvelkilerine nazaran daha güzelleşmiş bir haldedirler. Mütehasşısar bu şayanı hayret tebeddülün sebebini umumiyetle Tokalon kremin istimaline atfediyorlar. Aylık sarfiyatı hemen bir milyon vazoyu bulmaktadır. Siz de hemen bugünden kullanmağa başlayınız. Ve her sabah daha genç görünüünüz. Memnuniyetbahş semereler garanti-hidir. Aksi halde paranız iade olunur.

Saç bakımı

Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NİZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilaçdır.

Dr. HORHORUNI

Kastelerini akşama kadar Sirkeci Viyana Otel'i yanındaki muayenehanesinde tedavi eder. Telefon: 24131

KELVINATOR

SOĞUK HAVA DOLAPLARININ.
Yeni modelleri Gelmiştir

VERESİYE
SATIŞ

SAHİBİNİN SESİ
VE AJENTELERİNDE

302 İSTİKLAL CAD
BEYOĞLU

Her şeyde tasarruf caiz olabilir,
fakat çocuklarımızın sıhhatinde asla!

Çocuklarınıza her zaman en iyi şeyi veriniz

üç aylıktan itibaren **FOSFATİN** vermek başta gelir

FOSFATİN
en mükemmel çocuk gıdasıdır
FOSFATİN
renksiz yanakları pembeleştirir
FOSFATİN

ile beslenen çocuk kanlı, canlı ve daima sıhhatli olur

FOSFATİN Fransadan gelir, FALYER markasıyla arayınız.

FOSFATİN FALYER
Bütün eczane ve bütün bakkallarda vardır

İstanbul belediyesi ilânları

Beher metre murabbaına 6 lira bedel tahmin olunan Aksaray yangın yerinde 48 inci adada 1385 harita numaralı arsanın yanında 2 metre yüzü 30 metre murabbaı Belediye mali arsa satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 13 lira 50 kuruşluk ilk teminat makbuzu veya mektubile birlikte 31/5/939 çarşamba günü saat 14,30 da Daimi Encümeninde bulunmalıdırlar. (3433) (B.)

ÇOCUK HEKİMİ

Dr. Ahmed Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas No. 4
Pazardan maada her gün saat
15 ten sonra. Tel: 40127.

Sahibi: Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Seveket Rado
Akşam Matbaası

NEDEN
Bütün mütehassıs diş tabipleri
RADYOLİN
Diş macununu tavsiye ediyorlar? Çünkü:
RADYOLİN
Dişleri beyazlatır. Diş etlerini kuvvetlendirir. Dişlerin çürümesine mâni olur. Ağız kokularını defeder.
Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde üç defa fırçalayınız.
Muhtelif sergilerden 18 diploma, 24 altın madalya kazanmıştır.
RADYOLİNİ daima kullanınız.

BIÇKI ve DİKİŞ YURDU

Tesis tarihi 1923 — Müdürü NOEMİ ASADORYAN

En son ve kolay bir usulle dikiş bilen bayanlara üç ayda hiç bilmiyen bayanlara altı ayda Fransız lüks metodile tayıör, tualet, rağlan, rop ve beyaz çamaşır teferrüatı ile biçip dikmesi az zaman zarfında öğretilir. Yüksek Kültür Bakanlığından tasdikli şahadetname verilir. Müessesem senelerdenberi yüzlerce, talebe, san'at hayatına yetiştirmiş ve bir çok bayanlar kendi başlarını mektep açmağa ve makasdar ve terzi olmağa muvaffak olmuşlardır. 1 Haziran 939 da derslere başlanıyor. Pazartesi, salı, çarşamba, perşembe günleri talebe kaydedilmektedir. İstanbul Gedikpaşa, Balıpaşa Yokuşu Vahram Asadoryan eczanesi üstünde No. 1.

Muhabere ve Münakale Vekâleti İstanbul Elektrik işleri umum müdürlüğünden:

- 1 — İdarenin Salıpaazarı ambarına tesli mşartile satın alınacak olan muhtelif kuturda «1330 Kg.» iki kat pamuk ipliği ile tecrit edilmiş bobinaj telleri «2445» iki bin dört yüz kır kbeş lira muhammen bedel ile açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — Eksiltme 5/6/939 pazartesi günü saat 15 de idarenin Tünel başında Metro han binasının 5 inci katında toplanan arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.
- 3 — Bu işe aid şartnamlar ve mukavele projesi idarenin levazım müdürlüğünden parasız olarak tevzi edilmektedir.
- 4 — Muvakkat teminat 133,38 liradır.
- 5 — İsteklilerin muvakkat teminatları ve kanunî belgelerile ilân edilen gün ve saatte komisyonda bulunmaları. «3461»

Tıraş olduktan sonra cildinize krem sürmeyiniz
POKER
TRAŞ BIÇAĞI
Her yerde **POKER** traş bıçaklarını ısrarla isteyiniz.

Diyarbakır inhisarlar başmüdürlüğünden

Diyarbakır İnhisarlar idaresile vilâyetine bağlı kazalar ve Mardin Urfa, Siirt ve Bitlis vilâyet-eri İnhisarlar idareleri arasında nakledilecek inhisarlar ait maddelerin 939 mali yılı nakliyatı açık eksiltmeye konulmuştur. Nakledilecek mevad tahminen bir milyon kilodur. Muhammen bedel on beş bin liradır. İlk pey akçesi bin yüz yirmi beş liradır. Eksiltme 12/6/939 pazartesi günü saat 10 da Diyarbakır İnhisarlar Başmüdürlüğünde yapılacaktır. Şartnamesi Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Siirt, Mardin, Urfa ve Bitlis İnhisarlar idarelerinde mevcuttur. (3434)

100,000lerce
KADININ
nazarı dikkatini
celbeden
KREM PERTEV

İnce bir Zevkin, Titiz bir itinanın, derin bir tecrübenin mahsulüdür.

BALTİG Markalı

SÜT MAKİNASININ

Teminatı memleketimizde 40 senelik tecrübeye müstenittir. Türk - Avrupa Ltd. Ş. Galata Perşembepazarı 61

Dr. Hafız Cemal

Lokmanhekim

Dahiliye mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri Pazar hariç her gün 2,5-6 Saat, Cumartesi 9,5-12 fukaraya T. 22398